DIARI CATALÀ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre 1 ptes. mes
Edició matí . 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal. . . . . 9 » »

Paquet de 30 números. 90 céntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PRÒP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus convencionals. Per la edició del vespre s'admetran esquelas mortuorias fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXII núm. 4,841 — Barcelona: Dimecres 30 d'octubre de 1912 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Marceli, Centurió, y sos fills Claudi, Luperci y Victori, mrs.
Sant de dema: St. Nemesi, diacs y mr.—**Quaranta Hores:** A la iglesia parroquial de Ntra. Sra. de Bethlem.—**Hores d'exposició:** De les vuit del matí a les sis de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de la Saleta, a St. Jaume, o Ntra. Sra. de Queralt, als Agonitzants.—**Demà:** Ntra. Sra. la Reina de tots els Sants y Mare del Amor Hermós, a Sta. Maria del Mar, privilegi.—**Missa d'avuy:** Sta. Hedwigis, viuda; color blanch.—**La de dema:** Vigilia de Tots Sants; color morat.—**Adoració nocturna:** Demà, dijous, dia 31. Torn de Sant Joseph.

Observatori Meteorològich de la Universitat.—Director: E. Alcobé. — 29 d'octubre
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 4 tarda.—Barómetre a 0° y al nivell del mar: 764'4; 762'30.—Temperatures: Máxima, 24'3 sol; 20'2 ombra.—Mínima: 13'2 ombra; 12'6 reflector.—Temperatura a la ombra: 16'4; 18'0.—Pluja a les 24 horas: 0'00.—Aigua evaporada en milímetres: 1'95.—Graus d'humitat: 85; 90.—Direcció del vent: ENE.; ESE.—Velocitat del vent: 25 km.—Estat del cel: cobert.—Núvols. Classes: C. K. N.—Cantitat: 1'C; 1'0.
Sortida del sol: 6'18. — Posta: 4'51. — Sortida de la lluna: 10'15 m. — Posta: 1'50 t.

D. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Academia Granados Per venda del local s'ha trasladat al carrer Girona, 20, y Avinguda del Tibidabo, 18

ANÓNIMA CLAUDIO DURAN
Construccions MONIER
Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de CIMENT ARMAT ab revoltons de guix
Patent núm. 51.570. — Economía, resistencia, depressa en construir Dipósits. Canonades, Ponts, Edificis industrials y tota mena de construccions ab ciment armat

Dr. Boada VIES URINARIES. — Malaltias de la pell. — Raigs X. — Electroterapia. — Carrer Corts, núm. 642. — De 2 a 4 y de 6 a 7.

Dr. E. Perearnau dels Hospitals de París. Vías urinarias y sa cirurgía Plassa Urquinaona, 2, 1.er De 12 a 1 y de 3 a 5; festius de 10 a 1

Vins del Sindicat Alella Vinícola
Marca generalment demanada. — Vins de puresa garantida. — **RANCIET** o *lacre blau*; **MISTELA** o *lacre violeta*, indispensable en taules ben servides.
DEMANIS EN TOTS ELS COLMADOS Y RESTAURANTS
Dipósit general: Sucursal Fill de J. Vidal y Ribas
RAMBLA SANT JOSEPH, 23

Reparació d'Automóvils
Especialitat en la construcció de peces y pinyons.
VALLET Y FIOL, S. en C., Provença, 165 a 169. Teléf. 7922

CONTRA LA TOS — ÈXIT ADMIRABLE
Aixarop del Dr. Villegas
(A BASE DE BROMOFORMO Y HEROINA)
Alivia al acte y cura tota classe d'efectes bronquials. Els catarrosos, els tísichs, els asmátichs, els disnatichs y quants pateixin ronquera, fadiga o espectoració deuen usarlo com a remey radical, segur y exclusiu.
DEMÁNIS EN FARMACIES

J. BONIQUET metge dentista ha trasladat son gabinet del carrer de PELAYO, N.° 54, al carrer CORTS, NUM. 620, pral. (Aprop de la Rambla Catalunya. Visita de 9 a 1 y de 3 a 6 y mitja

Tusquets y C.ª S. en C. Banquers Borsa. Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

Adobs Espinas Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

La guerra d'Orient

SITUACIÓ GENERAL

Migdía del 29.

Les darreres noticies que'l telègraf envía, permeten precisar un xich els moviments beligerants per la part de Kirk-Kilisse. Els turchs, al retirarse d'aquest punt, baixaren per Bunar-Hisar cap a Viza, que es un petit poblet edificat sobre roques, al peu dels darrers contraforts de les serralades de l'Istranza. Es tan escarpat aquest terreny, que guaitant per les finestres de les cases, se veuen a sota veritables abims.

Allí sembla que'ls turchs hi apoyaràn l'esquerra d'una línia que anirà per Lule-Burgas fins a trobar l'Ergene. (Vegis el mapa publicat a LA VEU del dissapte al vespre y diumenge al matí).

Fà suposar això el fet de que surtin diariament de Constantinopla trens carregats de tropes, que no's té noticia de que arribin a Dimotika, y es que's deuen quedar pel camí a engroixir la línia nova que tindrà'l quarter general a Lule-Burgas.

Els búlgars han arribat a Bunar-Hissar, a unes 8 hores de Kirk-Kilisse. A poch que avensin, estaràn a tret de canó de Viza.

Un telegrama francès diu que'ls búlgars han arribat a Baba-Eskib y que son ja a la línia del ferrocarril. Si bé la rapidesa sorprenent de moviments es la característica dels búlgars, deu esperarse confirmació de la noticia, que tindría grossa importancia, ja que aporderats de Baba-Eskib y de Bunar-Hissar la nova línia turca estaría fortament amenaçada.

Sembla dubtós que hagin acumulat els búlgars grans forces cap al Sur, tenint en compte que deixen Adrianòpolis al darrera en poder dels turchs. Potser els búlgars se recorden de que en Moltke, durant la guerra franch-prussiana, solía immovilisar els exèrcits francesos ab sols enviarlos destacaments de cavalleria que'ls generals francesos prenien per vanguardies de poderosos contingents, y tement ser atacats, sospenien la marxa, que era lo que volía l'astut mariscal alemany.

Per la seva part els serbis van baixant lentament cap a Salònica, y els grechs acorralen als turchs cap a Janina, y els montenegrins tenen enrotllat Skutari.

La flota grega

La compra de barcos de guerra que'l govern grech acaba de fer sobtadament: un petit creuer y quatre contra-torpellers a Anglaterra y altres embarcacions, ab motors especials, a Alemanya, denuncien la seva intenció de pendre una part activa en el conflicte balkànich.

La marina grega no's pot comparar a cap de les grans marines, pero té una gran qualitat: l'homogeneitat. Té en primera línia tres curaçats: «Psarà», «Spetsai» y «Hydra», botats a l'aigua en 1889 y 1890. Desplacen 5 000 tonelades, y van armats ab els canons següents: 3 de 270 milímetres, 5 de 150, 1 de 100, 8 de 65, 4 de 47, 16 de 37 y tres canons llença-torpills. Estàn igualment protegits per una cuirassa de 30 centímetres a la cintura y a les posicions de l'artilleria grossa. Sa velocitat es de 17 nusos y sa tripulació de 440 homes cad'un. Darrerament s'hi ha fet un important adobi que'ls ha modernisat.

Hi hà també una unitat d'alta mar de gran importancia y es el creuer cuirassat «Georgios Averof», construit ab els mateixos plànols que'l cuirassat italià «Pisa» y que fou tirat a l'aigua en 1910 al arsenal de Liorna. Desplaça 10,100 tonelades, té 130 metres d'eslora, 21 de màniga y 7'76 de calat. Montà màquines de 20,000 H. P. Va armat ab 4 canons de 234, 8 de 190, 16 de 76, 6 del 47 y 3 llensa-torpillers submarins. Va protegit per una cuiraça de 180 milímetres de gruix al blockhaus del comandant, de 200 a la cintura y a les posicions de l'artilleria grossa, y de 180 a les de l'artilleria mitjana. Els pals son sistema trípode, com els dreadnought. Sa velocitat es de 23 nusos. L'estat major y tripulació sumen 550 homes. Es un tipu de barco notabilíssim, que'ls inteligents diuen que hauría de copiarse en la nostra esquadra espanyola. Costa 24 milions y fou regalat pel bon patrici que porta el nom del barco.

El creuer que'l Govern grech acaba de comprar a Anglaterra, estava destinat a la Xina, ab el nom de «Chao Ho». Fou llensat a l'aigua ara fa un any. Desplaça 2,800 tonelades, està armat de dos canons de 152, quatre de 102, dos de 76, sis de 47, dos de 37 y dos llensa-torpills. Fa 20 nusos y embarca 270 homes.

Hi hà després 8 destroyers idèntichs: «Thuella», «Nafkratusa», «Longhi», «Sfendoni», construits en 1906 per la casa Yarrow d'Anglaterra, y els «Nikés», «Doxa», «Aspis», y «Velos», del mateix any, tipu alemany, de la casa Vulkan. Tots ells desplacen 410 tonelades, fan 31 nusos, porten dos canons de 76, quatre de 57 y dos llensa-torpills. Té sis torpillers tipu alemany, de 85 tonelades; sis Yarrow (anglesos) de 48; quatre francesos de la dressana de La Seyne, de 35; cinch iguals de 52, y dos de més petits Yarrow. Ne té encarregats 12 d'alta mar a les dressanes alemanyes.

A tots aquests cal afegirhi els quatre destroyers que acaba de comprar a Anglaterra que estaven destinats a la República Argentina, ab els noms de «San Luis», «Santafé», «Santiago» y «Tucuman», que tenen un desplaçament de 980 tonelades, una llargada de 89 metres 30 y una amplada de 8 metres 40 y una velocitat de 32 nusos. Aquests barcos sistema destroyer-dreadnought representen una força de primer ordre.

La flota grega té a més un submarí del tipu Laubeuf, construit a França, el «Daufi», que desplaça 310 tonelades en emersió y fa 14 nusos a flor d'aigua y 9 sumergit. Va armat ab cinch canons llensa-torpills.

Els altres barcos que figuren a la llista no tenen valor militar. Son «avisos» que datien de 1879 a 1885, quatre canoneres de 1857, una de 1881 y xalupes canoneres de 1881 a 1884; transports molt vells y barcos dipòsits molt passats de moda. Algún d'aquests barcos porta una artilleria d'eficacia dubtosa. L'escola de guardies marins «Naparkos Miaulis» (de l'any 1879) desplaça 1,800 tonelades que en 1905 visità el port de Barcelona. Hi hà l'antich guardacostes «Basiliosos Georgios» y el yoth reyal «Amphitrite».

En resum: com a barcos de combat la flota grega pot posar en línia tres cuiraçats, un creuer cuiraçat, un creuer protegit, 12 contra-torpillers y un submarí.

L'efectiu personal d'aquests darrers anys ha variat entre 4,000 y 4,900 homes, oficials compresos. Aquests son uns 400, dels quals 290 son oficials de marina. Les tripulacions comprenen 1,100 suboficials y 2,500 mariners, alumnes y grumets.

La base de la flota es l'arsenal de Salamina.

El presupost naval en 1910 fou de 11.984,076 dracmes, y en 1911 de 8.517,206.

Grecia té'l propòsit de donar increment a la campanya marítima y ho demostra el fet d'adquirir els quatre destroyers argentins sense regatejar. Poch abans d'esclatar la guerra italo-turca estava en tractes pera comprar a Italia els tres cuiraçats tipu «Sardegna» de 14,000 tonelades y el creuer «Pisa» pero les negociacions se trencaren quan se vegé la imminencia de la guerra.

Del quarter general búlgar

En Ludovid Naudeau, que seguí tota la guerra rus-japonesa, es actualment a Bulgaria y telegrafía desde Stara Zagora.

«El gran quarter general comensa a pendre aspecte guerrer. Colles extranyes circulen pels carrers, unes triomfantes, altres malhumorades y desesperades. Les primeres son de búlgars de Macedonia que, incorporats per força al exèrcit turch, han pogut desertar dels colors aborrits. Ab tot y portar encara uniforme turch, arriben contents y brandant banderes búlgares.

Heusaquí ara, caminant lentament pel fanch, una colla extranya, bruta y esparracada. Es lo que resta d'un poble pomak, al sur de Filipòpolis.

Els pomaks son búlgars convertits al mahomedisme, y son els més ferotges enemichs dels cristians balkànichs. Quan les últimes operacions dels búlgars a les montanyes del sur de Filipòpolis, aquestes semi-selvatges, fanatisats pels emissaris turchs, no s'hi van pensar gaire en fer foch a traició contra els seus germans de raça. Aquesta traició va ser duramente castigada, y els sobrevivents van ser capturats, y rodon per aquí, ferotges y sense remordiments, els vells al davant, grochs d'odi, ab mirada rabiosa, seguits dels homes més joves, que tenen tot l'aire de llops ab morrió.

Segueixen les dònes, unes a peu, vestides ab parrachs vermells, altres en ases, totes ab la mirada perduda y com saturades de visions terribles. Una d'elles, jove y bonica, resta impassible. Sos grans ulls, encerclats de morat, miren implacablement. Cama assí, cama allà de la bestia, cavalca tràgica com la estatua del odi y de la venjança.

Del matéix quarter general telegrafíen:

«Aquest matí han arribat a la estació 342 presoners turchs. D'entre ells, s'avencen un capità y un tinent, abatuts, anorreats, fan pena de veure.

El rey de Bulgaria els allarga la mà, els parla afablement, so'n va cap als presos soldats, els anima. Els soldats se'l miren encara esverats, però ab confiança en un pervindre que s'havien imaginat crudel. Son comptats els presos, y s'hi troba entre ells 31 cristians, 25 macedo-búlgars, 5 macedo-grechs y 1 armeni. Aquests cristians s'han desfet ja del «Fez» y se llencen als braços dels seus guardians, que pera ells, son deslliuradors.

Al club militar, els oficials turchs son obsequiats a desdir y encara més interrogats. Se'ls fa dir y redir lo ocorregut al foch de Juruche, a 8 kilòmetres de Adrianòpolis, hont van ser capturats.

Y ells conten com la infantería turca, atacada per davant y per un costat, se replegà cap a un turó que creya ocupat per l'artilleria turca, però al serhi aprop, fou rebuda per un foch terrible de l'artilleria búlgara que s'hi acabava d'instalar.

Amenaçada per tots cantons d'una mort inevitable, la infantería's rendí.»

El nou mapa dels Balkans

Línies generals

Un periodista anglès creu saber les línies generals del plan que's seguirà per les potencies y'ls Estats Balkànichs ab ocasió de la desfeta de Turquía. Segons ell, s'està discutint en els círcols diplomàtichs tot un plan pera la nova distribució de la península balkànica. Encara que ell mateix confessa que està tot just en embrió y ja se sab que no's pot fer massa càs de certes fantasíes, es interessant conèixer aquestes noticies tenint en compte sobre tot que surten en un dels principals periòdichs anglesos y que venen de Viena.

El plan consisteix, principalment, en la constitució dels principats d'Albania y de Macedonia. El primer tindría per límit la costa del Adriàtich y el segon arribaría fins al mar Egeu. S'hi afegeix, per més que això sembla una mica confós, que Salònica quedaría inclosa en el principat de Macedonia.

El regne de Bulgaria s'extendría també fins al mar Egeu y pendría ademés una part de costa del mar Negre.

Serbia obtindría un port en el mar Adriàtich, realisantse aixís sa constant aspiració de sortir al mar, ja que es un dels pochs paisos d'Europa que no té costa.

Montenegro obtindría una gran part del Sandchak de Novibazar.

La Turquía Europea queddaría aixís reduida a un petit recó de la península balkànica entre Adrianòpolis y el Bósforo, comprenent, naturalment, l'estret en que està situat Constantinopla, y si pot ésser Adrianòpolis.

El projectat nou principat de Albania s'extendría de desde Durazzo en la costa adriàtica y cap al sur fins a Valona. Okrida, ciutat del interior, seria el vèrtix del triangle. Probablement se designaría a Elbasan com a capital y el trono seria ofert a un príncep suech.

El nou principat de Macedonia tindría per ciutat central y capital a Monastir. Compendría cap al nort fins a la vora de Uskub, que malgrat això'n quedaría fóra. Y cap al sud-est arribaría fins a Kastoria.

Tindría una petita zona de costa en el mar Egeu, y encara que això sembli inverosímil, donades les tradicionals pretencions d'Austria, se suposa que hi quedaría compresa la ciutat de Salònica.

El príncep que regiría el nou Estat se buscaría a la casa reyal danesa.

La nova frontera búlgara correría cap al Sud seguint una línia de desde l'actual frontera serbi-búlgara cap a Serrés, ab un trós de costa al mar Egeu, extenentse desde la desembocadura del riu Struma fins a Dedeaghatch. Pel mar Negre s'extendría Bulgaria fins a Vasiliko.

El port de mar que's proposa concedir a Serbia, es Sant Joan de Médua, ab un petit tros de territori del Sandchak de Novibazar, y cap al Sud la frontera serbia incloúría Pristina y Uskub.

Finalment Montenegro rebría la part més important del Sandchak y ademés Escutari.

¿Grecia...? ¿Austria?

Segons les noticies de Mr. Valentine Williams, no se sab encara què li ha de correspondre a Grecia, però necessariament se li hauría de donar alguna cosa, ja que les operacions militars gregues comprenen la Macedonia meridional, la península Chalcidike, la costa Sud-Est de Salònica, y algunes illes del mar Egeu. Però's veu que sobre tot això no hi hà encara rès en clar.

El periodista creu saber que la concessió de l'autonomía a Macedonia y Albania no entra en els plans de la lliga balkànica, que aspira a la distribució de les provincies entre'ls aliats. En aquest sentit, donchs, el plan indicat vindría a representar una tranzacció entre'l prodigiós engrandiment dels Estats Balkànichs, ab perill d'Europa, que indubtablement vindría si's fes una total distribució de la Turquía Europea entre ells, y les potencies, l'actitut de les quals, constantment favorable a la conservació del «statu-quo» en els Balkans, ha sigut completament transformada per les victories dels aliats.

Es clar que la solució de la qüestió, y ab ella la pau d'Europa, està encara en mans dels governs de Viena y de Sant Petersburg. Fins ara les paraules del comte de Berchstold havíen sigut sempre interpretades en el sentit de que Austria s'oposaría sempre a tota ocupació permanent del Sandchak de Novibazar y a tota sortida de Serbia fins a la mar, tementse l'immediata intervenció de l'imperi, però avuy, l'«statu-quo» ha sigut ja modificat y Austria-Hongría sembla que, com les altres potencies no fa més que estudiar la manera d'acomodarse al nou ordre de coses.

Un diplomàtich balkànich acaba de dir que no es de creure que Austria s'oposi als desitjos dels aliats. «Al cap y a la ff Grecia y Bulgaria volen esser y han vingut essent molt amigues de Austria y estàn per ella. Ab qui Austria està malament es ab Serbia y ab Montenegro, però les seves diferencies se poden arreglar ab una mica de bona voluntat. Si Austria's posa a la rahó y's coloca decididament al costat dels Estats Balkànichs, tots els seus desitjos seràn atesos. La meva opinió, acaba dient el diplomàtich de referencia, es que aquesta fóra la millor política pera l'Austria.»

Veritablement aquesta actitut d'Austria, si fos certa, podría sorpendre molt, però es interessantíssim conèixe'n la seva possibilitat.

De Uskub a Salónica

Els carrilaires

De les oficines de la Xarxa Catalana.—Boicot contra'ls que no varen secundar la vaga.

En les oficines de la Xarxa Catalana de M. S. A. se reben diariament greus noticies de fets la repetició dels quals podría agriar les relacions entre la Companyía y els seus agents, quan, precisament la majoría d'ells se mostren molt satisfets de la conducta de la Companyía que ha acoedit, arribant més enllà de lo que permet el rendiment comercial, a les reclamacions del personal y està disposada a implantar reformes que acabin de millorar la situació dels seus agents.

La Direcció de la Companyía ha donat, desde la terminació de la vaga, quantes disposicions ha cregut convenients pera que'l personal vaguista no sofrís vexàmens de cap classe, atenta sols a restablir la armonía que deu existir entre directors y dirigits, però no tot el personal ha respost degudament a la confiança y bons desitjos de la Companyía, ajudat en sa tasca per una part dels vehins d'alguns pobles, ab afany, segurament de servir miras y projectes polítichs o ab la inconciencia del que realitza actes que creu favorables als que volen protegir, quan, en realitat, els perjudiquen.

A Portbou, Sant Celoni, Cornellà, Gelida, Sitges, Roda, Mora, Flix, Masnou; Sils y altres poblacions, s'han realitzat actes de boycotatge contra'ls agents que no prengueren part en la vaga. A uns se'ls insulta públicament y se'ls amenassa; a altres, se'ls neguen els serveys més necessaris de la vida de relació; s'insulta a les seves families, y se'ls crea, en fi, una situació insostenible, que pot arribar a produir conflictes, les conseqüencies dels quals tots pagariem.

Quan tot feya esperar que renaixería la pau y l'armonía indispensable pera la perfecció dels serveys a que Companyía y agents deuen aspirar, altres xispes de lluita social y d'esperit de venjansa, poden comprometreles.

(PER TELEFON)

Sobre'l poblema ferroviari

Madrid, 29, 2 tarda.

El Círcol de la Unió Mercantil ha dirigit a les Corts un extens escrit relacionat ab el problema ferroviari.

Son aquestes les conclusions:

Que'l Círcol desitja la prosperitat de les empreses ferroviaries com primer element de la vida econòmica del país.

Que desitgen igualment que'ls obrers y tot el personal ferroviari sigui suficientment remunerat en temps y tasca ab armonía entre'l capital y el treball, perque d'aquest servey depèn la vida de la industria y el comerç.

Que pera assegurar son funcionament y evitar la vaga s'emplein aquells procediments necessaris.

Que'l malestar de les Companyíes no pugui aliviarse ab l'encariment dels transports.

Que sublevа l'ànim que's passa al servey de les Companyíes desde'ls banchs del Govern.

Que's tingui en compte l'interés del contribuyent pera que no pesin sobre ell les solucions que s'adoptin.

Que's fassi la revisió de tarifes quinzenal.

Que s'obligui a les Companyíes a contribuir a les càrregues de l'Estat, exigint-les la paga dels atracos.

Que les sumes cobrades per excès de portes ingressin en el Tresor.

Que'ls diputats y senadors conceller de les empreses o retribuits per elles en qualsevol forma siguin incompetents pera votar lleys referents an aquests serveys.

Que'ls que disfrutin de passes gratuits no justificats puguin ser denunciats per qualsevol ciutadà, perque ab això no sols apareixen com ensibornats per les empreses, sinó que perjudiquen els interessos del Tresor, y

Que qualsevol que sía la solució que's dongui al problema, s'imposi la revisió de les tarifes.

La recullida d'escombraries

Heusaqui en extracte les bases de la nova organisació del servey de recullida d'escombraries, convinguda — y firmada — entre l'alcalde y una delegació d'escombriaires.

En les noves bases se manté la recullida a domicili que s'havía tractat de suprimir.

La ciutat se considera dividida en deu demarcacions, corresponents als deu districtes, quedant sense efecte les actuals demarcacions, aixís com les concessions otorgades per l'Alcaldía pera la recullida d'escombraries.

A cada demarcació hi haurà un encarregat responsable del servey ab qui se entendrà directament l'Alcaldía.

Queden designats a l'efecte Paulí Nebot, pera'l districte I; Joan Matas, pera el II; Joseph Soborano, pera'l III; Antoni Rigalt, pera'l IV; Joseph Ribera, pera'l V; Joseph Metjos, pera'l VI; Lluís Gelabert, pera'l VII; Magí Piulachs, pera'l VIII; Manuel Pujol, pera'l IX, y Tomàs Font, pera'l X.

Queda otorgada a favor de cada un dels indicats senyors la concessió pera la recullida d'escombraries en el districte respectiu, ab l'obligació de pendre al seu servey, baix sa responsabilitat als actuals escombriaires que tenien concessió de l'Alcaldía, donant compte en el terme de quinze dies, de la distribució feta entre ells.

Si algun escombriaire no cumplís ab deguda forma el servey, l'encarregat ho posarà en coneixement de l'Alcaldía, la qual, previa audiencia del interessat, podrà prohibirli continuar el servey.

Cada encarregat farà ab cada un dels escombriaires que quedin a les seves ordres, un contracte privat.

Els encarregats no podràn exigir dels escombriaires cap suma en concepte de prima, ni remuneració, si sols les que tinguin relació a les multes que l'Alcaldía imposi als encarregats.

El servey se prestarà en carros acondicionats y pintats, y cuberts ab estores o encerats.

L'Alcaldía autorisa la extracció de escombraries, desde la marinada a les onze del matí y de quatre a set de la tarda, devent en dites hores quedar completament tretes, tant les dels carrers com les dels pisos.

Els encarregats podràn ser castigats per les faltes que s'observin en el respectiu districte, ab amonestació, multes de 5 a 15 pessetes per infracció y rellevo ab pèrdua de la fiança, en el cas de faltes colectives o reiterades que impliquin abandono del servey.

Cada encarregat dipositarà à la Caixa municipal una fiança de 500 pessetes.

Aquesta fiança quedarà exclsuivament afecta a les responsabilitats del servey y al pagament de multes.

En cas de cesse voluntari d'algun dels encarregats, deurà avisar a l'Alcaldía ab trenta dies d'anticipació, proposant la persona que l'hagi de substituir.

L'Alcaldía podrà deixar sens efecte el present contracte, sempre que ho cregui convenient, tornant les fiances constituides, previa liquidació de les responsabilitats.

Aquestes bases duraràn fins que la companyía concessionaria s'encarregui de aquest servey públich.

Municipi

S'ha firmat la escriptura de venda, a favor de donya Alfonsa Mundet, d'una parcela de la Diagonal, prop al carrer de Girona, per 1.445'25 ptes.

Una comissió de venedors de tots els mercats va visitar al alcalde y al president de la comissió d'Hisenda pera manifestar la satisfacció seva y dels seus companys, pel cambi de directors de mercats.

Uns escombriaires han format una nova societat titulada «La Reforma» y una comissió va anar a parlar ab l'alcalde de lo de la neteja a domicili.

El senyor Sostres va dir que, en quant això, s'havía convingut ab l'altra societat, ab la qual devien entèndres.

El tinent alcalde del districte VII, senyor Vallès y Pujals, acompanyat d'una nombrosa comissió, formada per obrers, propietaris y industrials, efectuà'l diumenge al matí una detinguda visita a les barriades del Poble Sech y França Xica.

El president del Círcol de propietaris, don Joan Salat, anava assesorant sobre les necessitats y millores que convindría posar en pràctica.

Recorregueren els carrers de Blay, Rosal, Magallanes, Creu de Canters, Salvà, Cabanyes, Olivo, Siti de 1714, Rades, Lleida, Blasco Garay, Fonthonrada, Fontova, Gimbernat, Jaume Fabra, Canters y Reus, y en molts d'ells el senyor Vallès y Pujals en tregué dolentes impressions, y la necessitat que hi hà de que l'Ajuntament se'n preocupi un xich més, pera lo qual promete interessarse de ferm en profit dels vehins d'aquelles barriades, per creure de rahó y de justicia començar en part, lo més aviat possible les millores que demanen, puix digué que com a tinent alcalde del districte, no pot consentir que aquella part de ciutat permaneixi tan descuidada com ve succeint fins avuy.

El senyor Vallès y Pujals, ab motiu d'aquesta visita, pogué ferse càrrech de les moltes simpatíes que té en aquelles barriades, malgrat el poch temps que porta de tinent alcalde.

Durant sa visita, continuament se veya felicitat per vehins que so tien de ses cases a son pas; y hi hagué moments que lo que era simplement una comissió, se convertí en manifestació, particularment als carrers de Magallanes, Blay y Rosal.

Al Dia

Se parla de crisis, de males partides den Romanones contra en Canalejas, de jochs combinats dels republicans y del president del Congrés pera fer caure'l Govern. Les entramaladures que neixen de les penyes del saló de conferencies, tornen a campar.

Jo no hi crech gaire; es dir: no crech en la seva virtualitat. La conducta dels republicans que fan el farotge davant dels presupostos, vantantse de revolucionaris quan fa pochs dies, si haguessin volgut ferla, tenien la revolució a punt ab la vaga dels ferrocarrils, sempre revolucionaria, com no saben veure molts que encara l'atien y la sostingueren, la conducta dels republicans, dich, y certs simptomes de la majoría liberal, podrien significar que hi ha qualcom que pua a conjura, però no la crech més que un sport dels qui no poden estarse de fer l'habilidós, semblantse an aquells que, no poguent sortir a passeiar pel mal temps, van amunt y avall del passadís de casa seva comptant les passes.

Hi hà intrigant per naturalesa, com la hà mentiders per sport. Però'ls qui ara la volen armar contra el senyor Canalejas, crech que perden el temps. Una mica esperanzats per l'actitut dels conservadors que sembla que comencen a tenir ganes de tornar al poder, proven, si pot ser possible, abans d'una situació maurista, un altre Govern liberal que dongui la beligerancia a noves quefatures o direccions, però no ho crech possible. Si els conservadors volen el poder el poden tenir a primers de l'any que vé, però entre'l senyor Canalejas y el senyor Maura no hi cap ningú. Espanya no pot esposarse a les crisis liberals que ressuciten els desgavells de 1905 y 1909.

Ara més que may la política espanyola necessita estabilitat; més encara: necessita un perfecte acort dels partits d'ordre pera restablir la disciplina social y oposarse a la revolució que arreu se predica y se congría. Les classes conservadores, les classes neutres, abandonen completament ses obligacions y s'adormen. Per cobardía, per comoditat o per ignorancia; perque Deu cega als qui vol perdre, fan inconscientment, indisciplina y revolució y es preciso que'ls de dalt, els directors, suplexin ab la armonía en el poder y ab la previsió en la llegislació y en el procediment, el sentit de conservació que falta en els dirigits.

Y això no més s'obté que fortificant el poder, allunyant tota lluita y competencia, atents, els partits turnants al desenrotllo dels interessos materials y a la evolució política que les noves formes del progrés social exigeixen. Això fa precises quefatures fortes, partits forts, que, sense solucions de continuitat, sense sobragades, cumplexin el seu dever, posantse d'acort en totes aquelles coses d'interès nacional, d'educació política, de defensa social, que creguin indispensables.

Cego ha d'esser qui no vegi com avancen els conflictes, còm la organisació revolucionaria va enforintse, còm la conciencia pública s'desencamina. Y boig ha d'esser el qui cregui que'ls alts interessos del país y de l'ordre poden esser defensats per governs de conjures, per homes d'ambicions mesquines, per la exaltació al poder de la indisciplina y la camalleta.

POL.

GLOSARI

KEFIR Y ROSES

Cosineta, cosina, en honor a aquestes victories dels búlgars, que a nosaltres ens fan jubilar, voldria que, tú qui ets matinera y confessadora y mantellinera, me concedissis demà l'honor de venir a desdejunarse ab mí. Jo't rebré al llit, no te'n desplacia, car el permís de que'm llevi m'ha estat, avuy encara, refusat pel bon doctor. Mes envoltarà virtuosament la meva còrpora, ara un poch amagrida, un pigama cast. Y aixís el llit serà més aviat un triclini, com els romans de les millors families n'utilisaven pera els banquets millors.

Direm que'ns coloquin entre llit y finestra, la tauleta oval que tú afecciones, y que fou adquirida, en un instant d'alucinació pròdiga, a casa Waring and Gillow. La finestra podrà esser generosament badada; perque'l dormitori dona al llevant; y es de creure que, com tantes altres matinades de la tardor barcelonina, la de demà sía inondada de sol. Damunt la taula y dins els búcars alts, y un poch per tot arreu, jo hauré fet colocar roses, moltes roses. Y la clau y centre del nostre desdejuni serà el frescal kèfir, grat als pàlids convalescents.

Kèfir y roses, cosineta, representaràn, en la nostra humil colació, la triomfal Bulgaria, terra de roses y de kèfir. Que ja sabs que es ella qui ha ensenyat, ab un ús popular y remotíssim, a la higiene europea, la utilitat de la llet fermentada. Y també la que de sos maravellosos conreus de roses ha sabut ferse una industria única, indispensable a certs refinaments de perfumería subtil. Que sembla ésser que l'enginy de la química no abasta, en alguns casos, a escarnir lo que donen les flors naturals; y que cal a certes essencies, insubstituïblement, la rara licor extreta de les roses de Bulgaria. Aixís, pera'ls vencedors de Kirkkilisse, constitueix aquell producte una mercaderia preciosa. Jo m'he deixat dir que, en temps ordinari, els 30 grams de ell se paguen a 60 franchs. Mes, al primer anunci de l'actual guerra, els grans perfumistes de París y Londres telegrafiaren als corresponsals llurs que n'adquirissin tant com ne poguessin hetre, al preu que calgués. Aquest preu ha arribat a ésser, cosina, el de 250 franchs per aquella porció.

Cosina, pera manifestar la seva adhesió a la causa de la llibertat dels helens, Lord Byron se va fer matar, combatent a la Grecia. Nosaltres, per ara, no farem tant. Ens limitarem, en la nostra simpatía envers els búlgars, a un petit desdejuni de bona companyía, odorant y confortador. Al final d'ell, alçant les dúes copes de blanch higiènich nèctar, trincarem, com a bons imperialistes y bons cristians, per la victoria de aquesta Novena Creuada. Tan-de-bò fos possible, pera'l Nadal pròxim, cantar la Missa del Gall entre'ls milenaris murs de Santa Sofía!

XENIUS.

Tres llibres del P. Casanovas

Al arribar a Barcelona m'he trobat sobre la meva taula d'estudi el volum de l'Assamblea diocesana, el qual enclou tots els treballs llegits en aquelles sessions, memorables baix grans y trascendentals conceptes. Avidament he resseguit ses planes reveladores, no d'ilusions, ni de promeses, sinó de Memories que se'n podrien dir actes notarials d'obres de gran importancia social que viuen y actúen y negeneren Barcelona, posantla com en tantes altres coses a la devantera d'Espanya.

La significació dels valors continguts en aquest volum, no es pas cosa que pugui ésser analisada ni comentada per mí; però d'entre'l gros número de notables treballs que s'hi enclouen, se'n destaca ún que, ab tot y tenir la seguretat de la meva insuficiencia pera avaluarlo degudament, no sé resistir a la temptació de dirne alguna cosa per semblarme que en qüestions que atanyen a la dóna, es de dret y de justicia que ella hi dongui el seu parer.

El susdit treball es la conferencia que llegí en la clausura de l'Assamblea, l'insigne escriptor reverent P. Ignasi Casanovas, la qual portà per títul «La formación de la mujer para la vida social», y fou estampada y publicada als pochs dies en un elegant quadern de 48 pàgines.

Es digne de notarse lo que passa en la vida intelectual de Barcelona. S'abomina de les digressions, s'encomia la sobrietat, s'enalteix la importancia dels valors positius, y quan un escriptor logra l'altíssim mèrit de condensar dins d'un petit volum, ciencia, doctrines y mètodes que en altres èpoques s'hi haurien empleat tres o quatre tomos pera contenirles, pel mer fet d'essemos presentat en un quadern o folletó, o no's llegeix, o encara que, com en el treball de que tractem, la premsa l'hagi molt justament elogiat, no se li dona pas la importancia que nosaltres hi desitjaríem.

Aixís se resta fondament admirat quan llegint ab detenció les tres darreres publicacions del P. Casanovas: «Acción de la mujer en la vida social», «Apostolado de la mujer», y «La formación de la mujer para la vida social», la Barcelona intelectual, la Barcelona sensata, la Barcelona católica, a més de ferli la justicia deguda, no hagi sapigut tenir la productiva generositat de ferne una tirada mònstrua, pera ésser profusament repartida.

Y lo que voldríem pera'ls quaderns del P. Casanovas, ho desitjaríem d'igual manera pera la conferencia publicada per l'eminent publicista don Ramón Rucabado, que porta per títul «Catalanisme científich y Catalanisme moral», y, en un ordre merament literari, pera unes curtes pàgines del malaguanyat mestre don Raimón Casellas, titulades «Idil·li nou».

Mes, aixíscom, segons el poeta, no es pàs la terra'l centre de les ànimes, no son tampoch els contemporanis dels autors els que més acostumen a rendirlos la justicia de la grossa propaganda. Però, com per regla general en aquest món tot té les seves compensacions, jo m'atreveixo a predir que'ls verament erudits de les generacions vinentes, quan vulguin fer la recerca dels valors positius de la intelectualitat trascendental de la época present, d'entre les montanyes de llibres, revistes y diaris que'ns ofeguen, aniràn dretament a l'exàmen dels opuscles y folletons, ben segurs de que, com en els diminuts pots de cristall de les farmacies, trobaràn en molts d'ells la quinaessencia dels més importants problemes del nostre temps; exemple: «La Nacionalitat Catalana», de don Enrich Prat de la Riba, en quines 150 pàgines s'hi enclou tot lo passat, present y pervindre político, social y econòmich de Catalunya.

Y feta aqueixa petita disgresió tornem a la obra del Pare Casanovas.

Després de sigles d'oblit, de opressió o de desdenyosa inferioritat, les evolucions dels temps han fet que's giressin els ulls envers la dona; més el cambi ha sigut tan sobtat, ab tanta precipitació se li obren actualment víes y horitzons fins avuy desconeguts per ella, que no'ns atreviríem pas a assegurar que a la ff d'aquest ascens, fet sense preparació dins de un ambient d'ignorancia, de lleugeresa, d'estrangerisme y d'immoralitat, que arreu se respira, la dona hi trobi les benhauranoes que somnía, ni la societat el bé que, potser en và, espera gaudir de les novelles orientacions.

Ab el lloabissàlm fí de guiar a la dona entre'ls perills, més grans de lo que a primera vista semblen, a que pot portarla l'enlluernament de les fortes clarors ab que avuy se pretén amararla, l'eximi escriptor reverent Pare Casanovas, ab els dolls de la ciencia adquirida en els volums de les biblioteques y en el llibre de pràctica experimental perennement obert en ls reixetes del seu confessionari, que'l fà tan fondo coneixedor del cor femení, com dels graus de la seva actual ilustració, li ha dedicat tres quaderns que son tres manantials de sabiduría, tres guíes maravelloses, pera portarla recatament al ellairat fí que deu assolir; y al qual no es possible arribar sense la preparació deguda, lograda per medi de la educació de la nostra ànima, que l'eximi escriptor califica, en la pàgina 20 del seu llibre «Formación de la mujer para la vida social», «de desarrollo y perfección normal de todos los valores que atesora el alma femenina y la ciencia de saberlos aplicar a todas las necesidades actuales.» Y més abaix afegeix: «La educación no es un vestido, no es una moda no es un adorno, no es un artificio, no es una teoría arbitraria; es una ley natural, es la formación de la personalidad siguiendo las leyes esenciales de nuestro ser. La mujer posee todas las facultades de la personalidad humana; más las condiciones características de su sexo; pues educar, es desplegar todo esto armónicamente, sin mutilaciones, sin atrofiamientos, sin imposiciones exóticas, y luego aplicar toda esta perfección a las realidades de la vida en toda su vasta complejidad.»

Y pera'l felís conseguiment d'aqueix hermós ideal el P. Casanovas, ab prodigiosa claretat, que deixa veure tot lo que en el nostre interior es susceptible d'ampliació o de correcció, segons sía menester pera realitzar la gran obra de la nostra perfecta formació anímica, ens introdueix en els camps de la «Voluntat», de la «Frivolitat», de la «Tenquedat», del «Malhumor», del «Valor religiós», del «Valor moral», de la «Inteligencia», de les «Facultats Estètiques», del «Sentiment», etc., etc., qualitats y defectes que, ab el finíssim bisturí de la seva ploma, analitza, desentranya, deprimeix o avalora, pera guiar a la dona pels intricants camins de les lluites y inquietut modernes, tot fentla apta pera assolirne la victoria.

Com treball de la seva pródigiosa inteligencia ab igual mestría, ab la mateixa admirable ciencia psicològica del cor femení, estàn escrits els altres anteriors quaderns: «Acción de la mujer en la vida social» y «Apostolado de la mujer» que, ab el darrerament publicat, desitjaríem veure ajuntats en un sol volum, del qual se'n imprimís una edició aposta pera ferne una profusa propaganda, ab el fí de que'l llibre arribés a totes les mans femenines.

Mes aquí, ens cal també demanar a les senyores, que una volta s'hagi alcançat que'l llibre «arribi», s'emprenguin la benefactora tasca de llegirlo; no com un passatemps, no ab la febrositat ab que's llegeix una novela, sinó ab l'enlairat fí d'estudiarlo, de meditarlo, y, sobretot, de posarlo en pràctica; ja que, encara que'ls llibres del P. Casanovas sien dedicats a les senyores que treballen en el camp de les obres Católiques-Socials, les seves magistrals ensenyances son d'inapreciable valor pera totes les demés; ja que totes devem treballar per conseguir el nostre enaltiment espiritual y el de la societat en que vivim; en la que, sens dubte, hi tenim extraordinaria influencia que devem utilitzar pera'l bé de tots, en els diferents ordres de la vida.

Dolors MONSERDÀ DE MACIÀ.

La Reforma de l'Administració local

Les bases del senyor Barroso

II

Llibre primer: Reforma municipal

La reforma de l'Administració municipal se desenrotlla en vintiuna bases, formant el llibre primer del projecte.

La base primera's titula «De los Municipios y de sus anejos y barrios. De las Mancomunidades y de las uniones administrativas».

Comensa definint el Municipi. Forma Municipi la societat natural, reconeguda per la lley, establerta en un terme territorial definit per relacions de vehinatge, y al qual agafa la jurisdicció d'un Ajuntament.

Terme municipal es el territori en que's troba establert un Municipi. Els termes municipals se podràn alterar per segregació, per fusió de municipis limítrofes y per segregació o agregació de termes, necessitantse sempre: que no resulti un Municipi de menys de 2,000 habitants; acorts dels ajuntaments respectius y el vot dels electors quan el demani la vigèssima part; una lley en cas de que'ls ajuntaments no hi estiguin conformes; que un mateix Municipi no pertanyi a més d'una gerarquía ni alteri la divisió electoral pera diputats a Corts.

Els municipis se dividiràn en districtes y barris; constituiràn anexes els poblats, llochs y caserius que tinguin béns y drets propis; els ajuntaments podràn donar a certs barris la consideració d'anexes.

Poden constituirse mancomunitats o associacions municipals pera'ls serveys comuns o pera obtenir concessió de serveys o obres públiques que interessin als seus termes municipals. El regisme de Mancomunitats se concertarà pels alcaldes y el ratificaràn els ajuntaments, devent ésser aprovat pel Govern.

Constituïts els ajuntaments a tenor d'aquesta lley, se disposarà pel Govern la formació d'unions administratives, agrupant els municipis limítrofes de menys de 2,000 habitants.

La representació dels municipis correspòn al Ajuntament; la del anexe a la Junta vehinal; la de la Mancomunitat la que acordin els municipis. La delegació del Poder central en les unions administratives, recaurà en l'Alcaldía del Municipi de major nombre d'habitants.

Les lleys desamortitzadores no s'aplicaràn més als bens dels pobles.

***

La «Base segona» tracta «De la población del Municipio y de su empadronamiento».

Els habitants d'un terme municipal se divideixen en: Caps de familia, vehins, domiciliats y tranzeunts. La lley determinarà quins se consideren propietaris de les finques que conreuin, ocupin o administrin. No introdueix novetats en la llegislació.

***

La «Base tercera» parla dels «Organismos municipales».

L'Ajuntament funcionarà com Ajuntament en plè y per medi de la Junta municipal permanent, constituint el primer l'alcalde, els tinents d'alcalde y tots els regidors, y la Permanent l'alcalde ab els tinents, que representarà an aquell en tot lo que no se li reservi per la lley.

Quan s'hagi d'establir el regisme de escepció (tutela), representarà al Ajuntament una Junta de vehins y al alcalde el president de la mateixa. Als anexes, la Junta de vehins elegida pels mateixos; a les Mancomunitats les Juntes d'elles.

***

«Base quarta»: «Composición de los ayuntamientos».

En els municipis de menys de 200 habitants seràn regidors tots els electors en consell obert. Si aixís ho acorden els vehins, per majoría de dos terços, aquest regisme serà aplicat als municipis de menys de 500 habitants.

En els municipis de més de 500 habitants hi haurà regidors d'elecció popular y regidors de representació corporativa, designats per les corporacions o associacions que figuren en el cens especial que s'establirà.

S'institueixen els regidors suplents.

La lley determinarà els casos de incompatibilitat, establintla per endevant ab els càrrechs de diputat a Corts, provincial, senador y ab els càrrechs retribuits.

El càrrech de regidor serà gratuit y obligatori, ab les escepcions que marqui la lley.

Les incapacitats, renuncies, escuses y dimissions seràn de la competencia de l'Ajuntament respectiu, en la forma que marqui la lley, donantse no més contra'l seu fallo, recurs de nullitat per infracció de la lley devant del Tribunal Contenciós administratiu.

El càrrech de regidor y de suplent durarà sis anys: els ajuntaments se renovaràn per meitat cada tres anys.

El número de regidors d'elecció popular en els municipis de més de 200 habitants serà:

De 200 a 500 habitants, 6 regidors.
De 501 a 10,000 habitants, 12 regidors.
De 10,001 a 20,000 habitants, 18 regidors.
De 20,001 a 50,000 habitants, 24 regidors.
De 50,001 a 80,000 habitants, 30 regidors.
De 80,001 a 150,000 habitants, 66 regidors.
De 150,001 a 250,000 habitants, 42 regidors.
De 250,001 en endevant, 48 regidors.

La elecció s'ajusta a lo prescrit en la lley electoral vigent

El número de regidors corporatius no podrà passar de la meitat dels de elecció popular; es dir: un màxim de una tercera part de la totalitat.

El cens de corporacions el portarà la Junta Provincial del Cens y s'hi podràn inscriure les corporacions de caràcter oficial, organisades pera'l foment o defensa de interessos morals o materials, y les associacions, en general, que portin sis anys seguits d'existencia en el municipi; y que quan se tracti de colegis y lliures agremiacions de professions o oficis o d'especialitats en la producció o el tràfech, representin la mitat, al menys, del cupu contributiu o estiguin constituïdes per la majoría dels contribuyents. Si's tracta de associacions de propietaris hauràn de representar la meitat de la tributació per la riquesa respectiva o la tercera part dels contribuyents.

Les seccions, sucursals o filials de una mateixa colectivitat en diferents municipis, podràn ésser inscrites com associacions diferentes si porten sis anys seguits d'existencia.

Contra les decisions de les Juntes del Cens se podrà recórrer a la Sala Civil de la respectiva Audiencia Territorial.

La Junta del Cens formarà tres seccions de societats: Interessos de la propietat urbana, de la producció agrícola, la industria y el comerç; de caràcter obrer; de cultura, colegis o agremiacions de professors y les que tinguin caràcter ben definit per ésser classificades en les dúes primeres seccions.

Cada secció podrà elegir una tercera part dels regidors corporatius. Si hi hà menys societats que regidors a elegir, no acreixeràn les altres seccions.

No excedint el nombre de societats inscrites, del de regidors a elegir, cada societat n'elegirà ún en la forma que previngui'l reglament per la elecció de càrrechs. Si hi hà més societats que regidors a elegir, la elecció se farà per compromisaris, en proporció de ún per cada cinquanta socis que portin sis anys de tals, elegint aquests compromisaris els regidors que pertoquin, en acte públich verificat a l'Ajuntament, fent de president el de la Junta municipal del cens.

La representació de les societats inscrites, es obligatoria.

X. Y. Z.

CATALUNYA

en el Congrés de les Nacionalitats

L'estiu passat vàrem donar compte de una entrevista que vràem tenir ab el simpàtich secretari de l'«Office des Nacionalités», M. Jean Pelissier, y allavors vàrem dir que estava a punt de sortir el número del bullitf «Les annales des nacionalités», que donaría compte detallat de totes les comunicacions enviades y de tots els discursos pronunciats en dit Congrés.

Vàrem rebre oportunament el número esmentat y ab gran interés hem llegit tot lo que allí digueren el president, M. Painlevé, diputat per París; M. Pelissier, secretari general; M. Arnaud, delegat del «Bureau international de la paix» de Berna, y de la «Ligue internacional de la paix et de la liberté»; M. Rodolphe Kepl, delegat txech; M. Nicolau Stoiloff, delegat búlgar; M. Caspar, advocat, y M. Söderhielm, professor a l'Universitat de Helsingfors (Finlandia); M. J. Gabrys, del «Comité lithuanien» de Lituania; M. H. Simson, del «Comité letton» de Curlande (Kurzeme) a les vores del mar Bàltich; el Dr. H. Gierzynski, polonès; M. Alfoncera, de la República Dominicana; M. Doughan Tornitch, delegat dels servis d'Hongría; M. E. Lionbarskyi, delegat d'Ukrania (Austria-Hongría y Russia); M. Cheradame, representant de Bohemia; M. Pau Nord, secretari general de l'«Unió eclectique universalista»; M. Broda, de l'«Institut pour la diffusion des experiences socials», y dels «Documents du Progrés»; Mlle. Lydie de Pissarjeusky, feminista russa; M. Carles Seignobos, professor d'Historia contemporania a la Sorbona, de París, etc., etc., referent als pobles que reivindiquen llurs personalitats.

En aquella assamblea de representants d'aqueixos pobles, don Joseph Puig y Cadalfach, ex-diputat a Corts, delegat català y enviat especial de LA VEU DE CALUNYA, declara:

(Copiem del butlletí «Les annales des nacionalités»).

«Jo voldría, senyors, començar mon humil discurs, fet ab les dificultats de aquell que no parla sa propia llengua, saludant als representants de tants petits pobles de la terra, que han expressat, ab diversitat d'accents, una comunitat de desig y de pensament envers un nou concepte del dret y de la llibertat.

Fins no fa gaire temps, els drets reconeguts del home eren una cosa abstracta, y dessota una apariencia de llibertat, s'hi amagaven les cadenes d'un esclavatge espiritual al qual hi estàn subjugats molts pobles que no poden veure reconeguda sa personalitat nacional. El dret modern, fonamentat sobre la discusió, no existeix pas per aqueixos que's troben despossèits de llur idioma y condemnats a ésser vençuts en els Parlaments, ahont s'hi fan les lleys, trets del temple de l'art y privats de tota forma literaria, pera póder expressar llurs pensaments.

Aquest desitg aquí expresat avuy, ja fa anys que influencía les ànimes dels primers homes de mon país, la Catalunya.

Cal fer saber que l'Espanya no es pas un terrer uniforme, com se pinta en els mapes geogràfichs. Sota l'uniformitat del color del mapa hi hà diferentes nacionalitats, les quals han près part al moviment de resurrecció nacional del sigle XIX: la Galicia, l'Euzkeria y la Catalunya, que jo tinch l'honor de representar en aquesta assamblea.

A Espanya hi hà una gran extensió de terrer de, desde Murcia als Pirineus —y fins més lluny, fins al Llenguadoc— ahont s'hi parla un idioma diferent del idioma espanyol, propiament dit; la llengua catalana que té una brillant historia literaria antiga y que, avuy día encara, ha creat una rica literatura, representant tots els genres literaris, desde l'epopeya y del drama, al discurs políttich. Tot aquest poble es caracteritzat per un art que floreix maravellosament en l'arquitectura, en l'esculptura y la pintura, que actualment es objecte d'estudi dels arqueòlechs y historiadors d'art de tot Europa y que, també, actualment, refloreix en formes ben característiques y brillantes.

El poble català, aquest antich poble comerciant y mariner del Mediterrani, ha refet una riquesa industrial y comercial que havía vist esvairse, aclaparat per les guerres y per l'opressió, ajudades per la decadencia general de totes les nacions mediterranies després de la descoberta d'Amèrica, el comerç de la qual havía sigut reservat exclusivament pera'ls països castellans y privat a la marina catalana.

Aquest poble, independent tota l'Edat Mitja, exercía una considerable acció política en la comunitat de pobles germans del Mitgdía de la França y portà sa influencia fins a l'Italia, fins a les illes mediterranies y fins a la Grecia.

Al començament del sigle XVI, tantost morí el rey Ferràn el Católich, començà en dret un regisme d'unió, ab la Castella, purament personal, però de fet un regisme d'assimilació considerat com a clòs en 1714, quan Barcelona fou vençuda després d'haver resistit llarch temps el siti que li posaren els exèrcits units de França y Espanya.

La Catalunya, mentrestant, no volgué may perdre la seva personalitat y tots els seus moviments políttichs antichs y moderns, amagats sots l'apariencia de movíments dinàstichs, de tots els partits revolucionaris y reaccionaris, hàn tingut sempre un fons, més o menys conscient, de nacionalisme, que igual l'encarnava en l'ideal d'una República o d'una Monarquía federals, o bé en el Regionalisme o en la Descentralització administrativa.

Darrerament, a les acaballes del sigle XIX, un moviment políttich nacionalista ha donat una impulsió definitiva al desitg integral y complexe de civilització característica que feya moure els catalans. Jo voldría donarvos una idea ràpida d'aquest moviment, veritable conciencia nacional d'un país. Començà per un esforç econòmich, seguit d'un moviment romàntich, literari y històrich y d'estudis de Dret; un moviment artístich vingué desseguida y, per fí, l'ànima catalana fou inflamada per la conciencia de sa personalitat nacional.

Els quefes del moviment comprengueren desde'l primer instant, ab la ràpida intuició dels esperits meridionals, que'l cas de Catalunya no era un cas isolat, que'l problema del seu Dret no era pas l'únich que s'estava plantejant y allavors brollà, per la primera vegada, jo crech, del pensament dels nostres homes, la forma científica del Nacionalisme, expressat pel senyor Prat de la Riba en son llibre «La Nacionalitat Catalana».

Aquesta obra tenía antecedents: jo podría esmentar «Lo Catalanisme», de l'Almirall; «La Tradició Catalana», del senyor bisbe doctor Torras y Bàges; els estudis regionalistes de tota una generació, però, finalment, tot fou resumit en la «Teoría del Nacionalisme» del senyor Prat de la Riba, actual president de la Diputació de Barcelona, y en el llibre «El Regionalisme y Federalisme», den Lluis Duràn y Ventosa, llibres que jo tinch l'honor d'entregar al Congrés, posantlos damunt la taula presidencial.

Aquest moviment políttich ho ha invadit tot; el Consell municipal y el Consell provincial, y ell ha reunit tots els adversaris políttichs, perque ell podía penetrar dins dels programes dels diferents partits políttichs.

Aquests, un día, pogueren lluitar units, y varen guanyar tota la representació de Catalunya a la Cambra de diputats, després de rebre ofenses de part del poder central, que havía promulgat lleys d'excepció, com per exemple, la lley de jurisdiccions.

Els diputats elegits presentaren a les Corts un programa mínim de reivindicacions regionalistes, que originà la lley d'Administració local, votada per la Cambra de Diputats, y que restà sense efectivitat perque abans d'ésser aprovada pel Senat va caure del Govern el partit conservador.

Els diputats catalans lluiten actualment a les Corts, pera fer votar la lley de Mancomunitats que permetrà la formació d'un poder administratiu comú a tota la Catalunya y que serà un primer pas envers el reconeixemont de l'autonomía.

Avuy l'únich partit centralista de Catalunya, creat contra'l moviment nacionalista, se califica ell mateix d'autonomista.

Veusaquí, senyors, en poques paraules, lo que es el Nacionalisme Català que jo tinch l'honor de representar. Permeteu-me que desitgi una bona sort en llur empresa generosa, als fundadors de l'«Office des Nacionalités», y de fer vots pera que arribi a la conciencia universal de la justicia, en nom de la qual els pobles vençuts reivindiquen llur dret al respecte y a la llibertat y llur dret de colaborar a l'obra de la civilisació.

FANTASIES

Contra la vista y la claretat

Recordo haver passat de petit una temporada en certa població subalterna, en la qual hi havía molts carrers rònechs y tristos y negrenchs. Un, sobretot: era més estret que'ls altres y feya una corva que, al serhi al mitg, privava de veuren els dos caps. La humitat hi era perpetua, sino que a l'hivern s'hi glassava. Els palets de l'empedrat no havíen vist el sol d'ençà que'ls varen treure de l'areny pera durlos an aquell exil. Els murs de les cases eren tots esquerdats y els clapaven a trossos, com un mal lleig, grans extensions de molsa que, en aquella lluita per la vida a la qual no escapa cap ser viu, anaven prenent de mica en mica els espays que deixava lliberts l'antich arreboçat a l'escrostonarse.

La corvatura del carrer feya que, no haventhi en realitat cap recó, ne fos tot ell. Fins a tal punt que, qualsevol a qui, tapat d'ulls, li haguessin portat al mitg, hauría sentit—per mica d'imaginació que hagués tingut,—l'impresió de trobarse tancat en un indret sense sortida. ¿Sabeu allò que succeeix avegades en els somnis, de voler abandonar un enclòs y no conseguirho perque a mida que aneu caminant, les sortides se van estrenyent fins al punt d'oprimirvos el pit y lligarvos els brassos y segarvos les cames? Donchs aquell carrer, vist desde qualsevol punt allunyat dels d'entrada, us produía la mateixa impresió. Perque, miressiu avant, miressiu enrera, semblava que la sortida s'aprimés fins a convertirse en reconada impracticable, al fons de la qual haguessiu de romandre clavat com un tascó aixís que intentessiu embrancàrvoshi.

May de la vida, ni quan m'he ensopegat a entrar dintre una presó, m'ha semblat trobarme tan tancat, tan oprimit com dintre aquell carrer.

***

Jo no sé si a cap de les cases que'l formaven hi havía finestres. Ho dubto. Tot lo més qualque petit espirall, atravessat de dalt a baix per una feixuga peça de ferro batut en forma d'espina. Per acabar de fer l'impresió de cosa tancada, adhuch el poch cel que s'ovirava guaitant amunt, se veya regatejada la claror per uns archs que atravessaven el carrer, apuntalant mutuament les cases d'abdúes bandes.

De portes sí que recordo ab tota precisió que n'hi havía una cap a mitg carrer. Era una porta ampla ab unes vidrieres que'n tapaven tot el march, però unes vidrieres totes especials, construides ab vidres que feyen en relleu una mostra en forma d'onades y que deixaven passar la llum però esborraven per complet els contorns de les coses. Aixís ho havíem pogut observar algún vespre que, ab el cor oprimit, havíem tingut l'atreviment heròich de fer a corre-cuita una passada per aquell carrer, en el qual ja de díes tenfem por. Però encara que'l pas per allí de la bandada de xicots tingués més aire de fuita desesperada que d'altra cosa, no havíem pas deixat de veure com a la claror del llum que cremava a la banda de dins de les vidrieres, tremolaven membres humans. Y, además, havíem pogut sentir l'esclat fosch de qualque blasfemia a través de la remor de la seguida disputa que sostenien aquelles ombres y que semblava que durés desde'l començament del mon y no s'hagués d'acabar fins a la consumació dels sigles.

Una nit, per acabar de fer tètrica la visió de l'indret, va haverhi un crim. Dos homes varen disputarse dintre la botiga misteriosa. Y varen sortir al carrer y al cap d'un instant geya un d'ells sobre les pedres ab el cor partit d'una ganivetada. ¿Què havía succeït? Jo no vaig pas saberho aleshores, perque al endemà vaig deixar aquella població pera no tornarhi may més. Sols vaig enterarme de que'l motiu de la disputa havía estat un deute per la quantía de tres quartos.

D'ençà d'aleshores he conservat una mena de supersticiosa basarda per tota mena d'establiments que, además de ser instalats en carrers abscondits y foscos, s'enfosquéixen y s'abscondeixen encara més y més, ja sigui ab cortinetes, ja ab vidres glassats, ja ab plantes de rama espessa que deixen passar l'aire, però no la vista. Y es que sovint, d'aleshores ençà, he sabut els disgustos que les costums de semblants indrets han dut a certes families treballadores. ¡Quàntes setmanades no s'hi van a fondre! ¡Quants diners no s'hi han esmersat en begudes ubriagantes, a cambi de fer estalviar el pà y l'abrich als fills y a la muller!

Veusaquí lo que deu haver pensat el batlle de la població francesa de Firminy, quan ha privat als cafès, cafetins, cerveseries, tavernes y demés establiments per l'estil l'ús de tots aquells medis encaminats a establir entre'l carrer y l'interior de l'establiment una barrera obstructora de la vista.

—¡Guerra als vidres glassats, als vidres mostrejats, a les cortinetes y a les plantes de ramatge espès! ¡Guerra a tot allò que pugui privar la muller de veure desde fòra com el marit se li malgasta o se li juga a dins la setmanada!—Veusaquí'l lema del senyor batlle de la població de Firminy.

Y, de la primera embranzida, la moralitzadora autoritat municipal, va posar a disposició del jutge cent seixanta cafeters que havíen desobeït.

Els cafeters, de primer anduvi, no sabíen com pendres l'ordre, perque al cap d'avall sembla que a la parroquia dels cafès havía degut el senyor batlle la seva elecció. Però al últim varen poder comprovar que la cosa anava de debó y varen haver de comparèixer devant l'autoritat judicial.

La llàstima es que'l jutge no ha compartit la opinió del senyor batlle y ha dictat una sentencia absolutoria.

«Considerando» que'l fet d'admetre que un batlle tingui el dret de privar, (ab pretext de mantenir el bon ordre y la moralitat,), l'empleu de cortines, vidres opachs, etc., davant del punt hont se serveixin begudes, o l'ús de qualsevol altra sistema d'amagar o obscurir l'interior dels establiments, fora admetre que'ls batlles tenen el dret de ferlos aclarir quan l'atmòsfera hi es obscura, o el de fer aixugar la cortina de gebre que entela'ls vidres els díes d'humitat...

«Considerando» que, per molt exteses que siguin les facultats d'un batlle, no es possible que arribin a tal extrem...»

... el jutge ha declarat que no sabía què ferhi, ni què dirhi.

***

En realitat, se tracta d'una qüestió bon xich complicada. Però lo curiós es que sigui l'autoritat municipal d'una població de França—la terra de les llibertats—la que hagi ofert l'exemple de «despotisme» de que ha donat mostra'l senyor batlle de Firminy.

Els diaris francesos—sobretot els que son orgues de partits contraris al de que forma part el batlle—fan molta broma ab els incidents a que ha donat lloch la seva sortida.

Jo, recordant el fet tràgich d'aquell carrer de que us he parlat al començament, no me'n sé riure gaire. Lo qual no'm priva de reconèixer que si'l batlle de la població hont hi havía aquell carrer que semblava una presó, hagués fet el determini de prohibir els vidres desdibuixadors de les fesomies dels parroquians, més d'ún d'ells hauría dit:

—Vaja, a França cap autoritat s'hi atreviría a un despotisme semblant.

Y potser algún diari francès que hagués sabut la cosa, n'hauría fet una nota per la secció de varietats, encapçalantla ab el títul:

«Cosas de Espana.»

SNOB.

Cátedra de Gramàtica Catalana a l'Universitat

El senyor baró de Bonet, rector de la Universitat, ha cedit una de les aules d'aquell Centre docent pera que'l filòlech català don Pompeu Fabra hi fassi la càtedra de Gramàtica Catalana, creada per la nostra Diputació provincial pera'l conreu, purificació y espandiment de la nostra estimada llengua catalana.

La classe d'ensenyança superior se farà'ls dimars, dijous y dissaptes, a un quart de set de la tarda, inaugurantse'l dimars propvinent, 5 de novembre.

Els diumenges, al matí, s'hi farà una classe elemental.

Passat demà, dijous, 31 de octubre, s'acaba'l plaç pera matriularse. Les inscripcions se fan a la Secció d'Instrucció Pública, de la secretaría de la Diputació provincial.

Son ja bastants els que s'han inscrit y es d'esperar que serà nombrosa la concorrencia d'alumnes a la esmentada classe, demostrant aixís pràcticament l'amor que tenim a la nostra llengua y el desitg de que's vagi perfeccionant.

Pantaleoni Germans

Grans Magatzems

Sastrería y Confeccions pera Senyors y nens

Últims figurins. Preus excepcionals. Seccions especials pera la mida.

EXPOSICIÓ Y VENDA
de les
NOVETATS D'HIVERN
Escudillers, 66
y Rbla. Canaletes, 11
Sastrería Modelo

Les coses d'Africa

Una herencia històrica

hores d'ara està ja potser firmat tractat ab França, que'ns concedeix nosaltres un troç del Marroch. Son la fi realisades una part de les esances de molta gent que, quan nin hi pensava, miravà ab delis cap a terra d'Africa. Sense aquesta pre sorda d'uns idealistes que veyen a era banda del Estret la natural es sió dels pobles espanyols, els po ths no s'hi hauríen tan fitat y aques última ocasió hauría també sigut per da.

Perque hi havía y hi hà a Espanya a altra mena de gent, sensata y pot més moderna, que, recordantse dels ros moruna, reiteya sempre aquelles les paraules: Prou moros que te n a dintre de casa. Semblava an uests que, pel contrari, teniem que idar la vella obsessió tan espanyola les baralles de moros y ranxeros començar ab un altre ideal la histo a d'Espanya, pensant ab altres interes s, que'ns ajuntessin més a Europa.

Però a totes aquestes rahons sensa , els primers responíen que quan un ble's troba com la Espanya ab un arroch al davant, o hi và y se l'apro a, o aquest Marroch se li ficarà a din de casa, ja en forma dels moros com temps passats, ja en forma de co nia francesa com se preparava pel rvindre. Y aixís, sense grans crits, uests, els més afirmatius, s'anaven im gant, y al últim, avuy, veuen una ica el profit de la seva pena. Son els , fent estudis orientalistes, constituïen escola tan respectable fundada per n Francisco Codera, o anaven a Tàn r a arriscarse en empreses del gas la electricitat, o en mines al Rif; ptantse ab diners y aparatoses visi la venevolencia del Roghi, qui per nts anys era l'únich amo de la re ó, desde la famosa alcazaba de Se an.

En totes aquestes histórics de bons sejos, hi hà també que contar una mptativa poch coneguda que hauría gut donar grans resultats. Quan dos ys després de la conferencia d'Al eciras la França y la Espanya van r delegades per anar a conseguir la ificació de l'acta pel Soldà, una em aixada espanyola's preparava a Tàn r y els catalans van creure que se ia bò aprofitar la oportunitat pera agre arhi una comissió que pogués sobre estudiar els manuscrits de les biblio eques de Fez, de les que se'n deyen oses portentoses. Se va tractar direc ament ab l'interessat, que era el Sol à y entre'ls papers de l'Institut de tudis Catalans se guarda una car curiosa per la que la embaixada de Tànger comunicà l'autorisació favorable del Soldà, fent per primera vegada el privilegi de deixar als europeus estu diar en les biblioteques de la capi al. Hem de confessar que serà sem pre un document notable que demos ra com se pot conseguir alguna cosa ab bona voluntat fins del Soldà de «Ma ruecos», com deya la nostra gent y ense moures peu ni cama del carrer del Bisbe de Barcelona. En càmbi el Govern de Madrid que aleshores era un govern que tenía la «posa» de sè biós—la gràcia de totes—y aparentava una gran formalitat, s'hi va negar, ab el pretext de que la embaixada tenia que er purament diplomática, y nors podien acceptar barreges d'altres persones en la comissió. Lo notable, observis bé, era que al Govern no se li demanava cap quarto, perque va trobar qui oferia dos mil duros pera pagar el viatge dels agregats que s'escullírien entre'ls ara bistes y precisament de Madrid...

***

Donchs l'acció simultania d'alguns in lectuals y d'altres homes de negocis, va anar cambiant la opinió; tant, que go verns conservadors y lliberals coincidei xen ara en la necessitat de mantenir ab tot el punt els nostres drets sobre el Marroch. Però hi havía encara una altra rahó sentimental que no coneixem prou y de la que jo vull parlar precisa ment avuy. Els nostres drets sobre el Marroch no son nostres tots, ens en venen molts de Portugal; no pot Es panya renunciar an aquesta noble he rencia que li ha tocat dels portuguesos. La causa de l'anada primera dels por tuguesos al Marroch es tant d'actuali tat, que val la pena de ser coneguda. Es un dels principals motius que tenim en cara pera anarhi avuy, això es: pera tenir tots plegats una acció exterior que ens distregui de les nostres miseries de dintre casa y ens uneixi en un ideal comú.

Era al començament del sigle XV: el Portugal estava descomponentse en banderies de senyors, enemichs contra puntats els uns contra'ls altres. Els cas tellans, apoyantse ara en uns, ara en altres, entraven cada día a saquejarho tot, fins que'l rey de Castella va creu re que era arribada l'hora de l'anexió. Se va sitiar per mar a Lisboa, y un exèr cit per terra entrava a Portugal, manat pel rey en persona. Desesperats els portuguesos se van unir, la passió els va donar la força y en la batalla que's diu d'Algubarrota se van guanyar, per molt temps, el dret de ser independents.

Però'l rey de Portugal va compen dre que la tempestat no era passada, que treure als invasors no era més que començar: s'havía d'acabar ab el mal que era a dintre, calía al Portu gal un gran ideal que'l privés de ser una petita llenca de país. Y aleshores se va preparar la primera expedició a l'Africa, directament contra Ceuta. La reina, una anglesa, hi ajudava ab to ta l'ánima. Quan els vaixells estaven a punt de marxar, aquella dona, que semblava l'àngel de la expedició, se va posar malalta de mort. Quan ja fina va, va cridar als seus tres fills grans y els hi va donar a cada ún una espasa perque ab ella combatessin com a bons Qcavallers; y fins que no va ser morta, l'armada no va marxar. Les cròniques han conservat les seves bones paraules d'una veritable reina. Aquesta despe dida romàntica sembla que no podía faltarhi tractantse del Portugal. Però quan las andalusades o portuguesades acaben ab fets com la presa de Ceuta, no son portuguesades, sinó fets me morables per tot el món.

Quan la guerra va ser acabada, el rey aleshores va pronunciar aquestes paraules, dirigides als que's quedaven: «Penseu que Ceuta deu ser conservada a fi de que altres príncepe cristians y els reys futurs de Portugal se sen tin impulsats, per la imitació de lo que hem fet nosaltres, a continuar la conquista d'Africa... Aixís els portugue sos no podràn caure en l'inacció y per dre, en una passivitat afeminada, les seves forces y la práctica de les ar mes.»

En una paraula venía a dirlos: L'A frica ha de ser la vostra salvació; aques ta terra que us queda al devant per conquistar ha de servirvos per no cau re en baralles dels uns ab els altres, per no desfervos els de la dreta contra'ls de l'esquerra, els rojos contra'ls morats.—Y, efectivament, tota la glo ria de Portugal comença ab aquella presa de Ceuta, que'ns dona avuy a nosaltres, encara al cap de tants anys, el dret de ficarnos més endins. Y no va ser cosa fácil pels portuguesos conservarla y engrandirla.

Una vegada el Portugal y sobretot el seu rey passaren per conservar Ceu ta les més doloroses amargures. Hi havía a la casa reyal un príncep sol ter, una mica malaltís y d'una pietat desenfrenada; ab un posat silenciós no pensava més que còm se podía cobrir de gloria organitzant una nova expe dició a l'Africa. A la fi, va arrancarne el consentiment y ab una petita com panyía marxava ab l'idea de conquis tar Tánger. Els portuguesos van fer esforços desesperats, però a la fi, vol tats per milers de moros, van tenir que rendirse y l'infant, ab alguns més, van quedar captius, esperant els mo ros que en cambi d'ells se recobraría Ceuta. Van seguir per molts anys els tractes per la lliberació del príncep, que's deya Ferràn; el rey y la nació de Portugal oferíen tots els diners del món y altres captius, però'ls moros no volíen més que Ceuta. El rey no va morir de pena. Ceuta no's podía tornar, era no sols una terra ja gua nyada per la fè de Crist, però a més era la penyora de totes les es perances del Portugal.

L'infant Ferràn va quedar presoner a Fez fins a la seva mort, y el cap tiveri va ser tan rigorós que's va te nir com un martiri y les reliquies, por tades al convent de Batalla, les van venerar com les d'un Sant. Fins se van fer passos ab Roma perque'l Pa pa'l beatifiqués. L'any passat m'en van venir a les mans alguns papers en viats an aquest fi, que's troben a la Biblioteca Vaticana. Ells me van fer entrar ganes de conéixer les peripep cies de les conquistes del Portugal a la costa Nort de l'Africa; els noms de Ceuta, Tánger, Arzila surten a ca da moment. Tota aquella terra està regada per sanch portuguesa mil y mil voltes. Hauría sigut una infamia, una cobardía, abandonar el llegat de una pobre nació germana, que nosaltres, fers més grans, som avuy, cridats a recla mar.

J. PIJOAN.

Per la Natalitat

Una iniciativa lloable

En la sessió celebrada [illegible] pel Cos Provincial, va donarse compte de la següent interessant proposició pre sentada pel nostre bon amich don Lluis Duràn y Ventosa, en companyía d'al tres senyors diputats:

Si els dubtes seriosos que ofereix la eficacia dels molts medis proposats pera el foment de la natalitat, poden dissua dir als governs y a les corporacions im pulsores de la vida nacional, de l'adopció de cap d'aquelles mides ab que's preté contribuirhi directament, no succeeix lo mateix ab aquelles altres, que's dirigeixen al mateix fi del aument de la població, fent disminuir tant com huma nament sigui possible, el tant per cent de restes d'ella, pel trist necessari tribut de la mortalitat.

Constituex aquest objectiu el fi prin cipal de la higiene, però an ell pot den contribuirhi les representacions de la vida nacional por una serie de medis indirectes, que no son propiament regles higièniques, però que poden estimular el seu més escrupulós seguiment. Y per ser, potser, en les primeres edats de la vida del ser humà, quan les pràctiques de la higiene tenen major eficacia, tots els que's preocupen del greu perill pera tot país, d'una minva de la seva pobla ció, y fins d'una detenció del seu au ment progressiu, venen estudiant els me dis a emplear pera la disminució de la mortalitat infantil, que automàticament té de produir l'aument de la població.

Y, com a Catalunya, per les causes que sigui, en moltes de les seves co marques, la població no aumenta natu ralment, o per propia producció lo que proporcionalment deuría, es indispensa ble pera'l pervindre de la raça y l'en fortiment de la colectivitat catalana, compensar per una disminució de la mortalitat, la debilitació que pugui per venirli, per mor d'una natalitat poch in tensa. Si altíssimes rahons de sentiment, si l'instint d'humanitat per si sól no obli gués a una preocupació vivíssima pel problema, hi hauría d'obligar l'amor a Catalunya, que serà tan més forta, quant més nombrosa sigui la seva població de arrel.

Entre'ls medis intentats pera'l foment de la població, y deixant apart les re gulacions higièniques que may deuen oblidarse, un dels que estàn més a mà, dels governs y de les corporacions ad ministratives, es el de la oferta de su mes en diner, als pares de families que tinguin y cuidin millor un major nombre de fills. Antigues disposicions de l'Estat havíen fet fins obligatories pera'ls Ajuntaments d'Espanya aquesta mena de subvencions, considerantles com un estímul pera la natalitat: avuy, sen se gaire fè en la eficacia que en aquest sentit puguin tenir, s'ha comprès que podíen ser, ab tot, de certa utilitat com estímul en les families nombroses, d'un major compte dels pares pera'ls fills; que encara que no s'ha de pensar pas que la seva influencia pugui equivaldre al del sentiment de la naturalesa, molt pot fer per ajudarlo, ja que per sort, no té pas de substituirlo. Y aixís ho vé entenent Barcelona, la ciutat que es y vol seguir essent «Cap y casal de Catalunya», que mantè en sos presupostos d'uns quants anys an aquesta part, y vé cada any repartint algunes cantitats als pares de familia que tenen més de dotze fills vius y els mantenen y cuiden en les condicions que ha entés convenient establir.

Un acort semblant podría pendre la Excma. Diputació provincial: que si con venient s'ha cregut l'esmentat estímul pe ra'ls vehins de la gran capital, de major eficacia probablement haurà de ser ex tés a tot el territori de la nostra pro vincia, en espera de que la mateixa acció pugui extendre's ben aviat a tota la terra catalana. Y al demanarho, tenint en compte l'altíssima trascendencia del fi social y nacional a que's vol contribuir, solament pera'ls que conservin algun dubte, sobre la eficacia definitiva del medi proposat, caldrà ferlos present que el sacrifici que al comú se demana es ben petit y que per poques que siguin les vides d'infants que contribueixi a sal var, la societat catalana hi hà de trobar ja una compensació.

Per això els diputats que suscriuen, a V. E. tenen l'honor de presentar la següent proposició:

Primer. Se destina la cantitat de «dúes mil cinchcentes pessetes» pera ser dis tribuída en premis als pares o mares de major nombre de fills vius, que re uneixin les condicions que's determina ràn en els articles següents.

Según. Pera poder obtenir algun de dits premis serà absolutament indispen sable:

a) Que'l pare o mare que hi aspiri, visqui, al demanarlo, y desde més de cinch anys abans, en alguna població de la provincia de Barcelona.

b) Que'l nombre de fills que tingui no baixi de dotze y d'ells al menys sis, hagin nascut en aquesta provincia.

c) Que'ls fills ho hagin sigut de lle gítim matrimoni, que visquin al temps de formularse la sollicitut, que estiguin tots ells vacunats, y que'ls majors de deu anys sàpiguen llegir y escriure.

Tercer. Podràn aspirar al premi el pare o mare que tinguin als fills en la seva companyía, sense ésser indispensa ble que tots aqueixos hi estiguin mentres la seva separació no tingui per causa l'abandó del que solicita el premi.

Quart. La Comissió de Governació de aquesta Excma. Diputació provincial que darà encarregada de proposar l'adi judicació de la cantitat esmentada en l'article primer, donant dos premis de cinchcentes pessetes als pares de fami lia que més ho mereixin y podent pro posar la distribució de lo restant en tres premis d'igual cantitat o en les propor cions que judiqui més convenient, segons les circunstancies que pugui apreciar en els solicitants.

Quint. El concurs s'anunciarà durant dos mesos. Y pera que arribi a coneixe ment de tothom s'imprimirà el corres ponent cartell que s'enviarà als alcaldes de totes les poblacions de la provincia pera que li dongin la major publicitat.

Sisè. La Comissió de Governació tin drà en compte pera la necessaria prefe rencia entre'ls solicitants, les condicions següents y per l'ordre que venen con tinuades sempre entre'ls que indispen sablement reuneixin les previngudes en l'article según:

I. El major nombre de fills vius.

II. Entre els que tinguin el mateix nombre de fills seràn preferits pera'l pre mi: a) Els pares o mares que donada la seva condició social atenguin millor a la salut, a la educació moral y a la cultura dels seus fills; b) A les mares viudes o abandonades pels seus marits; c) els pares viudos.

III. A falta de solicitants que's trobin en aquestes condicions, la Comissió de Governació apreciarà, segons son pru dent criteri, les adjudicacions que tingui de proposar, a tenor de les circunstan cies justificades.

Setè. Els solicitants podràn justificar pels medis que tinguin més a la mà, els requisits que s'exigeixen, en els articles anteriors, sense necessitat d'acompanyar ab la sollicitut, els corresponents docu ments extesos en forma legal; però, no obstant, la Comissió en cas de qualsevol dubte podrà exigir la presentació de les partides corresponents y els demés jus tificants que cregui necessaris, donant al efecte un terme prudencial pera que li siguin acompanyats.

Vuitè. La Comissió d'Hisenda deter minarà'l capítol del presupost del que's pugui treure la suma necessaria pera'l concurs proposat sense perjudicis de la

Publicació de la Lliga Regionalista

LA MANCOMUNITAT

Antecedents. - La Mancomunitat Catalana. - Lley de Mancomunitats

S'està agotant, ab tot y fer tan pochs dies d'haverse donat al públich, la pri mera y important edició de l'obra pu blicada per la nostra Lliga Regionalis ta sobre l'interessant projecte de la Man comunitat Catalana.

Es aquest follet, una ressenya com pleta del procés que ha seguit el pro jecte desde la proposició presentada al Cos Provincial pel nostre estimat amich senyor Duràn y Ventosa, fins que el Congrés va aprovar el projecte del se nyor Barroso; ressenya documentada, que revesteix especial interès y que deu ría figurar en les biblioteques de tots els catalans.

Com a pròlech d'aquest llibre hi hà una colecció d'antecedents que reproduim a continuació, ab la seguretat de que ho agrairàn nostres llegidors:

ANTECEDENTS

Necessitat d'una nova divisió territorial. — Projecte Moret. — Projecte Silvela-Sánchez Toca (1891).—Missatge dels cinch Presidents. La Diputació única, del general Polavieja.- Projecte de Bases de reforma de l'Administració local den Maura (1903).-Treballs y fórmules dels Diputats regionalistes. — Assamblea de Diputacions de Barcelona: Proposició Prat de la Riba.-Projecte de lley d'Administració local, den Maura (31 maig 1907).- Conclusió de la ponencia de l'Assamblea de Diputacions de Sevilla.-La tasca parlamentaria de Solidaritat Catalana. — Intermedi. — Campanya electoral de 1911. — La proposició Duràn y Ventosa: — Unanimitat de Catalunya. — Què espera Catalunya de la Mancomunitat. — Renaixement de les regions espanyoles.

—

La introducció de la institució de les Mancomunitats en la legislació espanyola constitueix una reforma de la nostra administració provincial, per anar a la creació de personalitats más grans, pera restablir les velles regions, sense impo sarles el llegislador, aixís com pera dur an aqueixes regions una part de les fun cions y medis del Estat, descongestio nant lleugerament l'administració cen tral.

La necessitat de la reforma de la di visió provincial es un fet que s'impo sa a tothom, fins a fora de tota consideración particularista, per rahons de bona administració. Les provincies actuals son avuy un anacronisme. El telègraf, el te lèfon, les carreteres, els ferrocarrils y els automòvils, les han enxiquides. Te nen avuy una extensió virtual, desde'l punt de vista de la facilitat dels serveys, com la dels «corregimientos» o veguerías al ferse la divisió provincial vigent.

Però a més a més, hi hà'l fracàs to tal, absolut, de la provincia nova pera substituir l'antiga o regió, pera crearse una personalitat propia seva, pera ésser, com la regió, al mateix temps que quadre administratiu pel funcionament de serveys públichs, unitat de circulació o vida econòmica y llar d'afecció, d'unió espiritual dels ciutadans.

Obeint, sens dubte, a una visió més o menys definida d'aquestes veritats, va anunciar en Moret un projecte de divi sió territorial administrativa d'Espanya per regions; y més tart, en Silvela, es sent ministre de la Governació, d'un go vern den Cànovas, va formular per R. O. de 20 de juliol de 1891, un projecte de reforma de les lleys provincial y muni cipal, redactat d'ordre seva per la Sub secretaría, en el llibre segon del qual se ocupa: Primer: De la Regió. Segon: Dels governadors regionals. Tercer: Dels Concells regionals. Era subsecretari de Governació en Sánchez Toca.

Paralelament an aquest moviment de reforma de l'administració local, que ana va de dalt a baix, crexía a Catalunya un moviment d'opinió, reformador també però que anava de baix a dalt, dels go vernats als governants. Arrencant dels ideals catalanistes, cerdava, com a primer pas en el camí de l'autonomía, restablir els organismes regionals donantlos am plitut de funcions y medis en obres pú bliques, cultura y beneficencia.

An aquesta aspiració general — des enrotllades després en el Missatge diri git pels senyors Dr. Robert, Sellarés, marquès de Camps, Domènech y Torres, presidents de les cinch principals corpo racions barcelonines, a Sa Magestat la Reina, el 14 de novembre de 1898 — havía respost la promesa feta pel general Polavieja en la carta a don Lluís Do mènech, de 30 de setembre de 1898, de crear, si arribava a governar, la Diputació única catalana.

Quan en Maura va ocupar el minis teri de la Governació en el govern presi dit per en Silvela, va presentar un pro jecte de bases pera la reforma de l'admi nistració local (26 de maig de 1903).

En aquest projecte, les unions de mu nicipis anomenades en el dret espanyol constituit y en totes les anteriors temp tatives de reforma «comunidades mu nicipales», reben el nom de «mancomu nidades municipales». Per primera ve gada surt en la llegislació local aquest nom, aplicat no més llavors a les unions d'ajuntaments. Els diputats de la Lliga Regionalista varen intentar que's completés el projecte establint, per sobre les provincies, les regions, a base de les Diputacions provincials, en carregades d'impulsar les ensenyances tècniques, agrícoles, industrials y co mercials; d'establir biblioteques y mu seus, y conservar els monuments; de realitzar la repoblació dels boscos; de construir obres públiques de tota mena, y d'organitzar y sostenir ports franchs, zones neutrals o altres institucions sem blants pera'l foment de l'exportació.

Varen firmar aquesta esmena, ab en Russinyol, en Soler y March y en Do mènech, en Nocedal, en Pí y Arsuaga, en Vincenti (don Eduart) y l'Aura Bo ronat (don Antoni), (23 mars 1904).

El Govern va negarse a acullir en el seu projecte semblant reforma, y allavors, en el curs de les gestions, els diputats de la Lliga varen insinuar una fórmula, que si bé constituía una adició al projecte ministerial, encaixava perfectament a dins de l'estructura y sis tema del mateix: que la facultat de unirse, de mancomunarse, reconeguda als municipis, se reconegués també a les provincies. Aquesta solució des trufa totes les objeccions que feya'l Govern: s'arribava a la regió allí ahont hi havía ambient públich per constí tuirla, no s'imposava artificiosament per la lley allà ahont aquest sentiment regional no existía, se deixava als fets que demostressin si realment volía Ca talunya reconstruir la seva unitat com afirmaven els regionalistes, o si era aspiració no més de Barcelona, rebut jada per les altres provincies, com in sinuava'l Govern y anaven propalant els adversaris nostres.

No's va arribar a rès concret, va caure'l Govern, varen produirse'ls fets del 25 de novembre, en Moret va fer la lley de jurisdiccions, y el moviment autonomista de Catalunya va pendre altíssima volada, arribant als cims glo riosos de Solidaritat Catalana. Comen çava a apuntar l'aubada d'aquell gran día, quan va reunirse a Barcelona la primera Assamblea general de Diputacions d'Espanya (novembre de 1906). Aquesta Assamblea, formada en sa qua si totalitat de diputats pertanyents als partits lliberal y conservador, presidida per un diputat lliberal, en Joaquim Sostres, va acordar, a proposta den Testor, representant de Valencia, y en Joseph Alcover, president de la Dipu tació de Mallorca, fer constar en acta que'l sentiment unànim de l'Assam blea era l'aspiració a l'autonomía ad ministrativa.

En aquesta Assamblea va ser presen tada una proposició den Prat de la Riba, en que's demanava la promul gació d'una nova lley local inspirada en les bases següents: Autonomía dels organismes locals; conservació de la personalitat administrativa de les ac tuals provincies; «facultat d'unirse les provincies vehines pera formar manco munitats regionals»; «concessió del Es tat a les mancomunitats regionals dels serveys de carreteres, de comunica cions telefòniques, de beneficencia ge neral, de l'ensenyança universitaria, de construcció de ferrocarrils secundaris»; «entrega de l'Estat a les mancomuni tats dels medis econòmichs corresponents als serveys d'obres públiques y ensenyança concedits»; distinció en la organisació de les Diputacions y les mancomunitats entre l'element delibe rant y l'executiu. Modificada en el sen tit d'abreviarla expressant en termes generals el dret de mancomunarse les provincies vehines per acort de les Di putacions o de la majoría d'ajunta ments y la concessió de funcions y medis econòmichs del Estat, va pas sar a la comissió preparatoria dels treballs de la vinenta Assamblea.

Va seguir la seva ascensió esplen dent el moviment popular de Solida ritat. Per unanimitat de la seva re presentació parlamentaria, Catalunya va sancionar el Programa del Tívoli, en que's reclamaven organismes regionals autònoms, encarregats de la major part de les funcions del Estat en quant als serveys d'obres públiques, ensenyan ça y beneficencia. Varen constituirse les Corts, y en Maura va presentar (31 de maig de 1907) el projecte d'Admi nistració local, que va ocupar tota la activitat del Parlament durant aquell período de govern.

El tal projecte representava un es forç grandíssim, sincer y ben orientat vers l'autonomía municipal, però'l fet de no reconèixer clarament els orga nismes regionals com el vell projecte Silvela-Sánchez Toca, va produir un des engany. En el projecte se consignava, no obstant, el dret de mancomunarse les provincies, y en una de les dispo sicions adicionals la facultat del Go vern per contractar ab les Manco munitats la execució de determinats ser veys.

Vuit díes després de la presentació d'aquest projecte, varen reunirse a Ma drid els ponents de la Assamblea de Diputacions que havía de tenirse la tar dor pròxima a Sevilla. Varen entendre que'l tema de discusió el donava el Go vern ab son projecte, y que a estudiarlo y presentar les esmenes pera que res pongués a l'aspiració de les Diputacions devíen reduir la seva tasca. Les propo sicions de reforma de la lley provincial, pendents de l'Assamblea de Barcelona, varen ser estudiades en les seccions cor responents del projecte. Aixís la pro posició Prat de la Riba, referent a les Mancomunitats, va ser acceptada y des enrotllada en forma sistemàtica, adequa da pera ser inclosa en el projecte de lley esmentat.

Formaven part d'aquesta ponencia y varen assistir a les seves sessions, en Pascual Testor, com a president, y l'Al cover, president de la Diputació de Ma lloreca; l'Amores, president de la de Se villa; en Victorià Celada, president de la de Guadalajara; en Prat de la Riba, president de la de Barcelona, y altres.

Un dels vocals d'aquesta ponencia, al visitar al quefe del Govern per assump tes de la seva provincia, va entregarli aqueix projecte de conclusió, y la Co missió dictaminadora del Congrés, que allavors estava ultimant el seu estudi, va tenirlo en compte, ampliant la disposi ció adicional 3.ª en el sentit del mateix. El dictamen d'aquesta Comissió porta la data del 3 de juliol.

Però el desenrotllo sistemàtich complet de les Mancomunitats va venir després, a la tardor, en les famoses sessions que marquen el punt culminant de l'acció parlamentaria de Solidaritat Catalana. Es treball formidable den Cambó y de més representants catalans pera millorar el projecte, va ésser profitós: les Man comunitats varen passar a formar el títol VI del llibre segón.

Després venen mals díes per la refor ma. Se clivella Solidaritat Catalana al entorn del sufragi corporatiu, triomfa en Lerroux a Barcelona en les eleccions convocades de sorpresa per en La Cierva, y en l'ambient de lerrouxisme renaixent floreix la setmana de sanch de juliol de 1909, ab el seu ròssech vergonyós, la crisis d'octubre.

Un any va durar la depressió de l'es perit públich català, mes al venir les eleccions provincials de 1911, la Lliga Regionalista va coaligarse ab els ele ments de la Coalició de les dretes, y en aquesta campanya electoral varen ferse per tots els grupus explícites afirmacions de la personalitat catalana y de l'aspi ració a reconstituirla.

Els electors varen refrendar ab el triomf aquesta afirmació, y però, molt abans de reunirse y constituirse la Di putació, en Duràn y Ventosa, que ha vía dut la direcció de la campanya, va començar les gestions entre'ls grupus de la majoría provincial ab l'objecte de con cretar en un acort de la Corporació el desitg d'unirse les quatre provincies ca talanes y el procediment pera que aquest desitg se convertís en realitat.

Resultat d'aquestes gestions va ser la proposició Duràn y Ventosa, que apro vada per la Diputació de Barcelona y acceptada per les altres Diputacions de Catalunya, va determinar el nomenament de delegats de totes elles pera formular les Bases de Mancomunitat Catalana pre sentades al Govern pel desembre de 1911.

Al entorn d'aquestes Bases va crearse a Catalunya un estat d'esplendorosa una nimitat. Tots els partits, ab la sola ex cepció d'una agrupació local, barcelo nina, revolucionaria y anarquitzant, tots les Diputacions, la gran majoría d'Ajun taments de totes les provincies, les As sociacions particulars de tots colors, ma tiços y objectes, tota la opinió catalana sencera va donar la seva adhesió al pro jecte d'una manera serena, tranquila, or denada, no ab la tumultuositat exaltada de qui acompleix un acte extraordinari, sinó ab el ritme de la més perfecta nor malitat.

Catalunya té posades en la Mancomu nitat grans esperances: satisfaccions de ideal, de la conciencia de la seva uni tat; satisfacció de la fam de progrés, de cultura, de civilisació intensa.

Les tasques de la Mancomunitat ve nen assenyalades per les deficiencies o l'absencia de serveys públichs, per l'as piració a igualar els dels países més cultes, els dels grans pobles, especial ment en ordre a cultura y obres públi ques.

No tenim ponts en les carreteres de relació internacional com es ara la de Barcelona a França o la de Barcelona a Puigcerdà, ni en moltes altres de gran díssima importancia, com la de Barce lona a Lleida y la de Barcelona a Tor tosa. Hi hà comarques extenses de Ca talunya, com algunes de la provincia de Lleida completament mancades de carreteres. Els ferrocarrils secundaris o econòmichs estàn gairebé tots per cons truir y la mateixa xarxa dels ferrocarrils primaris espera encara ésser completa da ab línies de gran importancia, que son molt vivament desitjades. La xarxa telefònica comprèn un reduit nombre de poblacions, la immensa majoría de les de Catalunya no tenen encara comunica ció telefònica y les petites xarxes co marcals, creades per la iniciativa de par ticulars o d'ajuntaments, topa ab obs tacles insuperables per enllaçar ab les línies generals, quedant aixís la seva uti litat altament aminorada.

Com no tenen telèfon, tampoch tenen la gran majoría de les nostres pobla cions edifici adequat, construit expres sament pera escoles de primera ense nyança; y es aquesta deficiencia, unida a les de la formació y dotació dels mes tres, de conseqüencies deplorables pera la educació de les futures generacions. Escola ab llibrería pública, telèfon y ca rretera, son tres elements que no han de faltar en cap poble, per humil y arre conat que sigui.

Aixís mateix manquen en moltes po blacions secundaries, capitalitats naturals de les comarques en que la configura ció del territori y la tradició y la his toria divideixen Catalunya, institucions d'ensenyança d'un grau ja més alt, pro pies pera completar la escola primaria, ja sigui ab coneixements d'humanitats, preparació dels estudis de lletres o ca rreres literaries, ja sigui ab estudis d'i niciació en ciencies, ja ab instrucció pro fessional, agrícola o mercantil o indus trial, segons la especialisació econòmi ca de cada comarca. Com falta al seu costat una biblioteca pública de vulga risació, especialisada en el sentit que ca da comarca necessiti.

Son incompletes y deficients les esco les tècniques y industrials existents avuy, ombra apagada no més de lo que hau ríen de ser, de lo que Catalunya ne cessita que siguin pera que devinguin element propulsor de la seva activitat agrícola, industrial y mercantil. Necessi tem un gran Centre d'ensenyança in dustrial en que's formin els nostres in dustrials y els nostres artesans de totes menes, tant de les professions en que la habilitat de l'home es el tot, com d'a quelles en les que tot ho es la màqui na, en que trobin els elements d'ha bilitat tècnica, la base científica del seu ofici o industria y els coneixements d'art, el bon gust, aplicables a cada es pecialitat. Necessitem una Escola de Co merç en que's capaciti a la nostra jo ventut pera la conquesta de mercats, pera la lluita en el camp lliure de la competencia universal, pera dirigir les grans empreses que han de succeir al atomisme individualista anàrquich de la nostra vida econòmica actual, pera des encallar de sa baixa y estèril y encon gida actuació provinciana les nostres ins titucions de crèdit. Necessitem una gran Escola de llengues, ahont s'ensenyin to tes les que a la nostra expansió con vinguin, ahont els nostres productors y comerciants puguin capacitarse pera ar lar y tractar a cada país en son propi idioma, y per medi d'ell penetrar en la seva ànima, en les seves aficions y gust característichs, base primera de la se va conquesta comercial. Necessitem un Centre d'ensenyança agrícola que perfec cioni la explotació del nostre terrer, que habiliti als nostres agricultors pera la explotació de les industries agrícoles que la nostra producció comporta, que es tudii y resolgui els problemes plantejats per la deficiencia de les plujes, per les condicions especials de les comarques no conreuades, que reclamen o la va riació d'aquestes condicions o la creació o aclimatació de noves varietats que les soportin. Necessitem completar les nos tres ensenyances o estudis superiors, que, tal com estàn, no responen ni a les nos tres ansietats culturals, ni a les necessi tats especials de la nostra terra. Ne cessitem un gran Museu que sigui his torial plàstich de la nostra vida colec tiva desde les més llunyanes edats fins ara, en tots els ordres de la cultura, que sigui alhora llissó viventa de les nostres activitats presents, font segura de orientació en la tasca de personalisar les nostres obres, les obres del nostre temps. Necessitem conservar y restaurar els mo numents artístichs que, com Poblet y tants altres, son títols d'honor del nos tre poble, exemples de la seva força passada, que'ns donen dret al tracte y la consideració dels pobles civilitzats. Ne cessitem una gran Biblioteca ahont els nostres investigadors trobin tots els ele ments d'utilitat pera'ls seus estudis; y laboratoris variats per totes les disciplines intelectuals que'n requereixen, ab tot l'instrumental que'ls mètodes científichs d'investigació imposen.

Y això que necessitem nosaltres, els homes de Catalunya, ho necessiten y desitjen també més o menys conscient ment els homes de totes les altres te rres espanyoles. Totes elles han sigut, un día o altre, llar d'una civilització, que'ls ha llegat ab la noblesa d'un passat glorió, la seguretat d'un bell pervindre quan vulguin, sàpiguin y puguin utilit que'ls ha llegat, ab la noblesa d'un passat zar les forces latents que en totes elles subsisteixen, per crearsel.

Aquesta florida en tots els vergers ciu tadans de l'avuy enxiquida Iberia es lo que esperem de les Mancomunitats, es lo que les Mancomunitats poden y deuen preparar. La força y la grandesa dels pobles no's mida pas per la extensió únicament. Espanya, reduída a les seves fronteres continentals per una gestió se cular centralisadora, llevor fatal de tants separatismes, de tantes paracions con sumades, ha de conreuar intensivament el seu petit hort d'avuy, y en aquesta intensificació de tots els seus elements pot trobar la font d'una nova y encara més sòlida grandesa.

A la uniformitat gris, pobre, sense ca ràcter, d'ara, ha de substituirla una plu ralitat de centres de civilització, cada un ab el seu caràcter y la seva fesomía, rebut des del terrer, de la tradició pro pia y de l'adaptació moderna en armò nica fusió, tots ab l'encís y l'impuls y la sanch d'una renovada joventut.

A l'anemia, al rebtaniment viciós, a la desarticulació malaltissa dels serveys territorials del Estat y a la congestió dels seus orgues centrals, ha de succeir una vigorisació equilibrada de tot el cos social sencer, una circulació rica y in tensa de totes les forces, un enforturament de tots els elements, de tots els matços, de totes les energies colectives nacionals.

La Mancomunitat porta, a n'aquesta tasca, un element essencial pera acom plirla: la intensitat de l'esfors. Comple pleta'ls mòvils y els estímuls del Es tat, més amples, però fluxos y relaxats, per una actuació viciosa, mal orientada. La intensitat en tota acció es lo que'l grau de força en tot motor. Als medis de l'Estat, als estímuls que l'Estat des perta basats en una fórmula freda, des colorida, d'interés general, la Mancomu nitat hi afegeix, hi incorpora mòvils y estímuls poderosos que'ls intensifiquen y feconden: el coneixement precís y exac te de les propies necessitats y l'amor vis, fort, sanitós a la terra propia.

Està agotantse la primera edició de

La Mancomunitat

Publicació de la Lliga Regionalista

Preu: 50 cèntims

EN PREMPSA LA SEGONA EDICIÓ

inclusió d'una partida en els presupostos dels anys successius pera atendre al mateix.

La Excma. Diputació provincial, no obstant acordarà lo que entengui més procedent.

Palau de la Diputació provincial de Barcelona, primer d'octubre de 1912.—Lluís Durán y Ventosa, Joaquim Borràs, Félix Fàges Vila, y J. Valentí Camp.

Cultura

Conferencia del Dr. Barnils

El doctor Barnils, un dels joves que la Diputació de Barcelona ha pensionat durant tres anys a Alemanya y un a París pera estudiar Filología romànica, en la qual obtingué'l grau de Doctor ab la calificació més alta que's sol donar a les Universitats alemanyes, va donar a Palma una conferencia sobre filología.

El Dr. Barnils, comissionat per l'Institut d'Estudis Catalans de Barcelona, ha anat a Mallorca pera estudiar la fonètica o pronunciació balear; y, efectivament, l'ha estudiada a Palma, Sóller, Felanitx, Sineu, Son Servera, Manacor, Ciutadella, Mitjorn gran (Menorca) y Mahó; y dissapte passat, a la tarda, donà una notable conferencia filològica a l'aula de «Llengua y literatura mallorquina», d'aquell Seminari Conciliar, davant varis superiors y catedràtics y dels alumnes de Filosofía y Teología, que omplíen per complet dita aula, que es una de les més grans del Seminari. Hi varen assistir també l'eminent arquitecte don Antoni Gaudí y el vicari general, el qual, en breus paraules, presentà al doctor Barnils, essent acullit ab una sorollosa salva d'aplaudiments.

Començà'l doctor Barnils la seva conferencia, reclamant indulgencia del seu auditori, per ser la primera vegada que parlava en públich y creures desproveit de dots oratories. Agraí als amables seminaristes que per mediació del apòstol de la llengua catalana y promotor dels estudis filològichs a Catalunya, mossèn Alcover, li haguessin tramès ardents desitjos d'escoltarlo en conferencia pública sobre un tema tan interessant y simpàtich pera éll com es la filología de nostra llengua materna. Totseguit passà a aclarir el concepte de la filología en general. Després de breu disquisició sobre la filología indo-germànica, passà a tractar de la filología romànica de les llengues neu-llatines. Considerà dos punts de vista capitals que s'ofereixen a la investigació científica de les llengues romances: el «vertical» (del llatí als dialectes actuals y vice-versa) y l'«horitzontal» (la extensió geogràfica dels mots y formes de llenguatge. Pera fer tot això més patent, el doctor Barnils va fer sobre la piçarra una munió d'exemples, això es, una sèrie de mots llatins transformats per la evolució a través dels siglos en mots catalans, castellans, francesos y italians. Passà després a tractar de la Fonología (tractat dels sons) com factor essencial de la investigació biològica y paleontològica (exposició vertical), que s'ha de basar en un coneixement molt profón de la fonètica. Aquí's va detenir el docte conferenciant describint minuciosament els orgues de la paraula y la manera com se produeixen els sons de la mateixa (vocals y consonants), mercè a les modificacions que la corrent d'aire aspirada sofreix al pujar dels pulmons cap a fóra. La importancia del estudi de la fonètica y la impossibilitat de resoldre problemes d'ordre lingüístich sense conèixer aquella, resulten palpables pels exemples que adueix el senyor Barnils de llengües romanes, especialment del francès y del català en sos diferents dialectes. Ab això havía el conferenciant consumit prop d'una hora, y no li va quedar temps pera tractar de la lexicografía, sintaxis y flexió verbal per exposar la idea general de la filología que s'havía proposat presentar; y acabà ab vives frases d'agraiment per la religiosa atenció y viu interès ab que visiblement se l'havía escoltat. Perllongada y grandiosa salva d'aplaudiments va coronar la fina tasca del doctor Barnils, fentse tots els joyents llengües del saber profón y de la eficacia y plasticitat de paraula ab que'l conferenciant havía saigut desenrotllar son tema, per lo qual va rebre nombroses y ardents felicitacions.

El doctor Barnils sortirà cap a Iviça, ab l'objecte de seguir sos estudis, y després cap a Alacant, recorrent ab el mateix fi tot el regne de Valencia y regió occidental de Catalunya.

Sport

Nàutich

La noticia donada fa uns dies respecte al començament de les obres del monumental edifici de pedra que'l Reyal Club de Barcelona projectava fa temps per edifici social, ha sigut plenament confirmada, car han començat ja'ls treballs pera la fonamentació al lloch cedit al extrem dret del molí de Barcelona, ocupant-s'hi, ab gran activitat bon nombre d'obrers.

El projecte adoptat en principi pel Club ha degut abandonarse a causa del seu cost excessiu, haventse adoptat uns plànols del arquitecte senyor Sagnier, l'import dels quals passa de 200,000 pessetes; sobri y elegant de línies, ab una gran torratxa al centre, serà un elegantíssim Casino que segurament cridarà l'atenció a Barcelona, malgrat el nivell a que en tota mena de construccions s'ha arribat pels nostres grans arquitectes.

El Reyal Club, que compta ja avuy ab uns 425 socis (que doblaràn ab poch temps, malgrat l'anunci d'una quota de entrada de 125 pessetes), se sent ab una gran empenta y la seva Junta, inspirantse en el sentir general, desitja que'l nou edifici quedi llest pel mes d'abril, que ab ocasió de la Gran Setmana Nàutica que anunciàrem, rebrà la visita de tots els Clubs del Nort y del Mediterrani, pera disputarse les dues grans proves pera yachts de sis y set metres y altres regates importants.

Per cert que hem sentit a dir que durant l'estada d'alguns yachtsmen barcelonins a San Sebastián, el Rey, que desitja concórrer personalment a les llites regates, els desafiá pera'l mes d'abril. Això podría fer, ajudat per l'entusiasme d'alguns dels joves de les nostres més distingides famílies, que vegéssim allavors patronejant un yacht a sportsmen com el marquès de Vilanova y Gelrú y el comte de Güell, el marquès de Bacardí, Bosch y Catarineu, Salvador Andreu, Joseph Munné, Marcell Coll y altres, ademés dels senyors Foronda y Wertheim, que sens assegura que ja han fet l'encàrrech de yachts de tipus nous per aquella data.

Particularment ens consta que, ademés dels dos 6 metres que estàn construint els senyors Vilardell y Cardona, se posarà aviat la quilla an alguns altres de diferents tipus, que podría molt ben ésser que representessin els Clubs d'Alacant o Málaga uns, y altres Barcelona el gallaret de alguns dels senyors citats o d'altres, ja actiu yachtsmen, que's preparen pera llançar ab bons elements ab els nostres visitants.

Entretant el Club, segurat la seva indiscutible supremacia pera fomentar l'afició y conservar les tradicions ben enhorabuenas que au aquella club,

farà regates a la vela al menys cada quinze dies.

Començà el passat diumenge per la prova definitiva de la Copa Orión entre'ls yachts R. C. B. y Orión, que l'han guanyada un cop cada un, se disputarà a seguit una hermosa Copa donada per l'entusiasta yachtsman senyor Wertheim, que's disputarà en tres proves, al triàngol, en un trajecte de nou milles, podent prendrehi part tots els yachts. A continuació se farà una altra regata pera disputar un premi ofert pel senyor Mas, y finalment sabem d'altres socis que pensen oferir nous premis pera regates a la vela.

La secció de rem del Club acaba d'adquirir dos bonichs canots de passeig; per cer que aquesta secció ha repres gran animació a conseqüencia de la darrera regata celebrada, haiventhi dues tripulacions que volen reptar als actuals posseidors de la yola Barcino.

De manera que'l Reyal Club està en plena activitat, preparantse seriament pera fer bon paper devant dels aconteixements que's preparen.

Futbol

Diumenge passat, en el camp del F. C. Mataró, lluitaren aquest y el Catalunya S. C., no poguent cap dels dos, durant l'hora y mitja reglamentaria de joch, marcar tanto.

***

L'equip de la «Reyal Sociedad de San Sebastián», que durant els dies 1 y 3 pròxims lluitarà contra'l F. B. Club «Barcelona», al camp d'aquest darrer, l'integren els següents jugadors:

Anechino, Arrate, Aguirreche, Olivares, Machimbarrena, Larrañaga, Sena (G.), Sena (A.), Arrillaga, Minondo, Zabala.

Entre'ls futbolistes hi regna gran espectació pera presenciar aquests partits, del resultat dels quals dependrà la supremacia d'un o altre Club. Per sa part el «Barcelona» entrena constantment als seus jugadors, ab el fi de portarlos a la victoria, y tot permet esperar una grandiosa festa sportiva.

Tret

En atenció a les grans veratges que la nova lley de reclutament concedeix als reclutes que siguin tiradors, hagin o no satisfet quota militar, el Camp del Tir Nacional estarà obert tots els dies pera'ls que, essent socis o fills de soci, desitgin apendre l'exercici o perfeccionarse en ell.

Alguns desconeixedors de la nova lley estàn en la errònia creencia de que, haivent pagat quota militar, queden lliures de tot aprenentatge y servey.

Natació

El Club de Natació celebrà al seu local la junta general anunciada ab assistencia de gran nombre de socis.

El secretari senyor Serra (Martí) llegí una ben escrita Memoria detallant tot lo fet pel Club durant la passada temporada, fent remarcar els bells resultats que pera'l desenrotllo físich s'obtenen ab la práctica de la natació y altres sports atlètichs que allí's practiquen correntment, digué que potser aviat el Club tindrà edifici propi y anuncià altres avenços importants del Club pera molt aviat.

L'estat de comptes fou aprovat, elegintse a seguit la nova Junta, que quedà com segueix:

President, don Bernat Picornell; vis-president, don Antoni Fabregat; secretari, don Martí Serra; vis-secretari, don Emili Solé; tresorer, don Carles Granicher; comptador, don Alvar Lafuente; arxiver-director de material, don Camil Balat; vocal primer, don Albert Middelmann; vocal segón, don Pius Caltañes.

Comissió Deportiva.—President, don Lluis Quadrada; secretari, don Santiago Mestres; vocal, don Joaquim Quadrada.

CORREDISSES

Diputació

Borsa del Treball

28 octubre.

Ofertes

3.326-27, aprenents pera pà de Viena de 15 a 18 anys. — 3.328, corredor de colonials. — 3.329, mecanògraf jove. — 3.330, repartidor, de 14 a 15 anys. — 3.331, oficial marcador. — 3.332, meritori, de 15 a 17 anys. — 3.333, meritori, bona lletra, de 14 a 16 anys. — 3.334-35, meritori, bona lletra, de 14 a 16 anys. — 3.336, aprenent, de 14 a 15 anys, pera fotogravat. — 3.337-44, aprenents pera litografía y imprempta. — 3.345, moço, sàpiga llegir y escriure, de 25 a 35 anys. — 3.346, recader, de 14 a 16 anys.

Baixes

3.073, escriptori. — 3.304, escriptori. — 3.318, escriptori. — 2.949, dependent de sastrería. — 2.821, cerraller. — 3.186, corredor. — 3.286, moço. — 3.261, moço.

— A la vinenta sessió figuraràn en l'ordre del dia els presupostos.

— Ahir va visitar al senyor Prat de la Riba el doctor Pere Esquerdo.

— El president del Cos Provincial ahir matí va anar a visitar al senyor Sànchez Anido.

— Se va reunir a la Diputació la comissió encarregada de la erecció d'un monument a mossèn Jacinto Verdaguer.

— Ahir tarda a la Diputació se va fer la subasta de l'acopi de pedra pera la carretera de Vilafranca a Aguiló. El tipu de la subasta era de 14.852'25 pessetes. Ha sigut adjudicada a don Antoni Artés y Puig per 14.849 pes.

— El senyor baró de Bonet ha dirigit una comunicació al senyor Prat de la Riba, senyalant lloch en la Universitat pera instalarhi la Càtedra de Gramática Catalana.

— Dilluns a la tarda va estar a la Diputació una comissió d'alumnes de la Escola d'Enginyers, que's destacà d'un nombrós grupu d'estudiants estacionats davant del edifici del Palau de la Generalitat.

Aquesta comissió donà les gracies a la Diputació per l'apoyament que ha prestat a la seva causa.

El senyor Morer, vis-president de la Comissió Provincial, que en aquells moments estava reunida, va prometre als comissionats que la Diputació continuaría apoyantlos prop del Govern.

Un estudiant va sortir al balcó principal de la fatxada, comunicant als seus companys la promesa que acabava de ferlos, essent acullit ab aplaudiments y visques.

— La Comissió Provincial, en sessió d'ahir tarda, va despatxar els dictamens proposant l'aprovació y finiquit dels comptes municipals de La Ametlla, Montanyola y Tayà, de 1911:

Informe sobre'ls expedients en competencia incoats per don Joaquim Cànovas Costa y els senyors Rosal germans, pera aprofitar aigües del riu Llobregat, en termes municipals de Serchs, La Baells y Olvàn.

Idem id. de l'autorisació solicitada per la Societat anònima «Energía Eléctrica de Catalunya», pera establir un transport d'energía elèctrica desde Sant Adrià del Besòs a Barcelona y distribució per aquesta capital.

Idem id. el recurs d'alçada interposat per don Nicolau Lluis Corés contra un acort del Ajuntament de Barcelona, referent a la tanca d'uns terrenys en el carrer d'Alegret.

Idem id. el recurs de quota industrial per don Alfeus Manegat ab motiu

d'una comunicació de Sant Feliu del Llobregat sobre construcció d'aceres.

Idem sobre l'autorisació solicitada per la Societat «Alumbrado de Poblaciones», pera creuar ab una conducció elèctrica el ferrocarril de Barcelona a Ransa, en terme de Calella.

Idem id. per don Ramón Serra pera creuar les vies de la estació de Mollet.

Remissió a informe del arquitecte del expedient d'expropiació de la casa número 10 del carrer de Filateres, afectada per la reforma interior de Barcelona.

Lo dels estudiants

El governador ahir a mitgdía va donar compte als periodistes dels desordres estudiantils del matí.

La versió donada pel senyor Sànchez Anido es de que a l'hora d'obrirse les classes a la Universitat van entrar gran número d'estudiants, convencentlos un grupu allí present de que calía anar a la vaga per solidaritat ab els enginyers industrials.

Ab tal motiu en moltes classes no hi va haver concorrencia. Un altre grupu situat davant de la Escola de Comerç, després de xiular y cridar bona estona, va començar a cops de pedra contra l'edifici, trencant nombrosos vidres, mentres altres entraven a dins, convencent als escolars de la casa de que havíen de plegar.

Sense que sigui noticia donada oficialment pel governador, ja que ha dit que no tenía jurisdicció dintre dels edificis universitaris, podem dir que al intentar el director de la Escola de Comerç posar ordre, li va ser romput el bastó de mando, rebent alguna que altra contusió.

Al Hospital Clínich un grupu va entrar dintre forçant el reixat y un cop al pati's van fer discursos en pró de la vaga, recomanant l'assistencia a un miting que avuy se celebrarà a la Sala Imperi.

El senyor Sánchez Anido va fer constar que'ls estudiants mentres havíen estat al carrer havíen adoptat una actitut molt correcta, si bé's va descuidar de fer constar que les pedres a la Escola de Comerç les hi tiraven del carrer estant forçosament, y això ja no sembla tan correcte.

***

Ahir vespre se reuniren al Govern civil, cridats pel senyor Sànchez Anido, tres estudiants d'enginyers, comissionats pels seu scompanys, al objecte de veure si's trobava fórmula pera resoldre l'actual anormalitat escolar.

El governador digué als periodistes que de moment l'actitut dels estudiants era la de fer vaga demà, y que'l Rector de l'Universitat, junt ab els degans de les Facultats, havíen acordat, no obstant, obrir totes les classes.

Els estudiants solicitaren permís pera celebrar una reunió avuy, a dos quarts d'onze del matí, al Iris Park.

Respecte aquesta qüestió dels enginyers, el governador va rebre ahir tarda el següent telefonema en resposta al que va enviar ahir:

«Ministro de Fomento a Gobernador.

Recibido su telegrama relativo a los deseos muy justos y naturales de los alumnos de ingenieros industriales asistentes a la Asamblea Escolar, y repito en este despacho lo que en otro acabo de consignar; o sea que puedo asegurarle que, aprovechando todas las horas que el enorme trabajo que ahora pesa sobre mi, estudio, con ayuda de mis compañeros las resoluciones que han de dictarse por el Consejo de Ministros y por este Ministerio.»

Sessió del Ajuntament

El governador civil

A les 5'20 arriba el governador senyor Sanchez Anido a Cá la Ciutat.

Després de saludar al alcalde al seu despatx, passa a la sala del Consistori y ocupa la presidencia, seyent a la seva dreta l'alcalde y a la esquerra el primer tinent senyor Vallès y Pujals.

El governador declara oberta la sessió y se llegeix y aprova l'acta de l'anterior.

Fren després la paraula el senyor Sanchez Anido, qui diu que l'afalaga venir a saludar a l'Ajuntament en sa casa.

«Considereume com un regidor més, perque estich disposat a treballar tot lo que pugui per Barcelona y pel seu progrés.»

L'alcalde li contesta que l'Ajuntament li agraeix la cortesía de la visita, sobretot acompanyada de la cortés oferta del valiós concurs de la primera autoritat civil.

Aquí hi hà homes de diferents tendències y diferentes opinions que molt sovint se combaten mutuament, però que marxen al unison quan se tracta del bé de Barcelona. Ab el concurs del governador, la tasca del Ajuntament serà molt més planera.

El governador s'aixeca, deixa la presidencia, atravessa l'hemiciclo saludant ab inclinacions de cap als regidors que estàn a peu dret, y abandona la sala, en companyía de varis regidors que'l despedeixen a la porta de la Sala de Cent.

Tot plegat ha durat 5 minuts justes.

Sobre la taula

S'emprèn el despatx dels 150 dictàmens sobre la taula.

El primer es el del expedient a un aforador y altres empleats de consums, deixant com a preferentíssim a la sessió passada.

El senyor Nualart demana que torni a quedar sobre la taula, y aixís s'acorda, protestantne'l president de Consums senyor Muñoz qui diu:

—Això es una rifada.

Després vé l'aument de sou al auxiliar práctich de la Inspecció industrial que es el germà del ex-regidor senyor Callen.

Un vot de minoría proposa que's mantingui el sou antich.

Després d'una discusió entre'ls senyors Pich, Nolla y Carreras, se posa a votació el vot de minoría y es rebutjat per 21 vots radicals contra 16.

Al discutirse'l dictamen de majoría, els senyors Carreras y Nualart opinen que, en vista de certes manifestacions que s'han fet respecte a dit empleat, s'hauría d'aclarir lo que hi hagi. Se tracta de les condicions físiques de dit empleat.

El senyor Pich, que està segur de tenir majoría de vots, renuncia a discutir.

La petició d'aplassament formulada pel senyor Nualart es rebutjada per 19 vots contra 16.

El senyor Carreras demana que sigui presentat dit empleat. (Protestes furioses dels radicals).

El senyor Pich contesta que això no es una pista de circh equestre. (Rumors y protestes).

El senyor Vallès fà constar l'empenyo dels radicals en no voler fer averiguacions sobre l'aptitut física del empleat, y recorda'l fet de que's nomenà empleat a un que fà 2 anys està reclutt al Manicomi.

Fà present que la lley municipal de la república de Cuba prohibeix nomenar empleats als parents pròxims de regidors fins al cap d'uns quants anys.

«Si voleu fer aquest nomenament, feulo, però que la vostra conducta quedi patent devant de Barcelona.» (Vociferacions dels radicals).

El senyor Matons declara que la responsabilitat recau sobre'ls radicals. (Més crits).

Per fi el dictàmen es aprovat per 20 vots contra 16.

—Venda d'una parcela de la Secció Marítima y construcció d'un passeig marítim.

El senyor Ripoll demana l'aplassament fins que vingui el senyor Rius y Rius.

El senyor Balugera, de la comissió dictaminadora, s'hi nega, perque fa set mesos que està sobre la taula, però com el senyor Ripoll diu que no vol l'aplassament pera una altra sessió, sinó pera més avant de la present, el senyor Balugera accedeix.

—Concessió de permís a la casa Lebón pera ensajar llums potents de gas a la plaça de Catalunya.

El senyor Soriano presenta una esmena imposant una pila d'arbitris a l'empresa pera fer aquestes proves.

Els senyors Pich y Ripoll combaten la esmena.

Els senyors Soriano y Doménech, defensant l'esmena, procuren posar tota mena de dificultats a la concessió del permís.

L'esmena es rebutjada per 20 vots contra 16.

El senyor Soriano s'enfada y diu que's tracta de protegir a la Companyía Lebón.

El senyor Matons.—¡Cà! Tots ens coneixem, aquí.

El senyor Serrahima.—¡Oh!

El senyor Matons.—¿Qui ha dit això?

El senyor Matons.—Jo.

El senyor Serrahima.—¡Ah!...

El senyor Matons.—Sí, tot sens qui sou. (Protestes dels radicals.)

En últim recurs, el senyor Soriano proposa que l'ensaig se fassi a la plaça de Tetuán. Es rebutjat per 24 vots contra 13.

El dictamen es aprovat.

La Secció Marítima

El senyor Ripoll demana que's posi a discusió lo de la Secció Marítima per haver arribat el senyor Rius.

Però aleshores el senyor Martorell, de la comissió dictaminadora, demana l'aplassament perque'l senyor Lluhí, que es a Madrid, té presentada una esmena y creu que per cortesía l'hauríen d'esperar.

El senyor Condomines opina que no es precisa la presencia del senyor Lluhí.

Parlen els senyors Nualart y Rius en demanda d'alguns antecedents y s'acorda deixarho com a preferent pera la sessió vinenta.

Més de sobre la taula

—Subvenció de 3,000 pessetes a l'Academia de Jurisprudencia y Llegislació pera imprimir sobre dret català.

S'aprova'l dictamen ab una esmena del senyor Carreras.

— Aument de sou a un encarregat de brigada de regats y a un maquinista de la de camans.

Durant el debat que's promou entre els senyors Pich y Pestre, molts regidors, seguint una mala costum ja endèmica, fan rotllos al hemiciclo y conversen en veu alta, promovent un burgit gros. L'alcalde toca repetidament la campana, però inútilment, fins que al fiem prega als conversadors que surtin de la sala.

Alguns ho fan, altres segueixen conversant tranquilament.

Intervenen en el debat els senyors Nolla y altres, y s'aprova'l dictamen per majoría.

— Comptes de cotxes. El senyor Carreras censura que certs regidors gastin cotxes pera coses particulars, y presenta una proposició incidental encaminada a posar fi a tals abusos.

La sola lectura de la proposició desencadena les ires dels radicals, grans gastadors de cotxes.

La proposició es rebutjada per 22 vots contra 13.

Els comptes dels cotxes son, 4.328'50 pessetes, corresponentes al janer, y 1.318 al febrer.

Per una altra proposició demana'l senyor Carreras que's limiti'l número de cotxes, y que no's puguin gastar més de 2.000 pessetes. (Grans vociferacions dels radicals.)

El senyor Soriano acusa al senyor Carreras d'haver usat cotxe pera anar a la iglesia del Pi.

El senyor Carreras. — Era pera anar a cumplir un vot municipal.

Els senyors Ripoll y Montanyola preguen al senyor Carreras que retiri la proposició y que formuli una moció a la comissió de Governació, pera que regularisi lo del servey de cotxes.

El senyor Carreras. — Jo, senyor Soriano, puch dir els dies que he gastat cotxe: ni S. S. ni'ls seus amichs duràn en públich els cotxes que han usat. (Molt bé, molt bé.)

El senyor Montanyola, diu que'ls regidors que fan treballs pera'l municipi, es just que usin cotxe pera aquests treballs, però com que està convensut de que hi hà abusos, lo millor fora limitar l'ús de cotxes que fassi cada regidor, y en cas de traspassar el limit, l'excés hauría d'anar a càrrech del regidor.

Accedint als prechs, el senyor Carreras retira la proposició y la converteix en moció.

Els comptes son aprovats.

— Asfaltat dels passeigs centrals de la Rambla.

El senyor Nualart tem que, com l'enquitranat del passeig de Gracia, ocasioni la mort dels arbres, y demana que quedi'l dictamen sobre la taula.

El senyor Carreras creu que, haventhi de fer sovint obres pera les conduccions elèctriques, la conservació del asfaltat es casi impossible.

El senyor Pich defensa'l dictamen.

Per 25 vots contra 14 s'acorda que quedi sobre la taula.

— Reclamacions dels propietaris de Gracia contra l'arbitri de clavagueres.

El senyor Vallet presenta una esmena que diu, basada en una transacció.

La comissió no l'admet.

El senyor Vallet la defensa extensament, basantse en la R. O. que eximeix d'impost als propietars que contribuïren a la construcció de la clavaguera.

El senyor Pich defensa l'esmena.

El senyor Rosés, en nom de la comissió d'Hisenda diu que convé fer algunes aclaracions perque en aquests dictamens, n'hi hà englobats alguns que no son propietaris de Gracia.

Després d'unes observacions del senyor Carreras apoyant l'esmena, s'aproven dos dictamens desestimant reclamacions de propietaris que no son de Gracia.

El senyor Rosés intervè novament en el debat, defensant els dictamens restants, y el senyor Carreras abunda en les manifestacions que té fetes el senyor Vallet en defensa de la seva esmena.

L'esmena del senyor Vallet es refusada. Té 25 vots en contra y 10 en pró.

El dictamen es aprovat ab el vot en contra dels senyors Carreras y Vallet.

El senyor Garriga y Coll parla de la sobtada de subvenció concedida per la empresa del Liceu. Cas de que no's concedeixi, caldrà que per dignitat se tornin les entrades que han rebut els regidors.

S'acorda que la petició de subvenció quedi sobre la taula y ab caràcter preferent pera la pròxima sessió.

El senyor Guñalons demana que passi a la comissió.

El senyor Montanyola creu que les invitacions no deuen acceptarse fins que s'hagi près un acort. Ell, al menys, diu que ho farà aixís.

El senyor Lladó també opina que fins que hi hagi acort consistorial, no's poden acceptar passes.

Intervenen en l'assumpte el senyor Figueres, Matons, Nualart y Ripoll. Aquest ha dit que les entrades que envía l'empresa no son pera'ls regidors, sinó pera repartirles entre aquelles persones que no les poden adquirir.

Passades les hores reglamentàries s'aixeca la sessió. Son tres quarts de deu.

NOTICIES

DE BARCELONA

Dinámica atmosfèrica

El temps pera avuy a l'Europa central y meridional.

Dilluns plogué a Anglaterra meridional, nort de França, Galicia, Portugal y conca del Duero, en quines regions ahir continuava'l cel cobert de nuvolades.

Avuy haurà arribat a les costes de Irlanda una violenta borrasca, que avançarà cap al mar del Nort, ab mar grossa, vents forts y plujes que arribaràn al Cantàbrich espanyol.

El cel també serà plujós a les conques del Duero, Tajo y Guadalquivir, però sense arribar la pluja a Catalunya. Valencia y Mediterrani superior, quines terres solament tindràn nuvolades.

D. PUIG.

Ahir el dia aparegué ab el cel bon xich emboirat, mantenintse en igual estat fins a mitg matí, hora en la qual el sol va donar alguna lleugera ullada, iniciant la bonança y el cel blau que va regnar durant la tarda.

La temperatura va ser extremadament bondadosa.

La Secció d'Educació del C. A. de D. del C. y de l'I. ha organitzat pera'l diumenge vinent, la primera visita escolar de curs, que serà a Sabadell.

Al arribar se farà una visita al hostatge social del Centre de Dependents del Comerç y de l'Industria, car d'acort ab dita entitat se fa la visita. S'anirà a l'Unió Industrial, Caixa d'Estalvis, Escola Industrial y a la fàbrica dels senyors Prat Carol y Companyía.

Al mitgdia se dinarà al bosch de cán Feu juntament ab els dependents de Sabadell, quins festejaràn a la tarda als seus companys de Barcelona, ab una festa de ballets populars a càrrech del Esbart Català de Dançaires y sardanes, al esmentat bosch.

Se formaràn dues expedicions; una pera'ls que vulguin tornar a Barcelona al mitgdia, y altra pera'ls que fassin completa l'expedició.

Pera detalls y inscripcions, a la Secretaria d'Educació del Centre, fins el dia 31 del corrent, a les onze de la nit.

Pera despedir al senyor cònsul general del Espador a Espanya, don Leónides A. Yerovi, s'organitza un banquet que tindrà lloch segurament a primers de novembre.

El senyor Yerovi ha exercit aquell important càrrech a Barcelona per espay de set anys, haventse conquistat pel seu zel, inteligencia y dots personals nombroses simpatíes entre la bona societat barcelonina, el comerç d'exportació y la colonia hispà-americana. Per aquestes raíbons pot augurarse que dit banquet serà un èxit. En la Casa d'Amèrica se reben adhesions.

El senyor Yerovi marxarà aviat al seu país, ascendit en sa carrera.

L'Academia y Laboratori de Ciencies Mèdiques de Catalunya celebrarà sessió avuy, a dos quarts de deu de la nit. L'ordre de la sessió serà'l següent:

Dr. Moragas (Ricard): Nota sobre l'allament y conreu del bacil de Koc. Dr. Dolcet: Cas clínich d'exenteració del globo ocular per penetració de voluminós cos extrany.

S'han posat a la venda, en gran número d'establiments públichs de Barcelona y en les administracions de la rifa pública, els bitllets del Alberch Ampar de Santa Llucia, que enguany sorteja, d'acort ab la rifa de Madrid, dos magnífichs xalets a la platja de Vilanova, al costat de la colonia de Santa Llucia, construída darrerament, y que tant anunciada ha estat durant tot aquest estiu.

Ademés d'aquestos dos xalets, que constitueixen el lot que serà concedit al que tingui el número igual al de la primera de Nadal, se sortejaràn 117 premis, consistents en mobles, joyes y altres valiosos objectes. Dels dos xalets, el sortós posseidor del número premiat, podrà escullir entre'ls esmentats edificis, o la seva equivalencia en metàlich, que son 40,000 pessetes.

En efecte, si's té en compte que la colonia estiuenca de Santa Llucia a Vilanova constitueix ja avuy pels seus atractius naturals un centre de reunió aristocràtica, y si s'afegeix an això encara'l projecte de fundació d'uns banys y d'un casino recreatiu, no cal dir com els números del sorteig enguany seràn buscats, ja que a causa de lo que deixem dit, els terrenos en aquell indret aumenten ràpidament.

Per de prompte, a pesar dels pochs dies que fà que'ls bitllets se troben en venda, han sigut molts els que van venuts a hores d'ara, prometent un altre èxit en aquest sorteig de la benemèrita institució.

Impossibilitada de donar personalment les gracies a les persones que contribuiren a apagar l'incendi que's declarà en el Centre Moral Instructiu de Gracia, la Directiva fà públich el seu reconeixement.

En els salons que en la casa Llotja posseeix la Cambra de Comerç y Navegació se reuní ahir tarda la Junta local d'Emigració ab objecte d'estudiar els medis pera poder donar cumpliment a les últimes disposicions contingudes en els Reyals Decrets de 12 d'agost del corrent any y Reyals Ordres del ministeri de Foment.

Presidí la sessió don Raimón Puig y Duràn, assistint a la matexa els vocals senyors, segón comandant de Marina don Manuel Gurri, l'inspector provincial de Sanitat don Miquel Trallero, els representants dels consignataris en aquest port don Lluis G. Parés, don Fermí Izaguirre y el nomenat per aquest Ajuntament don Pere Figueras, que prengué possessió del càrrech y oferí a la Junta el seu més decidit apoyament en tots els assumptes que ab l'Ajuntament se relacionin.

Foren aprovats els certificats de reconeixement dels vapors «Kaiser Franz Josef» y «Duca degli Abruzzi», y s'acordà remetre al Consell Superior el del «Patricio de Satrústegui», pera que, d'acort ab la Direcció General de Navegació y Pesca, resolgui certs dubtes contingutes en los últimes disposicions que se la cubricació d'allojaments d'emigrants fan referencia.

Y per últim s'acordà exposar a la Superioritat les dificultats ab que's troba la junta pera poder donar cumpliment a la reforma del article 112 del Regla-

Les millors aigües fredes
Vall de Vichy
FUENTE ✤ ST. LOU
St. Yorre, prop de Vichy, pera curar de va
Estómach - Fetge - Ron

ment degut a la escasetat de medis personal ab que compta.

Ab el fi de facilitar l'assistencia a festes religioses que se celebran a la Basílica de Nostra Senyora de Montserrat ab motiu de la festa de Tots Sants, la Companyía del Ferrocarril Cremallera de Monistrol a Montserrat ha resolt perllongar el seu servey actiu y els trens que actualment regeixen fins al día 3 de novembre pròximment el servey d'hivern el día següent, ab sortides d'aquesta capital les 8'23 y 14'16, respectivament, els trens de tornada.

Demà, dijous, a les sis de la tarde tindrà lloch en la Casa d'Amèrica una conferencia a càrrech del senyor Enrich Rahola, senador y president de l'Institut d'Estudis Americanistes (secció de la Casa), qui disertarà sobre'l seguent tema: «La emigració espanyola a Amèrica en 1911 y primer semestre de 1912».

La conferencia serà pública. Els socis de la corporació americanista quedaran especialment invitats.

Don Salvatore Farina donarà una conferencia en el Teatre Principal el dimenge vinent, ocpuantse de les «Misses socials».

Els moços d'Esquadra de Castelldefels han detingut a un home per haver robat 10 arrobes de llenya d'alzina, de qual no pogué explicar la procedencia.

Els de Mollet van observar que un molet ambulant, gallego, timava descaradament els cèntims a la mainada del medi d'un joch de boles. L'intimidat que se n'anés, però desobeí y gastà la fuga, per lo qual quedà detingut.

—Vins marca Clariana. R.ª Catalunya, 7.

Ahir cumplimentà al governador y al president de la Diputació senyor Prat de la Riba, anunciant la visita de la Diputació pera dinare pochs dies.

També van visitar al senyor Sánchez Anido els senyors Sansalvador, diputat provincial; Godó, diputat a Corts; l'alcalde de Canella, y els quefes de la guardia urbana y municipal senyors Ribé y Mendiola.

Procedent de Madrid ha arribat a aquesta capital don Ramón Piña y Vallet, embaixador d'Espanya a Italia, y s'ha tatjantse a l'Hotel de Anglaterra.

—Arriben avuy nous discbs Odeon y Pathé pera gramophon. Carrer Sta. Agueda.

La Junta de Protecció a la Infantesa de Viscaya, en virtut dels oferiments fets per l'Assil Naval Espanyol d'aquesta ciutat, ha proposat l'enviu d'alguns dels nens que varen quedar orfes en conseqüencia de la darrera catástrofe del Cantàbrich y que aviat seràn repatriats en dita benèfica institució.

— No oblideu que'l millor laxant purgatiu que cura l'estreñiment, les febres, gàstriques, tifus, grippe, etc., es el THE ALPINO. Farms. y Drog.

Al sortir del carrer del Carmel un carro pera entrar a la carretera de Sarrià, no podent el carreter contenir el cavall, va anar a topar ab un tram.

El carro va volcar. Anava carregat d'ampolles y altre material de vidre, no cal dir com va quedar.

— Si patiu d'artritisme y, per lo tant, de reuma, arenilles, mal de pedre, gota, ciàtica, cólichs nefrítichs, neuralgies, etc., acudiu sense trigar gaire a la «Piperina» Dr. Gras y curaràs desseguida.

La Unió de Practicants de Catalunya, Colegi de Cirurgians de Barcelona, celebrarà avuy, dia 30 del corrent, reunió general extraordinaria en el café Havana, Ponent, 22, pera donar cuenta als seus associats de la última Assemblea celebrada a Madrid y d'altres assumptes d'interés general pera la classe.

— Calefaccions centrals per aigua calenta, vapor y aire, nombroses referencies. «PRECKLER», Ronda de la Universitat, número 14.

Avuy, dimecres, dia 30, a les set del vespre, tindrà lloch a la sala d'actes de l'Acció Social Popular (Duch de la Victoria, 12, principal), la segona conferencia organisada pel Círcol d'Estudis Socials, a càrrech del president de la Unió professional d'obrers del férro y metal, qui disertarà sobre'ls Gremis, desenrollant el següent programa:

«L'associació professional en la edat antiga.—Naixement dels gremis.—La organisació y jerarquía professional. Monopoli y privilegis.—El Gremi y la Confraría.—El gremi y el dret públich.—Decadencia de les corporacions.»

— Pastilles Laxants Prats
Purgant eficàs. Cura restreñiment.

Ahir, a la una de la tarda, arribà procedent de Valencia, el barco alemany «Hertha» escola de guardies marines.

Va saludar y va ser contestat per les canonades d'ordenança.

—Senyores. Llegeixin l'anunci «El Indio».

Ha arribat de Madrid el nostre amic y company el diputat a Corts per Begga, don Manuel Farguell.

— La lámpara EGMAR es molt más cara que les seves similars, però'l que vol gastar molts diners inútilment, compra sols Lámpara EGMAR irrompible.

— Si voleu tindre un xanclo bó, bonich y barato, compreulo de marca «Boston (Bay Rubber Co)» y no'n sortireu ganyats. Villa de Parà, Fernando, 32.

— Dr. Jaegers. Roba interior de llana natural. Demaneu catàleg VILLA DE PARÀ, Fernando, 32.

Informació parlamentaria

(PER TELEFON)

Congrés

Madrid, 29, 4'15 tarde.

S'obre la sessió a les 3'7, baix la presidencia del comte de Romanones.

En el banch blau estàn els senyors Canaleias, Barroso y Villanueva.

Se llegeix y aprova l'acta de la sessió anterior.

Prechs y preguntes.—El Sr. SEOANE demana que s'emprenguin obres a Galicia pera evitar la miseria que ara se sent per les males cullites.

També solicita que s'abaratin els transports marítims pera que resulti efectiva la rebaixa dels drets arancelaris de blat de moro.

El ministre de F

inhumana explotació dels infelicos que quedotats en barcos sense condicions, morien abans d'arribar al seu destí.

Pregunta pera què serveix el Consell d'Emigració. En el presupost se consigna diner pera aquest Consell y es just que cumpleixi el seu dever.

El senyor GULLON:—Aquest diner es pera'ls consellers sinó pera'ls emigrants. Els consellers no cobren rès.

El senyor SORIANO pregunta després per què no's porta la llista exacta dels senadors y diputats que son consellers de les companyies ferroviaries, perque la que s'ha portat no es completa.

Creu que'l projecte ferroviari no arribarà a votarse, però de totes maneres se proposa demostrar que'l càrrech de conseller de les empreses ferroviaries es incompatible ab el de diputat o senador.

El ministre de FOMENT diu que la llista respòn als datos que han enviat els consellers de les companyies; però en tot cas es molt fácil enterarse d'aquests datos perque n'hi hà prou ab llegir la guía del senyor Latorre que's publica tots els anys.

Creu que no prosperarà l'intent de declarar la incompatibilitat entre'ls càrrech de conseller ferroviari y de diputat o senador mentres no's declari la mateixa incompatibilitat pera altres càrrechs o interessos que estàn igualment representats en el Parlament.

El senyor SORIANO insisteix en demanar una llista exacta dels representants del país que son consellers de companyies ferroviaries.

Li diu al senyor Villanueva que no vegi misteris en les seves paraules. Recorda que'l senyor Villanueva va fer política contra França y després ha vingut al ministeri a fer política favorable a França, després d'haver dimitit el càrrech de president de una companyia minera del Rif. Això vol dir que les paraules d'avuy del senyor Villanueva no estàn en consonancia ab la seva conducta anterior a la seva entrada en el ministeri.

Afirma que'l projecte de lley que ara discuteix el Congrés tindría un vici de nulitat si s'aprovés ab el vot de 50 o 60 diputats que a fí de mes cobren una quantitat de les companyies ferroviaries.

El ministre de FOMENT insisteix en que no veu rès de particular, ni de immoral en que'ls diputats vinguin aquí a defensar els interessos que representen, perque pera això es el Parlament. Aixís, donchs, hi pot haver consellers ferroviaris, com hi hà representants vinícoles, agraris, etc., etc.

El senyor DATO diu que's troba en el càs esmentat pel senyor Soriano y com que creu que pot servir els interessos dels seus electors y ser conseller d'una empresa ferroviaria, sense veure incompatibilitat moral en això, vol dir quatre paraules.

Aludeix a la exposició del Círcol Mercantil, censurant el seu llenguatge.

Explica que fá 15 anys que pertany al Consell de la companyía de M. S. A. y creu que sense cap deshonra pot ostentar el càrrech de diputat.

Es una faula tot això que's diu de grans emoluments dels consellers de les companyies. Jo—diu—cobro per aquest càrrech 500 pessetes mensuals, quantitat molt inferior a la que cobraría sense fer rès, per haver sigut ministre, si no hagués renunciat a la cessantía.

Madrid, 29, 9'15 nit.

El senyor SORIANO. — Jo no he parlat del senyor Dato.

El senyor DATO. — Però la «patraña» circula per aquí.

Acaba dient que ell no aspira a tenir llavant l'opinió, ab haver fet lleys especials y haver desempenyat alts càrrechs, més consideracions que'ls Cànoves y els Silvela, que no'ls va impedir el ser consellers de companyies pera fer tot el benefici que pogueren, y no fou poch, a la seva patria.

El senyor SORIANO replica que éll ho s'havía referit al senyor Dato, però ja que aquest s'ha escudat en els senyors Cánovas y Silvela, ha de manifestar que tant mal feu l'un com l'altre, salvant els respectes personals.

Prega que no's vegin atachs ni molesties a les persones en ses paraules y exposa'l seu desitg de que en un ampli debat se tracti aquesta qüestió.

El senyor SANCHEZ GUERRA se lamenta de que'l senyor Soriano el fassi constantment blanch de les seves insinuacions y diu que també deuría haverhi incompatibilitat entre'l càrrech de diputat y el de director de bazar d'injuria y calumnia y ab dirigirse a les empreses demanant favors. (Grans rumors).

El senyor SORIANO exigeix del senyor Sánchez Guerra que aclareixi dites paraules insidioses y que digui si s'ha referit al seu periòdich al parlar de bazar d'injuria, perque no creu que sigui injuriós jutjar la conducta de la seva política a Córdoba. En aquest cas — afegeix — hauràà injuriat el senyor Gasset desde «El Imparcial».

Diu que les paraules del senyor Sánchez Guerra no han tingut sisquera el valor de la claretat.

Afegeix que rès té que veure lo dit pel senyor Sánchez Guerra ab l'objecte del debat que ell ha anunciat.

El senyor SANCHEZ GUERRA. — Jo m'he limitat a recullir una alusió del senyor Soriano y aquest m'exigeix ara que expliqui les meves paraules. Això aquí sols té dret a demanarmho el president. Com que'l president no m'ha dit rès, jo no tinch perquè respondre a S. S.

El senyor SORIANO. — Això no pot ser, y si es precis requeriré a la presidencia pera que m'ampari.

El PRESIDENT. — Aquesta classe de debats a que tan aficionat se mostra el senyor Soriano tenen el perill de exposar a conseqüencies desagradables com li ha ocorregut ara a S. S. La presidencia dona per acabat l'incident.

El senyor SANCHEZ GUERRA.—Ja que l'incident ha terminat, jo'm callo y m'en vaig.

El senyor SORIANO se dirigeix al president pera que requereixi la presencia del senyor Sánchez Guerra ab objecte de que expliqui les seves paraules, y veyent que la presidencia no li fa cas, exclama:—La Cambra ha contemplat lo que ha ocorregut y ella jutjarà.

Se fa un silenci de dos minuts.

El senyor Soriano permaneix en el seu escó.

Varis conservadors surten per la mateixa porta per la que ha sortit el senyor Sánchez Guerra.

El senyor MACIA formula un prech relacionat ab el port de Mahó.

Demana que's coloqui en millors condicions aquell port, recordant arguments que exposà en un discurs el senyor Llansó.

Advoca per l'establiment de defenses submarines.

Se refereix a la freqüent concorrencia d'esquadres extrangeres an aquell port, lo que li dóna major importancia.

El senyor ROSELLO hi intervé breument.

El senyor CANALEJAS contesta a ab llós y rectifiquen els senyors MACIA y ROSELLO.

Ordre del día.—S'aproven varis dictamens entre ells un considerant com serveys prestats en campanya els d'aviació militar.

Continúa el debat del projecte de lley regulant les relacions entre les empreses ferroviaries y els seus agents.

El senyor MOROTE apoya una esmena al article primer.

Examina lo llegislat en l'extranger en materia de vagues, no trobant rès tan regressiu com el projecte de lley que's discuteix.

Afegeix que es pueril pensar que per la imposició de penes se van a acabar les vagues. Lo que hi hà que fer es tenir com amichs als obrers y no com vasalls o esclaus.

Acaba llegint fragments d'un llibre en el que's reproduex un escrit del senyor Canalejas, en el que's declara el dret a la vaga. Y jo dich—afegeix—que podrà ser refutada aquesta esmena, però la meva conciencia no quedaría tranquila si no hagués condensat en una esmena l'esperit que don Joseph Canalejas y Mendez deixà sentat en una obra duradera, proclamant el dret a la vaga, ab lo qual se posà a l'altura dels grans estadistes d'Europa y Amèrica. (Murmulls d'aprovació.)

El senyor TORRES (don Lino) li contesta per la comissió.

Don Melquiades ALVAREZ (Espectació) comensa dient que les nombroses esmenes presentades pels republicans y socialistes responen a un propòsit y a una conducta. Té la esperansa de que les seves paraules, dites sense passió política, podràn portar a un arreglo.

Afirma que aquest projecte no respón als compromisos contrets pel Govern y per això no es extrany que hagi sigut acullit ab hostilitat per tots els costats de la Cambra.

Els conservadors estimen injust y innecessari el sacrifici del dret de vaga; el senyor Urzàiz apoya la licitut de la vaga y els tradicionalistes també s'oposen al projecte; els republicans l'estimem com un error fonamental del Govern, y fins el senyor Morote, diputat de la majoría, s'hi oposa.

Hi hà un punt capital en el que nosaltres no podem transigir, y es que'l Govern fassi una declaració explícita de que la vaga dels ferroviaris es lícita. La vaga pera l'obrer es un dret de propietat del que deu disposar lliurement. L'obrer té que disposar en absolut del seu treball; pel dret de vaga pot sospendre'l treball quan li acomodi, sense entrebanchs de cap mena. La única traba està en la violació jurídica d'una acció contractual en l'ordre civil; y no parlo en l'ordre penal perque pera mí tota vaga rebutja la intervenció de la lley penal. Aquesta s'aplica al delicte y no pot ser delicte lo que deriva d'un fet legal.

Els republicans estimem que la vaga may pot ser delictiva. Lo que pot ser delictiu es el sabotage, l'atach a la propietat y altres actes que poden engendrarse per la vaga; però la vaga, en sí, may.

¿En quins termes us haveu de fixar pera determinar la licitut o ilicitut de la vaga? Això'm sembla que's deduía de les paraules del senyor Maura. Ab aquest criteri se donaría la desbaratada antinomia de la lley de considerar una mateixa cosa delicte o nó, segons el radi d'acció que tingués y el temps que durés. Això seria una enorme inconsequencia. Els tribunals de justicia se veurien en la impossibilitat pràctica de aplicar aqueix criteri. No queda, donchs, mes que aquest dilema: o declarar lícites totes les vagues o declarar ilícites les vagues en determinats serveys, encara que tinguin caràcter parcial.

¿Anem a diferenciar les vagues polítiques de les econòmiques, declarant ilícites les primeres y legals les segones? El Govern que fés això tindría molt que perdre y incorreria en un tremendo desacert.

¿Quines vagues ilícites trobaréu? ¿Son les revolucionaries? D'elles va parlar el quefe del partit conservador, senyor Maura. Me sembla que'ns alarmem injustament davant la cruesa del vocable y vos apartéu de la realitat de les coses. No hi hà vaga revolucionaria, en el sentit que vosaltres apliquéu a la paraula. Revolució es acció y la vaga es passivitat, abstenció, tot lo contrari de la revolució. (Grans rumors).

Hi haurà actes revolucionaris, però no podéu parlar de vaga revolucionaria.

La vaga general enclou extraordinaria gravetat. ¡Qui ho dubta! Quan el treball falta, se commou tot l'ordre social; quan el capital se veu separat del treball, coneix tota la seva infinitat. Es que en tota vaga s'hi vesluma la força fonamental, que es la del poble. Ja ho deya Mirabeau en les primeres Corts Constituyents de França, als demòcrates: «No oblideu que'l poble es invencible: en té prou ab permanèixer impassible pera això.» Donchs això os dich jo als demòcrates espanyols: — Si declaréu ilícita la vaga general, declararéu fora de la legalitat a tot el partit socialista y sindicalista y el tiréu al anarquisme revolucionari. Si vosaltres, atenent el present y nosaltres el pervindre, vo'em que aquests partits no surtin de la legalitat, tancantlos el camí de les seves reivindicacions, es un perill pera la pau pública. No trobaréu un exemple en el mon que s'hagi proscrit la vaga política y això que se'n diu vaga revolucionaria.

Ara's prepara una vaga general pera combatre la pluralitat del vot; a Alemanya abunden les vagues, y a Italia an elles s'apela ab freqüencia. ¿Què anem a fer nosaltres? Arem a imitar la conducta d'aquests paisos? Donchs aconsello y prego al Govern que accepti l'esmena del senyor Morote declarant al primer article del projecte la licitut de la vaga ferroviaria.

¿Preteneu una política intervencionista de pacificació social? Mal feu en aquest cas proscribint la vaga. Els conservadors concediren als obrers ferroviaris el dret a la vaga. Si'ls que vos anomeneu demòcrates els arrebateu aquest dret, fareu mal. Si no declareu la licitut — no es amenaça — aquest projecte està mort. Els republicans dificultarem la seva aprovació per tots els medis. Si ho feu podem arribar a un acort.

El partit republicà-reformista aspira a convertir en propietat colectiva molts monopolis que son indispensables pera la vida de l'Estat, com ferrocarrils, transports, mines, etc. Aixís ho he declarat jo en tota Espanya. Nosaltres, discrepant dels socialistes, creyem que'ls interessos del capital y del treball poden fondres en fòrmules d'armonía, tribunals de conciliació y arbitratge que disminueixin el número de vagues. Això si que ho volem y estem disposats a ajudarvos en aquesta tasca. Pera això, tot lo que vulgui S. S.; però sense proscriure jamay la vaga. Conciliació y arbitratge, sí; però voluntaris. Ab aquesta súplica acabo. Espero la resposta del Govern. (Bé en els republicans).

El senyor LERROUX intervé breument pera subratllar el discurs del senyor Alvarez, en el qual ha interpretat fidelment el criteri del partit radical en aquesta materia.

El senyor CANALEJAS contesta, y diu que si no una amenaça, va inclosa en les paraules del senyor Alvarez una advertencia de que no sortirà el projecte per la oposició dels republicans. Suposa que quan els conservadors no parlen ara y en vista de lo que altres dies han dit, estàn d'acort ab les paraules del senyor Alvarez.

Estima que eren innecessaries les definicions de les vagues, perque en això estàn tots conformes. Afirma que may fou propòsit d'aquest Govern castigar les vagues per estimarles delictives, però abans de la vaga, durant ella o després d'ella y ab pretext d'ella, se realisen actes que mereixen la sanció de les lleys. En totes les nacions s'ha llegislat sobre això, y jo no ho cito pera copiarho, però es un fet que no pot negarse.

Explica la constitució del contracte del treball en la forma que l'altra tarda ho va fer, y diu que es precís establir sancions legals pera l'incumpliment d'aquest contracte. Ja vaig exposar l'altra tarda que d'aquest contracte se deriven certes sancions civils.

Nosaltres no podem afirmar l'absoluta irresponsabilitat del obrer, perque allavors no fariem d'ell un ser conscient, que es lo que's preté ab el contracte del treball. Jo no puch declarar l'absoluta irresponsabilitat del obrer ferroviari y això es lo que se'm obliga a declarar o afirmar que es lícita la vaga ferroviaria. Explica l'esperit intervencionista del projecte y afirma que pel caràcter especial del obrer ferroviari aqueixa intervenció es indispensable.

Contestant concretament a la pregunta del senyor Alvarez, diu que en l'ordre del Dret Penal no considera la vaga ilícita, però en quant al incumpliment del contracte de treball sí. Creu que la màgica de la paraula del senyor Alvarez no hauría bastat pera evitar la vaga ferroviaria com no bastà la presió de la opinió pública que feu esforços pera que no's arribés an ella y no obstant s'anà a la vaga. No hi hà que entretenirse en disquisicions jurídiques que afalagaràn la cultura dels que la sostenen, els homes governants han de ser previnguts. El Consell de ministres necessità apelar a els mides de previsió pera evitar a Espanya un gravissim conflicte. Vosaltres anéu contra'l projecte y jo vaig contra'l «statu-quo» perque estimo que aquest es intolerable.

El projecte encara que no hagués tingut altra eficacia que la de despertar la conciencia pública, tenía ab això bastanta importancia. El problema que avuy s'ha presentat ab els ferrocarrils se presentarà en un demà pròximen en altre servey públich, y jo la presento a la consideració de la nació. ¿Es que anéu a deixar indefensa de tot perill a la nació? ¿Creyéu que hi hà que enllassar aquest problema ab el de la reversió de les línies al Estat? Vaig pensant que sí y ja entre'ls obrers s'ha apuntat la idea. Penseu en la gran responsabilitat que això significa, pensèu en les hores que la pèndula marca a la vida de cada partit. Revertir no es conquistar, no es desposseir als demés del seu dret. A mi no m'espanta rès, jo accepto tot lo que fassi el Parlament; lo que m'espanta es el «statu-quo». Els conservadors quedaràn ufans d'haver sostingut el dret de la vaga y els republicans d'haverse oposat a una reforma. Si'l Parlament declara la existencia del «statu-quo», miris al demà pera quan hagi de apelar a necessaries mides de Govern.

Se m'ha cridat a la concordia y jo vull acudir an ella. Aquí està el projecte pera que'l millorèu, y jo no dich més. Mirèu en ell el punt de partida d'una llegislació. Jo vull sinceritat, vull que penetri en tots la conciencia dels fets. Vinga una solució clara. ¿Pensèu en la reversió? Donchs anem an ella. ¿Pensèu en altra lley? donchs diéu. Lo que no pot ser—termina—la licitut avuy de la vaga ferroviaria y demà la ilicitut d'ella en altres serveys. (Aplaudiments de la majoría.)

Don Melquiades ALVAREZ rectifica y diu que ha sigut una equivocació del Govern no haver fet aquesta lley en colaboració ab els demés partits polítichs.

Creu que l'Estat deu intervenir en favor del dèbil regulant el seu jornal y el seu treball, però en el projecte no's tracta d'això. Deuen suprimirse'ls articles 23 y 24 pera que desaparegui tota suspicacia.

Bé està que'l quefe del Govern digui que no serà ilícita la vaga pera sancions penals. Ningú ha demanat la supressió de les sancions en l'ordre civil que's deriven del incumpliment del contracte del treball. Clar està que ab aquestes aclaracions ja declara lícita la vaga, però no està de més que explícitament se senyali en la lley.

El senyor CANALEJAS.—Ja e tu en el projecte.

El senyor ALVAREZ.—Nó. El projecte lo que fa es obligar a la companyía a no tornar a admetre al obrer despedit, y això deu de aparèixer.

Si la vaga es un dret, excitar a una persona a exercitar un dret no pot ser materia de delicte, y en l'art. 22 del projecte s'impo a una pena als exercitadors a la vaga.

No presentarà un sol cas el senyor Canalejas de que's castigui a qui excita al exercici d'un dret. Pera arribar a un acort es una base la supressió dels articles 22, 23 y 24.

Establert l'arbitratge obligatori a Espanya, no's fa obra de pau, perque aquí el funcionari públich no mereix confiança y se tem que's posi al servey d'un particular.

En paragrafs eloqüents diu que la vaga ferroviaria ha sigut de les que honren a un país, perque ha revelat l'existencia d'obrers dignes y honrats que no han realisat un acte de sabotage y han practicat un hermós exemple de solidaritat.

Acaba manifestant que'l propi Govern vist en el cas d'una vaga ferroviaria espanyola, hauría de ser el primer en no parlar com ho ha fet, sinó en fer la seva apología, reconeixent que son molts els ciutadans que constitueixen una força digna que pot ser la salvació de la patria. (Molt bé en els republicans.)

Se suspèn el debat.

Continúa'l del presupost d'Hisenda.

En successives votacions nominals, demanades pels republicans, s'aproven els 14 primers articles del capítul primer.

El 17 y els 15 del capítul segon ho son en votació ordinaria.

Al capítul tercer formula algunes observacions el senyor DOMINGUEZ ALFONSO.

S'aprova'l capítul tercer en votació ordinaria y se suspèn la discusió.

S'aixeca la sessió a tres quarts de nou.

Senat

Madrid, 29, 9'15 nit.

S'obre la sessió a les 3'45, baix la presidencia del senyor López Muñoz.

El ministre de GRACIA Y JUSTICIA llegeix el projecte de lley sobre tribunals pera noys.

Prechs y preguntes.—El senyor ROIG Y BERGADA s'ocupa del funcionament dels tribunals industrials y pregunta al ministre de Gracia y Justicia quàn començaràn a funcionar de conformitat ab la nova lley promulgada en juny darrer, perque encara segueixen regint se per la lley antiga, inferint greu dany a la justicia.

Creu que no s'ha d'obligar a actuar als jurats com disposa'l Decret de desembre del any passat.

El ministre de GRACIA Y JUSTICIA diu que la lley de juny darrer conté disposicions adicionals en les que s'estableixen certes regles pera'ls tribunals industrials que's creen a Madrid y Barcelona y no alcanzen a les demés capitals.

Afegeix que farà lo possible pera que regeixi la nova lley, portant al presupost la quantitat precisa pera'l funcionament de dits tribunals.

Ordre del día.—Segueix la discusió del presupost de Marina.

El comte de CASA VALENCIA fa algunes observacions sobre la totalitat.

El ministre de MARINA contesta breument al comte de Casa-Valencia.

El senyor MAESTRE diu que no va a combatre'l presupost de Marina.

Demana que's mantinguin els plusos a la marineria que presta servey en els barcos encarregats de vigilar la costa d'Africa, alegant, entre altres raíons, que moltes vegades els barcos han de sortir precipitadament dels ports. Afirma que no estàn barates les subsistencies en els ports d'Africa. Pregunta al ministre de Marina si acceptaria una esmena en el sentit exposat.

Tracta de la creació de la Escola de Administració naval a Cartagena y demana al ministre de Marina una declaració terminant sobre aquest assumpte.

Pronuncia paragrafs patriòtichs en elogi de la Marina de Guerra.

Després refereix minuciosament la labor de la infanteria de Marina a Alcàzar y Larache y a tota la regió de la vora del Lucus.

Pregunta si es cert que ara's van a rellevar aquests dos batallons que tan bons serveys han prestat a la patria.

El ministre de MARINA accepta y agraeix els elogis a la Marina.

En quant al sosteniment dels plusos, ofereix obrir una informació pera conèixer el cost d'abastaixement en els ports del Nort d'Africa, afirmant que si es precís, sense necessitat d'una disposició especial, se donaràn els plusos.

La seva opinió es favorable a la creació de la Escola d'Administració Naval a Cartagena, però no pot dir la data fixa de la seva creació, perque depèn de les necessitats de l'Armada segons la lley d'esquadra.

No coneix el propòsit de rellevar els batallons d'infanteria de Marina de Alcàzar y Larache. Sols pot dir que en el presupost de 1913 hi figuren dues partides, una de 783,000 pessetes y un'altra de 846,000, abdues destinades al sostenment de les forces d'infanteria de Marina a l'Africa.

Elogia la labor d'aquestes forces en el cumpliment de la difícil missió de policía que per compromisos internacionals les portà a desembarcar a Larache y seguir fins Alcàzar.

Després de varies rectificacions se dóna per discutida la totalitat y se passa al articulat.

S'aproven sense debat els vuit capítuls primers y després de lleugera discusió el novè y els següents, quedant aprovat tot el presupost de Marina sobre la Mesa pera votació definitiva.

Se sospèn la sessió, que's renía a les 6'45, sense que assisteixi un sol senador als escons.

Se dóna compte del dictamen de la comissió sobre'l projecte proposant la reducció a 2'50 pessetes els drets aranzelaris d'importació dels 100 kilos de blatdemoro.

També's llegeix el dictamen de la comissió sobre'l projecte d'abastaixement d'aigües de Palma de Mallorca.

Se declaren urgents aquests projectes, aixís com altres de menys importancia que's llegeixen, y s'aixeca la sessió a les 6'50.

Impresions del debat

Madrid, 30, 12'30 matinada.

La primera impresió que produí el discurs del senyor Alvarez y la contestació del senyor Canalejas es la de que surgiría una fòrmula en virtut de la quál, reconeixent més o menys explícitament la licitut de la vaga el Govern, els republicans retirarien els centenars d'esmenes que tenen presentades, y, com han dit, se convertirien allavors en colaboradors del projecte.

El president y alguns individuus de la comissió que entenen en el projecte, encara que sense concretar, han donat a entendre que efectivament podría arribarse a una solució, perque reiteradament havía dit el ministre que no's negaria a recullir aquelles esmenes que fossin raíonades.

Aquestes impresions no les hem pogut confirmar prop del Govern.

El senyor Canalejas se mostrava reservadíssim; potser per part del senyor Villanueva no's trobava la disposició de esperit precisa pera rectificar un punt tan essencial del projecte.

Un periòdich recull el següent diàlech entre'ls senyors Canalejas y Villanueva:

—Jo crech—ha dit el president—que devem pensar en retirar el dictamen.

—Allavors—ha contestat el ministre—que'ns entenim junt, a mí y al projecte.

Lo probable es que demà no's discuteixi el projecte ferroviari, quedant sols pel may una sessió, la del dijous, pera continuar la discusió, si es que arriba a haverhi, perque'l divendres, dissapte y diumenge no hi haurà sessió y en aquests dies es fácil que millori un xich la situació.

Una nota que's fa ressaltar del discurs del senyor Alvarez ha sigut que no ha usat les violencies passionals de altres vegades contra'l senyor Canalejas.

Per això potser, y perque de les paraules del quefe del partit reformista podría brotar una fórmula que respongui al desitg de bona part de la majoría dels diputats ministerials, ha produit excelent efecte la discussió de aquesta tarda.

Els republicans se mostraven entusiasmats ab el discurs de don Melquiades Alvarez, que havía portat la veu de tots els republicans, inclòs dels radicals, com ho han demostrat el senyor Lerroux y el constant assentiment de don Pau Iglesia.

La comissió de presupostos

La comissió de presupostos del Congrés, s'ha reunit a dos quarts de set de la tarda.

Sos individuus, al propi temps que la citació, han rebut un atent B. L. M. del president del Congrés, pregantlos que acudissin ab puntualitat y anunciantlos la presencia del ministre d'Hisenda.

També hi ha assistit el senyor Villanueva.

La discusió ha sigut molt amplia, y per fi, després de parlar els senyors Villanueva y Navarro Reverter, que, com es natural, se tractava de suavisar asprese. ha quedat aprovat el presupost de liquidació, tenint el dictamen un vot particular de tots els ministres.

A Foment hi figuren 60 milions de pessetes pera conservació de carreteres y obres hidràuliques; 10 milions en Instrucció pública, mitjó y mitg a Governació pera guradia civil y altra partida respectable pera les cases de correus de San Sebastián y Madrid.

El dictamen de la comissió està pendent d'un incident provocat per una reyal ordre de Foment que s'ha rebut a darrera hora y en la qual se diu que'ls vuit milions de pessetes, consignades pera ferrocarrils transpirenchs, poden emplearse indistintament en un o altre, conforme a les necessitats, y no repartides entre'ls tres.

Els presupostos al Senat

La comissió de presupostos del Senat ha estar reunida tota la tarda, continuant l'estudi dels presupostos de Guerra y Governació.

La discusió del primer d'aquests presupostos ha consumit gairebé tota la sessió, essent el principal objecte del debat el capítul segon, article tercer, sobre gratificació de mandos, que diu aixís:

La tercera partida's redactarà en aquesta forma:

Pera'ls capitans y assimilats ab destí en cos actiu de la propia arma y instrut, y ajudants de mitges brigades de caçadors, a 460 pessetes, 416.880.

No s'ha pogut donar dictamen per no haverse arribat a un acort.

En quant al presupost de Governació, la comissió ha escoltat l'informe del director general de Correus y Telègrafs, senyor Sagasta y ha acordat admetre una esmena aumentant quatre aussiliars ab 1.250 pessetes.

Els drets del moresch

La comissió encarregada de dictaminar el projecte referent a la rebaixa dels drets d'importació del moresch, acabà'l seu treball a darrera hora en el Senat.

En el dictamen s'hi introduexen importantes modificacions, una de les quals es fer desaparèixer el plaç fixat en el projecte fins el 31 de desembre.

En el paragraf ahont el projecte deya: En el cas de que la collita de moresch fos igual al promitg de l'obtinguda en el darrer quinquenni, quedarà sens efecte la lley, el dictamen hi afegeix lo seguent:

«En el cas de que arribada l'importació a més de 200.000 tonelades, baixés el preu del moresch, a la quantitat que fixaràn, de comú acort, els ministres de Hisenda y Foment, també quedarà sens efecte la lley.»

Dos dictàmens

La comissió permanent d'Obres públiques del Senat ha donat dos dictàmens; un variant la denominació del ferrocarril de Molina de Aragón y altre favorable al abastament d'aigües de Palma de Mallorca, que's declara també d'urgencia.

MÉS TELEGRAMES
Y TELEFONEMES
DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

El president del Senat

Madrid, 29, 10 matí.

Pontevedra.—El senyor Montero Ríos, restablert, ha marxat a Madrid.

Arribarà el dimecres.

Persisteix en l'actitut coneguda.

Mort d'un prelat

Burgos, 29, 11'10.—Governador a ministre.

Segons noticies que rebo de Granada, ha mort en el convent de la Vía l'arquebisbe d'aquesta diòcesis don Benet Murua.

El ministre de Hisenda

Madrid, 29' 4'15 tarda.

El ministre d'Hisenda ha acudit a primera hora al Congrés pera informar y contestar davant la comissió de pressupostos.

La presencia del senyor Navarro Reverter treu tot pretext als propagadors de la crísis que aplacen la realització de sos auguris pera més endevant.

Presentació de credencials

A les 12 ha presentat les seves cartes credencials el nou ministre de Bolivia qui ha anat a palau ab el segón introductor d'embaixadors, senyor Heredia.

En altre cotxe hi anava el secretari de la Legació.

Tribunals de oposicions

Han sigut designat pera formar el tribunal pera l'ingrés en el cos de Duanes els senyors següents:

Don Francisco Díaz Santillo, sub-director primer de la Direcció de Duanes, president; y vocals, don Manuel Utrera, inspector general del cos de Duanes; don Francisco de Cardiel, sub-director segón de la Direcció general de lo Contenciós de l'Estat; don Joseph Casares, director del Laboratori químich del ministeri d'Hisenda; don Pompéli Díaz, don Tomàs Perez de Azcàrate y don Ecuteri Emili Thuiller.

Cap a Barcelona

La portada d'aigües

Madrid, 29, 9'15 nit.

En l'exprés han sortit cap a Barcelona els senyors Abadal, Roig y Bergadà, Sedó, Calvet, Lluhí Rissech, Mir y Miró, Balsells, Rosell, Gómez del Castillo, Laureà Miró y Claudi Planas.

Els senyors que formen part de la ponencia de la comissió d'aigües s'han reunit ab els senyors Pech y Amadeu Hurtado, en representació de la Societat de Dos Rius, baix la presidencia del senyor Alvarado, quedant ultimats tots els detalls pendents pera la presentació del dictamen al Ajuntament, que la comissió vol entregar dintre de molt pochs dies.

Els senyors Sedó y Calvet tornen molt satisfets del resultat de les gestions que han realitzat en els varis assumptes que interessen als centres que representen.

En Maura

Madrid, 30, 12'30 matinada.

El senyor Maura se troba millor del refredat que li ha impedit assistir al Congrés aquests dies.

Els germans Mannesmann

Avuy s'han conegut y potser demà publiqui algún periòdich, les gestions que han realisat a Madrid els germans Mannesmann pera conseguir establir una factoría en la badia de Alhucemas.

Aquests germans, proveits de fortes recomanacions, mentres negociaven en el Rif l'adquisició de terrenys ahont hi hà grans filons de ferro, s'avistaven a Madrid ab alguns ministres pera que'ls apoyessin en sa pretensió.

Varen dir que'l seu establiment en el Rif significaria la pacificació de la regió de Alhucemas, y que desde aquell moment rès tindría que témer Espanya.

El Govern els va contestar que agraia l'interés que mostraven, però que per dignitat no podía permetre que la pau en aquesta part del Rif se degués als germans Mannesmann, perque Espanya té un exércit pera fer respectar.

Insistiren aquells, arribant fins a celebrar varies entrevistes ab alguns ministres y varen rebre una cortés negativa manifestantlos que en tots els assumptes relatius al Rif s'entenguessin ab els generals Aldave y Jordana.

A pesar d'això segueixen a Madrid gestionant els germans alemanys.

Un dels territoris que volien aquests adquirir es la badia de Alhucemas, que pertany ja per compra al Govern espanyol.

Ara's diu que's formarà una gran companyía espanyola ahont hi figuraràn capitals bilbains, pera establir allí una factoria.

Varies

La Reina Victoria ha fet llit aquesta tarda.

Sembla que té una afecció grippal.

—Ha sigut rebut en audiencia pel Rey el senador don Joan Forgas.

Ha reiterat a don Alfons el pèsam per la mort de la infanta María Teresa.

L'audiencia ha sigut de llarga duració perque'l Rey ha demanat al senador català que l'informés del estat d'opinió a Catalunya, desenrotllo de sa industria, etc.

El senyor Forgas ha manifestat al Rey que Catalunya se troba en un moment de pau y dedicada a restaurar les seves energíes econòmiques.

Els estudiants

Al matí s'han reproduit a la Universitat Central els desordres y avalots d'ahir, però'ls estudiants sensats y prudents s'imposaren als agitadors y tots entraren a classe sense que ocorregués sin incidents.

D'una vaga. - Colisió

Un grupu bastant nombrós d'obrers vaguistes s'ha presentat aquesta tarda davant d'una cerrallería del carrer de Alonso Martínez, donant crits.

Hi han acudit varis guardies y agents de policía que han pogut disoldre'l grupu, però aquest s'ha corregut cap al carrer de Zurbano, hont s'ha situat en actitut hostil davant d'un altra cerrallería.

Els agents de l'autoritat han invitat als vaguistes que's disolguessin, però aquests han seguit donant crits y en grupu fins a les immediacions del Hipòdrom, en qual lloch, proveits de pedres, han agredit als seus perseguidors, tocant una pedra al agent de policía Sancho, que ha resultat contús.

Allavors, pera atemorizarlos, l'agent Armengol ha engegat un tret de revólver, logrant disoldre als vaguistes y n'ha agafat a cinch que han sigut portats al jutjat de guardia.

Vista d'una causa

Davant la sala de justicia del Suprem Guerra y Marina s'ha vist la causa instruída ab motiu dels successos desenrotllats en septembre de l'any anterior a conseqüencia de la vaga general, y que ja's vegé en Consell de guerra.

Els processats son 10, un d'ells Teresa Claramunt.

El fiscal demana pera Angel Lacour, Teresa Claramunt y Pere Forcen, com autors per inducció de delicte contra la forma de Govern sense haverse alçat en armes, la pena de 6 anys y 1 día de presó major y les mateixes accessories que'ls autors materials sense responsabilitat.

Pera Joseph Echegoyen y Pasqual Molina, com autors d'un delicte contra la forma de Govern y d'altre d'executar actes contendents a ofendre d'obra a força armada, 12 anys de presó major ab les accessories d'interdicció absoluta temporal, suspensió de tot càrrech y dret de sufragi, pago d'hospitalitat en concepte de responsabilitat civil y en cas d'insolvencia la presó subsidiaria; s'abona an aquests processats la meitat de temps de presó preventiva.

Pera en Francisco Crespo com autor d'insult a força armada y per haver efectuat actes ab tendencia a ofendre d'obra a força armada, ab l'agravant de perversitat delictiva del culpable, 4 anys, 2 mesos y un día de presó correccional ab les accesories de suspensió de càrrech y dret de sufragi, abonànseli tot el temps de presó preventiva.

Pera'ls demés processats solicita el Fiscal l'absolució, d'uns per falta de delicte, y d'altres per falta de proves.

Després del informe del Fiscal han llegit els escrits els defensors, y s'ha donat per terminat l'acte ab la frase de «Visto».

La sentencia tardarà uns dies a fersé pública.

Els mestres y el sindicalisme

Don Antoni Maura ha rebut en el seu domicili a la comissió de mestres nacionals de Madrid que gestionen la millora proporcional y progressiva dels sous.

El senyor Maura s'ha ofert incondicionalment, assegurant que aixís ho farà veure a la minoría conservadora, a les Corts.

Parlant de l'intent sindicalista, per algú senyalat, ha dit que abans de consentirho, arribarà, en cas necessari, a la disolució del magisteri.

A l'extranger

(DE L'AGENCIA HAVAS)

DE FRANÇA

Llibre groch

París, 29.—Segons «Le Matin», el Govern francès se proposa publicar un Llibre Groch sobre les negociacions franco-espanyoles de 1900 a 1904.

En aquesta publicació's posarà de relleu que durant aquells quatre anys, M. Delcassé va negociar constantment ab l'embaixador d'Espanya y que'l tractat no fou concertat sino després d'un treball formidable.

Colisió

Marsella, 29. — Aquesta tarda s'han produit algunes colisions entre'ls vaguistes y els esquirols que treballen en la construcció del canal de Marsella al Rodan.

La policía ha practicat 11 detencions.

Les dònes dels detinguts, ajudades pels vaguistes han penetrat al quarteret de la policía, intentant calarhi foch.

L'arribada de reforços ha provocat una greu colisió. Un vaguista ha engegat un tret. La policía ha contestat ab una descàrrega, resultant un vaguista mort y varis ferits.

DEL BRASIL

Sinistre marítim

Rio Janeiro, 29.—A la entrada del port de Parà ha naufragat el vapor anglès «Metis», carregat de carbó, procedent de Cardiff.

La càrrega s'ha perdut totalment.

La tripulació s'ha salvat.

DEL MARROCH

Captius espanyols

Fez, 28. — Dos cantiners espanyols que varen ser fets presoners pels rifenys a la vora del Quert, en el combat en que fou mort el Mizzian, han arribat aquí després de quatre mesos de captiveri.

ULTIMA HORA

A tres quarts de tres de la matinada s'ha calat foch a una droguería situada a la plassa den Trilla, de la barriada de Gracia.

Segons ens comuniquen de la Comandancia municipal, l'incendi es molt important.

Lo avençat de l'hora ens priva de recullir més detalls.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 29 octubre 1912

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	3.er Tel.	Tanca
Disponible .	6'21	0'00	6'29	0'00	0'00
Futurs					
Setbre-Otbre.	5'98	0'00	0'00	0'00	6'10
Otbre.-Nbre..	5'97	6'03	6'05	6'06	6'09
Nbre.-Dbre..	5'87	0'00	0'00	0'00	5'98
Dbre.-Janer.	5'88	5'92	0'00	N.	5'98
Janer-Febrer	5'88	5'93	5'95	5'95	5'90
Febrer-Mars .	5'90	0'00	0'00	0'00	6'00
Mars-Abril .	5'91	5'96	5'97	5'98	6'01
Abril-Maig .

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 29 octubre.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes.	84'17	84'15	84'15 d
Ac. F-C. N. Espanya fi mes.	95'60	95'40	95'40 o
Ac. F-C. Alacant fi mes.	90'50	90'20	90'20 o
Ac. F-C. Orense fi mes.	25'	24'85	24'85 o
Ac. F-C. Andalusos fi mes.	63'25	63'15	63'15 p
Ac. F-C. Ríos fi mes	92'80	'	92'80 p

Premi del or
(Preus de compra)

Alfons.	6'	per 100
Isabel.	9'	»
Unces y mitges unces	6'	»
Quarts d'unça	5'50	»
Octaus y 1-16 d'unça.	4'	»
Francha.	6'25	»
Lliures	26'64	per Ll.

Sessió de la tarda
BORSA
A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y pisos banc. 8 d. v. 6'60 % dany	
Londres 90 dies	28'30 d.
» xech.	26'89 p.
París xech	6'55 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions	Diner	Paper
4 % Interior fi de mes	'	'	'
» » ctat. s. A.	86'40	'	'
» » » s. B.	84'95	84'80	'
» » » s. C.	84'90	84'85	'
» » » s. D.	84'30	84'25	'
» » » s. E.	84'20	'	'
» » » G y H.	87'	'	'
Amort. 5 % fide mes.	'	'	'
» » ctat. s. A.	102'30	'	'
» » » s. B.	102'	'	'
» » » s. C.	102'	'	'
» » » s. D.	101'70	'	'
» » » s. E.	101'60	'	'
Amort. 4 % fi de mes.	'	'	'
» » » s. A.	'	'	'
En diferentes series	94'15	'	'
Tit. Dte. Ma. 1906(4½ %)	95'75	95'50	96'
» » » 1907(4½ %)	'	95'50	96'
» » » 1910— 2.	'	94'25	94'7
» » » 1912— 2.	'	93'25	93'75
» » » Refr.ª 1906	'	94'15	94'35
Tit. Dte. Ma. de Sarria	'	99'50	100'
Emp. Dip. Prov. (4½ %)	'	102'75	103'25
Port Mollitg-Clasfar.(5 %)	'	103'75	106'25

Obligacions comptat

Cambi anterior.		QUEDA Diner	QUEDA Paper
95'25	Nort Villalba a Segovia (4 %)	95'25	95'75
94'75	» esp. Alm. V.ª y Tar. (4 %)	94'65	94'85
94'65	» Osca a Fr.ª y nltr. líneas.	94'65	94'85
80'50	y minas St. Joan Abad. gar. N.	80'25	80'75
56'65	Tar. a Barña. y Fran. (3½ %)	56'25	56'50
103'25	Mad. Sar. Alac. Ar. s. A. (5 %)	102'50	103'
100'50	» » » s. B. (4½ %)	100'65	100'85
94'50	» » » s. C. (4 %).	94'65	94'85
94'	» » » s. D. (4 %).	94'	94'25
53'50	F-C. Reus a Roda) 2½ %.	53'50	54'
61'75	Alm. Val. y Tar. no adheridas	'	'
77'50	» » » adheridas.	77'25	77'50
49'	Mad. Zam. Or. Vigo, 1889.	49'	49'50
78'50	» » » prio.-s. G-H	78'50	79'
102'	Mda. Các. Portugal, s. 1.ª (5 %)	102'	102'25
96'25	» » » s. 3.ª (4 %)	'	'
99'75	Olot a Girona—1 al 5000. (4 %)	'	'
97'25	C.ª General de Tranvías (4 %)	97'25	97'75
95'50	C.ª Tranv. St. Andreu y ext.	95'50	96'
103'	C.ª Barcelonesa d'Elect. (5 %)	103'	103'50
91'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. (4 %)	91'50	92'
94'50	C.ª Trasatlántica (4 %)	94'60	95'
60'50	Canal d'Urgell—1 al 5000	60'50	61'
61'	Stat. Gri. Algües Barña. (5 %)	'	'
93'	» » » (4 %)	93'	93'50
100'	C.ª Gral. Tabacos Filipinas.	100'75	101'25
69'50	C.ª Asfalts Asland—1 al 500.	'	'
93'75	» » » preferents	93'	93'50
103'50	Port Tarragona. Serie A. (5 %)	103'50	104'
98'	Com. Regants Ebre. Bn. pref.	98'	99'50
103'50	Societat Catalana Alum. Gas.	103'50	104'
97'75	F. d'Obres y Constr., no hip.	97'75	98'25
99'	C.ª Coixes y Automòvils (5 %)	99'	99'50
99'50	Siemens Schuckert, Ind. Elec.	99'50	100'
102'	Stat. Valenciana d'Elec. (5 %)	102'	102'50
91'	Navegació y Industria (4 %).	91'	91'50
96'50	Stat. «Carbones de Berga».	96'50	97'

Accions comptat

101'50	S. A. Constr. y Paviments, pr.	101'50	102'

Accions fi mes

68'12	Catalana General de Crédit.	67'50	68'75
25'25	F.-C. M.ª Z.ª Orense V.ª	24'75	24'80
478'75	F-C. Nort d'Espanya.	476'75	477'
451'75	F-C. Madrid Saragossa Alac.	450'75	451'

Borsa de Madrid
Tanca Oficial
Telegrama de les 3'33.

4 per 100 Interior comptat.	84'25
4 per 100 » fi mes	'
4 % Interior fi próxim.	84'37
Amortizable 5 per 100.	101'30
Banch d'Espanya	454'
Arrendataria de tabachs	289'
Societat general Sucrera.—Obligacions	'
» » » Acc. preferides.	42'25
» » » Acc. ordinaries.	'
Francha.	106'45
Lliures.	26'86
Banch Espanyol Río Plata.	463'

Darrera hora
Telegrama de les 4'38.

4 per 100 Interior fi mes	84'33
4 per 100 » fi próxim	'

Borsa de París
Telegrama de les 3'22

4 per 100 Interior Rs penyol	'
4 per 100 Exterior	90'40
Accions Ferro-carril Nort d'Espanya.	445'
Accions Ferro-carril d'Alacant.	421'50
Accions Ferro-carril Andalusos.	292'50
Banch Espanyol Río Plata.	433'

Cambis de la tarda
A dos quarts de sis

	Operacions	Queda
4 % Interior fi próxim.	84'33	84'32 d
Ac. F-C. N. Espanya fi mes.	95'20	95'10 d
Ac. F.-C. Alacant fi mes.	90'10	90'05 p
B. Hispano Colonial fi mes	'	64'50 o
Ac. F-C. Andalusos fi mes.	'	62' d

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York
Cotització de Londres:

Accions Ferro-carril Atchison.	111'12
» » Baltimore	108'50
» » Chesapeake	83'25
» » Union Pacífic.	174'50
» » Misouri Kansas	28'62
Trust del Acer	78'25

Borsa de Londres
Londres, 28.

Consolidat anglès 2½ per 100	73'25
Uruguay 3½ per 100	71'75
Renda japonesa 4 per 100	82'96
Renda russa 5 per 100	101'
Venezuela 3 per 100	58'25
Colombia 3 per 100.	48'
Sant Salvador 5 per 100	95'50
Nicaragua	87'75

Cambis facilitats per la Banca Arnús

Borsa d'Anvers

Cédules Argentines. Serie K. 5 %		41'30
» » » L. 6 %		43'25
» » noves 6 %		42'60

Les sessions d'ahir

Al matí el Borsí tanca: Interior 84'15 diners, Norts 95'40 operacions, Alacants 90'20 operacions, Andalusos 63'15 paper, Plates 92'80 paper y Orenses 24'85 operacions.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinch an aquesta se pert: 0'05 de Interior, 0'55 de Norts, 0'40 de Alacants y 0'25 de Andalusos.

= A Madrid, al Banch, s'han operat: Plates liquidació 463'25. Interior liquidació 84'17 y 12. Pròxim 84'35, 32 y 30.

De Borsa, després, rebem: Plates 463'25 ab 465'25 pròxim. Interior 84'17 ab 37 pròxim y 84'15 ab pròxim 84'32.

Aquí obre l'Interior a 84'07, puja a 84'20 y tanca a 84'15 paper.

París envía: Exetrior 90'90 y 90'60. Norts, 445, 444 y 445. Alacants 421, 420 y 421. Andalusos 293 y 292 y Plates 434.

Aquí s'obre de Norts a 95'10, se fà 05, se puja a 95'45, se cau a 10, se torna a 95'45 y s'hi tanca ab paper.

De Alacants s'obre a 90 enters, se fà 89'90, se puja a 90'35, se torna al enter 90 y se tanca ab diner a 90'15.

Obren a 62'90 els Andalusos, fan 85 y pujen y tanquen a 63 enters.

A 24'80 obren les Orenses, cauen a 24'60 y tanquen a 24'75.

Les dobles d'Interior fan: 0'21, 0'20, 0'22, 0'23, 0'25, 0'23 y 0'25.

Se cotisen de tanca: Colonials a 64'50, Catalanes a 13'50 y Plates a 92'60.

(Municipis, comptat, 95'75.

Franchs y lliures: 6'55 y 26'89.

(Madrid segueix enviant: Plates liquidació 463'25, pròxim 465'25. Interior Interior 84'17 ab 25 comptat y 35 pròxim y 84'12 ab 32 pròxim.

= A les cinch el Borsí tanca: Interior 84'07 paper, pròxim 84'32 diner; Norts 95'10 diner, Alacants 90'05 paper, Andalusos 63 diner y Colonials 64'50 operacions.

De la tanca del matí an aquesta se pert 0'07 de Interior, 0'30 de Norts y 0'15 de Alacants y Andalusos.

Coneixem de Madrid: Franchs 6'45, lliures 26'86, Plates 462'75 liquidació y darrer de Renda 84'10 liquidació per 84'30 pròxim.

París tanca: Exterior 90'50, Norts 445, Alacants 421, Andalusos 293 y Plates 432.

Es menys que dilluns: 0'60 d'Exterior, 5 franchs de Norts, Alacants y Andalusos y 3 de Plates.

La paritat ab franchs a 6'45 demostra que estem sobre cambi; 0'35 de Norts, 0'42 de Alacants y 0'63 de Andalusos.

Les Plates surten a 91'97, tancaven a Borsa a 92'60.

Tanquen les Rendes a París perdent: 0'27 la francesa, 89'35; 0'60 la Russa del 906, 104; 0'40 la del 909, 98; 0'30 la del Brasil, 82'50; 0'95 la Turca, 78'85, y 0'60 la Serbia, 75'90.

Perden les mines: 28 franchs Rio Tinto, 1,810; 5 Mount Elliott, 179; 10 de Beërs. 476; 2 Rand-mines, 153, y 2 Gold-fields, 87.

El Nacional Mexicà no varía, 138. Perden 8 franchs els Fosfats, 429. Tanca com dilluns l'Espanyol de Cuba, 448.

= Les recaudacions de l'Alacant, del 1 al 10 de octubre, porten una disminució de 652,746'80 pessetes.

L'aument resta ara a 8.807,583'34 pessetes.

= La dobla d'Interior, a les cinch, al Borsí, 0'27.

= Del 11 al 20 de octubre porta l'Andalús en les seves recaudacions un aument de 34,143'57 pessetes.

L'aument total s'eleva ara a pessetes 2.595,896'50.

Rebley.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu Inauguració'l dia 6 del próxim mes de novembre. Continúa obert l'abono a 37 funcions correlatives.

PALAU DE LA MUSICA CATALANA
Demà, 31 octubre, a 2/4 de deu, vespre
Concert Ricart violoncellista.
Matas pianista
Obres den BACH, GALLIARD, FAURÉ, STRAUSS.
Localitats: Casa Dotesio, 1 y 3, Portal del Angel, Magatzém de Música.

Teatre Català Romea
Companyia Larra-Giménez-Abadía. — Avuy, dimecres, a 2/4 de deu, nit: «Petit Café». — Demà, dijous, 1.ª matinée d'abonament.
TARDA, a les 4 PETIT CAFÉ Exit cada dia creixent
NIT, a 2/4 de 10 D. JUAN TENORIO Primera representació
Divendres, día de Tots Sants: Tarda, «D. Juan Tenorio». — Nit: «Petit Café».
Se despatxa a Comptaduría.

TEATRE TIVOLI — Avuy, dimecres, tarda, a tres quarts de cinch, Vermouth especial. — Primer (3 actes):
El Conde de Luxemburgo
per P. Montoro y Angeles Batlle. A petició de moltes families se suprimeix el deshabille. — Según: La sens rival
Raquel Meller
Nit, a un quart de deu. — Primer: «El príncipe Castó» (3 actes)

El comisario imperial
presentada ab tota propietat. — Tercer:
Raquel Meller
Demà, Vermouth especial en lloch de funció sencera. — Divendres, tarda y nit, dúes grans funcions. — Dissapte, estrena del arreglo de Cadenas y Lleó, «Las princesitas del dollar».

Teatre Novetats Gran companyía cómico-dramática de
RICART CALVO
Primera actriu: LOLA VELAZQUEZ. — Avuy, nit, a un quart de deu. 2.ª d'abono a Gran Moda. Patronat de Catalunya pera la lluita contra la tuberculosis. Primer: «El primer fruto». Según: «Los intereses creados». Tercer:
Poesías per Ricart Calvo
Per ser festiu el divendres, la funció d'abono a Moda se trasllada a demà, dijous, posantse en escena «Don Juan Tenorio». — Divendres, dissapte y diumenge, tardes y nits, «Don Juan Tenorio». — Se despatxa a comptaduría.

ELDORADO. Companyía **VILLAGOMEZ**
Avuy, dimecres, Moda. — La nova comedia en tres actes, de grandiós éxit,
PETIT CAFÉ
Luxosa presentació. Dúes decoracions noves. — Demà y divendres, tarda y nit, «Petit café».

GRAN TEATRE ESPANYOL
(Sindicat d'Autors Dramàtichs Catalans)
Avuy, dimecres, a les nou: 3.ª Vetllada d'Esquerra Catalana. El diàlech «Un cop de telèfe» y la extraordinariamen aplaudida comedia en 4 actes, den Pous y Pagés,
Senyora ávia vol marit
d'éxit immens. — Demà, tarda, a 2/4 de 4, funció de la Cambra de Venedors dels Mercats: «Un cop de telèfe» y «Senyora ávia vol marit». — Nit, a les 9, Tertulia Catalana: «La bona gent» y «Cap y cua». Divendres, tarda y nit, escullides funcions.

Teatre Nou Avuy, dimecres, a les quatre. — Entrada 10 céntims. «Amor ciego». — A les cinch. — Entrada 25 cénts. «El niño llorón», de riure. — «El cabo primero» y «El tirador de palomas». — Nit, a dos quarts de deu. — Entrada 35 cénts. — Primer: L'entremés «El niño llorón». — Según: El grandiós éxit la comedia vaudeville de molt riure
PETIT CAFÈ
conjunt incomparable, rica presentació en decorat y trajos. — Demà, gran matinée, tarda, «Petit café». — Se despatxa a comptaduría. — Totes les nits «Petit café». — Aviat «Alma, ¿dónde vives?»

Teatre Soriano Companyía Vergés-Casajuana Avuy, dimecres, a dos quarts de quatre. Doble, 25 cénts. Primer: «Las bribonas». Según: Exit veritat, «El hambre nacional». — Nit, a dos quarts de deu. Preus económichs. Primer: «El hambre nacional». Exit. Según: L'opereta en tres actes «La novia del teniente». — Demà, nit, estrena important, «El golfo de Guinea», gran éxit actual en Novetats de Madrid. 3 decoracions noves

Saló Catalunya
Elegant y hermós Cine. — Avuy, magnífich programa: 4 preciosas estrenes: «Revista Pathé 18», «Pequeña novela» per Max, «El juez de instrucción», 900 metres; «Barcarola», Gaumont. — Ultim día de la colossal película «Los miserables», «El secreto del Castillo» y altres de gran interés. — El próxim dissapte sensacional estrena Nordisk. La película «La mañana de un domingo en Barcelona», exclusiva d'aquesta Empresa, per son assumpte d'interés local obtè un exit sorollós.

Sala Mercè
GRAN CINEMATÓGRAF
El millor programa de películes de Barcelona es el de la SALA MERCÈ.
Totes les actualitats del món se fan a la SALA MERCÈ.
Episodis de l'actual guerra d'Orient
Per películes d'explèndida fotografía, assumptes escullits, arguments de riure y desenrotllo de gran naturalitat, anéu a la SALA MERCÈ.
Avuy, programa extraordinari
Visitéu també, si voléu fervos un tip de riure les
Grutes fantástiques
EL PALAU DE LA RIALLA

Turó Park
De deu matí a set tarda
Deports, Atraccions, Gran plata de patinar. — Avuy, dimecres, Dia de moda. — Divendres, Fotos japonesos ab regals als nens.
Entrada 25 céntims.

LA RABASSADA
(NOVA DIRECCIÓ)
ATRACCIONS AMERICANES
Espléndit Park - Lloch incomparable
Restaurant hors-ligne en el Casino.
Igual a les primeres cases del mon.
Direcció: FERAUDY
dels Casinos de Nice y Trouville.
CHEF de Cuina FRANCÈS diplomat
Aquest Restaurant está obert desde les 11.
DEJEUNERS - DINERS - SOUPERS
Hi há un altre Restaurant a preu fixe.
Servey de primer ordre. Salons particulars
Reboster renomenat. — Café Glacier
FIVE O'CLOC TEA
ORQUESTRA DE SENYORES
Tranvies cada 20 minuts. — Sortides de la Plassa de Catalunya.

DIVERSIONS PARTICULARS
GRAN TEATRE ESPANOL. — Dia de Moda. — Tertulia Catalana. — Demà, dijous, a les nou: «La bona gent», den Rusiñol, y «Cap y cua». Se venen vais al Magatzém d'Óptica de Ferrán Arruga, Jaume I, 14 y a la Camisería Bastida, Passeig de Gracia, xanfrá Granvia.

MALALTIES DE LA BOCA
PASTILLES NIELK
SE VENEN EN TOTES LES FARMACIES
Eficaces contra les ANGINES, GRUP, RONQUERA, PUDOR DEL ALE Y INFLAMACIONS DE LA BOCA. — Les PASTILLES NIELK calmen lairritació produida per l'excessiu ús del tabach, y son indispensables ales persones que fan sofrir a sa pola un treball fadigós, especialment els oradors y cantants. — Para evitar imitacions y falsificacions y com a garantia de legitimitat, exigeixis en cada capsa el sello (impresentinta roja) dels dipositaris J. Uriach y C.ª Moncada, 20 Barcelona

Avisos
Orquesta «La Principal de Sant Sadurní de Noya», pera les contractes, Miquel Roca, carrer Caballers, núm. 5

CAPITALISTES
El que vulgui guanyar en cinch anys 50.000 duros comprant finques, que's dirigeixi a J. G.; Carma, 29, tercer, Lleida.

Vendes
A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

MOBLES DE A. DIRAT
- Exposició permanent. -
DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, &
Especialitat en els d'estil anglès
Mendizábal, 28 y 30, y St. Pau, 50, 52, 54

Automóvil-Landaulet 15 H. P., estat nou, ab totes sos accessoris, SE VEN. 229, Industria (entre Bailén y Pasg. S. Joan)

Torra barata no té cap gravámen, té totes les comoditats, costat Avinguda Tibidabo. Se ven. Cabanas, 31, fundició. De nou a deu del matí.

Riquíssim mobiliari
Familia acomodada el ven baratíssim, compost de menjador, seió, dos dormitoris, despatx, recibidor, llámpares, sitombres, cortinatges, objectes d'art y piano. De nou a uns y de tres a set.
Girona, 55, pral.
(aprop carrer Diputació)

Compres
Alhajes or, plata, platí, monedes, y dentaduras se peguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 6, botiga, Joseph Nuñez

Anuncis
S'ha posat a la venda la LÁMPARA IRROMPIBLE
RAY
Rambla de les Flors, 16

Gotes Tonicas Neurosténicas
preparadas per J. Santacana, farmacéutich
Aliment del cervell y remey heróich que no falta pera lit malaltias del sistema cerebral-espinada.
Despertan las ganas de menjar, tonifican y vigorisan tot el cos. Indispensables als agotats, debilitats, al poca sangre, al que tem massa treballa mental, sofreixen insomnis, distraimen, fomenta, anemia del cap y de nos manifestacions de neurosis.
Farmacia del autor: Carretera de Mataró, 163

El remey de major fama mondial
ACTIVIÓN
Patiu la temible NEURASTENIA? Vostres energías físiques o intelectuals están agotades per excessos de treball o per l'estragat que deixa una malaltia aguda? Esteu ANÉMICHS, la vostra vida s'estanguex per falta de tó y vigor en vostra SANCH en vostres MUSCLES, o en vostre SISTEMA NIRVIÓS. Esteu MELANCÓLICHS, ABATUTS, INAPETENTS? No Vacileu en pendre el maravellós
ACTIVIÓN
el més segur y fidel dels preparats en sa classe, ab el que obtindreu prompta y segura curació.
Reconstituyent super-ideal, potent regenerador del sistema nirviós. Estimulant y aperitiu de primer ordre
Un sol frasch convenç — Venda: Centre d'Específichs y Farmacies

El líquit **AMOR**, de reputació universal, es el més perfecte que's coneix pera NETEJAR METALLS. — De venda per tot arrèu.

Mostres gratuites
s'entregarán al qui les demani al dipósit general
CORTS, 702
(Prop la Plaça de Tetuan)

EL INDIO
CARMEN 24 BARCELONA
Temporada d'Hivern
Rebut extraordinari assortit de novetats en llanería, sedería, panyería, otomanes, velluts, silsquins y vellut de llana
SECCIO DE TELES A PREUS EXCEPCIONALS
RECOMANEM NO'S COMPRI SENSE ABANS VISITAR AQUESTA CASA
MADAPOLANS TOLRÁ, existencia en totes les seves classes

Serveys de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA Y MEXICH
El dia 25 de octubre, sortirá de Barcelona, el 26 de Valencia, el 28 de Málaga y el 30 de Cádiz, el vapor
Buenos Ayres
directament pera Nova York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA
El dia 10 de novembre, sortirá de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga y el 15 de Cádiz, el vapor
Manuel Calvo
directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (República Dominicana), Habana, Puerto Limón y Colón, d'anada admet el 75 per cent de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y càrrega pera Veracruz y Tampico ab trasbordo a l'Habana. Combinació ab el ferrocarril de Panamá ab los vapors de la navegació del Pacífich, pera Panamá, admet passatge y càrrega ab pólisses y conexió amb líneas. También càrrega pera Maracaibo y Cúcuta ab trasbordo a Curaçao y pera Colombia, Carágena y Trinidad ab trasbordo a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS
El 6 de novembre, sortirá de Barcelona, havent fet les escales intermitges, el vapor
Alicante
directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Hong Kong y Manila, servint per trasbordels ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE BUENOS AIRES
El dia 3 de novembre sortirá de Barcelona, el 5 de Málaga y el 7 de Cádiz, el vapor
Leon XIII
directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO
El dia 2 de novembre, sortirá de Barcelona, el vapor
M. L. Villaverde
ab escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament pera Tánger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitges y Fernando Póo.
Regrés de Fernando Póo el dia 2, feintes escales de Canarias y de la Península indicades al viatge d'anada.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions más favorables y passatgers als quins la Companyía dona allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com ho ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixes a familias. Preus convencionals per camarots de luxe. Rebaixes pera passatgers d'anada y tornada. También s'admet càrrega y s'expedeixen passatges pera tots els ports del món, serveys per línies regulars. L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'embarquin en aos barcos.
AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nólits d'exportació. — La Companyía fa rebaixes de 20 %, en els nólits de diferents articles, d'acort ab les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.
SERVEYS COMERCIALS. — La secció que d'aquels serveys té establerta la Companyía, s'encarrega de treballar a Ultramar els mostruaris que li han guiat entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com en assig, destigin fer els Exportadors.

LINIA DE CUBA Y MEXICH
El 17 de octubre, sortirá de Bilbao, el 20 de Santander y el 21 de Coruña, el vapor
Alfonso XII
directament pera Habana, Veracruz y Tampico. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbordo a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia.
Pera aquest servey regeixen rebaixes especials en passatges d'anada y tornada y també preus convencionals pera camarots de luxe.
Els passatges de cambra se despatxen a les oficines de la Companyía Trasatlántica, Plassa Medinaceli, núm. 8, Barcelona. — Agents a Barcelona: Ripol y Companyía, Dormitori de Sant Francisco, núm. 25, principal.

Viatge extraordinari pera Habana
Alfonso XIII
Sortides: de Santander, el 9 de novembre; de Coruña, el 11; y de Vigo, el 12.
Agents a Barcelona, Ripol y Companyía. — Dormitori Sant Francesch, 23, pral.

CORREUS D'AFRICA
Línia de Valencia
Sortides tots els dies, a les sis de la tarda y diumenges, a les dotze del mitgdia, a excepció dels dissaptes
Els vapors que presten servey están dotats de luxoses cambres de primera y segona classe. Espayosos locals pera'l passatge de tercera. Saló fumador. Saló de música. Quartos de bany. Llum eléctrica en tots els departaments. Estació radi-telegráfica a llarga distancia pera'l servey del públich.
Pera informes dirigirse a la consignataria, senyora VIUDA DE VICENS SANZ SELMA. Passeig Colon, núm. 1.

Semifijas y Locomóviles
de vapor recalentado.
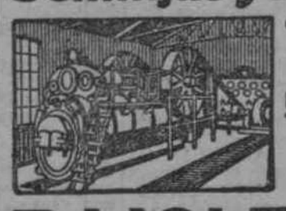
Construcción original Wolf de 10 á 800 caballos.
La fuerza motriz más económica de la actualidad.
R. WOLF Magdeburg-Buckau
Delegación para España: MADRID, Calle Volázquez 21
Oficina de Barcelona: Vanel Crusat, Rda. Diputació, 28

Fàbrica de Flors, Corones y Plantes
y tot lo que's necessita pera ferles
Antiga Casa: — T. COSTAS. — Palla, 13 y 15 pral.

GRANS FLORONCOS
USANT EL
UNGÜENT FREIXINET
(O DEL MIRACLE)
sobtó la curació, prompta, radical y completa, de totes les malalties de la pell y teixits subcutanis, especialment en aquelles en que l'obgecte primordial es l'extracció de pus o materia; una vegada obtinguda la curació, la no's reproduex més el gra, pústula, tu nos, etc., per l'qual s'havia empleat.
Resultats positius s'obtenen usant aquest miraculós preparat, en tota classe de grans, floroncos, carbunots, pústules malignes, paríglides, tumors de tota mena, panadís, accessos, escrófules, tumors de totes especies, trupis, feridas incises, llagues, poralions llagats, morenes, brians, ulls de poll, picades d'ass nimals, cops y cremades, reumatisme, feridas, de qualsevol classe que aquestes siguin, etc., etc.
80 anys d'èxit • Pot 1'50 Ptes.
Preparat en la Farmacia de la Viuda de Freixinet, Arenzana de Abajo (Logroño). — Dipósit a Barcelona: Farmacia Freixinet, Fonts de Sant Miquel, 2. — Segalá, Rambla de les Flors, 4. — A Madrid, Fills de Freixinet, San Vicente, 28. A Figueras, farmacia Secrot. — A Cardona, Farmacia Sala. — A Granollers, Farmacia Trullás.
Ab l'aument de 0'50 Ptes. se remet a qualsevol punt d'Espanya, per correu certificat.
LLAGUES TUMORS

BUJIA-MONTSERRAT
Classe extra pera les families
Es la més económica, per sa duració y preu. — No despedeix fum, ni fá olor, ni carbó y no regala. — Provéula y us en convencerú. — Ciris, Blandons, Flamers y Llantiates pera cementiris.
Preus reduits. — Gran cereria de Antoni Sala, carrer Princesa, núm. 40. — Telélon número 428. — Se remet a domicili.

DESCUBRIMENT SENSACIONAL
Curació de les malalties de la pell y també de llagues de les cames
LA PELL
Mals de les cames

Abans de la curació — Després de 15 dies de tractament
Hem senyalat als lectors d'aquest periódich el descubriment sensacional del senyor RICHELET, farmacéutich y químich a Sedan, de França, en lo que toca a les malalties de la pell. Aquí la llista d'aquestes malalties que han sigut curades, després d'alguns dias, per aquest tractament maravellós.
Eczema, herpes, simpeligos, acnes, granallades, prurigos, vejors, granallades tarinacies, sycosis de la barba, coissors, llagues varicoses y eczemas varicoses de les cames, avarriosis.
Aquest maravellós tractament exerceix la seva acció tant sobre'l punten el qual se localisa'l mal com sobre la sanch, que, després d'alguns dias, se troba transformada y purificada.
Tots els ensaigs llugueren bon éxit, y no s'ha produit may una recaiguda després de la curació.
El preu del tractament es proporcionat ab totes les condicions de la fortuna.
(Existeix també un tractament pera'ls noys de tres anys fins a setze.
Acaba l'senyor RICHELET d'instalar dipósits dels seus tractaments a totes les apotecaries y drogueries d'España.
Un follet, en llengua espanyola, tractant de les malalties de la pell, ha de ser remès gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.
Pera obtenir també gratuitament aquest follet basta dirigirse al senyor
L. RICHELET, 13, rue Gambetta a Sedan (França)
BARCELONA. — Sres. Vicents Ferrer y C.ª, carrer del Comerç. — Fill de J. Vidal y Rivas, carrer Moncada, 21. — D. Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66. — Sra. J. Uriach y C.ª, carrer Moncada, 20. — Sres. Riudor y Parés, Portal del Angel, 14. — D. Joseph Segalá Estalella, Rambla de les Flors, 4. — D. J. Vilaiot, Rambla de Catalunya, 35. — D. Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Espec. — Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crédit, 4. — Sr. Francisco Loyarte, 9, carrer Sant Ignasi de Loyola, San Sebastian.

Aixarop del Professor **Girolamo**
polvos y catxets **Pagliano** (de Florencia)
El millor depuratiu y refrescant de la sanch
65 ANYS D'EXIT CREIXENT SON SA MILLOR RECOMANADIÓ
Exigíu sempre'l nom del Professor GIROLAMO
Se venen en totes les farmacies y droguerías
Unichs agents a Espanya: J. URIACH Y COMPANYIA. — Moncada, número 20, Barcelona